

Zaa

Bay kere Ngerewuru ka Zaa daa mbedeke

Bay ka se tul feri ka do bil mbede ni key

Mbede key na kie Zezu ba Bay Ngerewuru ka do banugo, be ka'a «vi yaa suno zin nzoɓ, a daa puo zin naari» (1.14). Bay fe daa sanri ka ba fe ka kie fe, bay feri ka'a fere nzoɓri bay nzi-ε lem lem se tul fe sanjkeri ndaw na, nzoɓ daa mbede key na, ha naa kori mii, hurusuo Zezu bay bawda rin mgbaka na uru saa luo Ngerewuru. Ka kji fal oro bie soro ka Zezu lo zin led nduobal-eri ka bil sun ka i mgbake ni, roo a baa bay se tul mgbaka ka i mgba Zezu, vbiwri ka i vbi ni, hud be ka tul puu say hud, bay tji be saa luo hud.

Mbede key na do bod bay taa Matiye, Marki, bay Luku. Zaa na kji fal pedri ka Zezu daa, kakalke le, ba hayri ka kudu zad ka Zude bay Galele. Mbii, mase maapa, mase nzoɓ koro baduri, ka ba feri ka Zibri ko ba vaa na, Zezu mbi a kike nzoɓri tusue bay ka se tul-e ki suno-ε a baa mii: «Nzoɓ ka kon mbii se ni le, ka vi luo-i a nzo mbii» (7.37). Robay, ka baa mii: «Bi na, mi ba nzoɓ koro badu taa tusueke» (10.11).

Nzoɓ daa mbede key na, kji fal feri key na riw bele bay hana ri ko mii, Zezu ba Krisi, Vu Ngerewuru, nzoɓ ka Ngerewuru waa bay pie ni vi yaa nzoɓri na. Zarka i daa law-ri bo tul-e le, i kaw bay kumnun bay faa be.

Máa bayri ká dfo bil-e

Zezu ba Bay Ngerewuru: 1.1-18

Zaa Batis báy titire lef nduoɓal Zezuri: 1.19-51

Pedri ká Zezu daa ká zad ruo: 2-12

Bayri ká Zezu baa ha lef nduoɓal-eri pola ruo bay huka: 13-17

Kóko seke fe báy hud Zezu: 18-19

Tji Zezu saa luɔ hud báy nzobri ká'a tji tul-ri: 20-21

Zezu Krisi ba Bay

¹ Pola ndaw ruo bay haɗa feri riw dfo na, be ká i di ni ba Bay na dfo dfo ro. Ka dfo ziɗ Ngerewuru, a ba Ngerewuru.

² Bay na dfo ziɗ Ngerewuru báy tiika saw feri hoy.

³ Báy faa be na, Ngerewuru dáake feri riw bele; fe ká'a daa báy faa be ya na, mbjw tiya.

⁴ Be na, saw káw báy kumnun uru saa luɔ-ε. A káw báy kumnunke ku na ba zad taɗa ká daa ha nun nzobri mgbuɗa ká di.

⁵ Zad taɗake ku na hie baɗguo ká bil suɗ tilo, le, suɗ tilo na yaa bay zad taɗa na ya*.

⁶ Ngerewuru pie lef nzaaped be ká riɗ-ε ba Zaa†.

⁷ Leε, be na, ka vi ba nzob bay nasi zad taɗa na, bay haɗa nzobri riw bele i laa bayke bo, i dáake law-ri bo tul bay zad taɗake na.

⁸ Be Zaa kɪ sùo-ε na, ka ba zad taɗa ya, roo le, ka vi bay baa bay nasi zad taɗa na.

* **1:5 1.5** Ndáy bay haneri baa mii: «suɗ tilo na mba tul bay zad taɗa na ya.» † **1:6 1.6** Ba Zaa Batis.

⁹ Zaf tanjake ku na, ba zad tanja taa tusuεke. Ka'a ví tusiri key a hie kad kad ká bil law nzobri riw bele.

¹⁰ Be ká i dī ni ba Bay na, ka dō tusiri key. Ze Ngerewuru dāa tusirike na báy faa be hōy kara, nzobri ká tusiri key na i tuu ni ya.

¹¹ Ka vi saw puo be, le, nzobri yaa ni ba sùo-ri ya.

¹² Roo le, bari riw bele ká i yaa ni í dāa law-ri bo tul-e na, ka ha ri faa bay hanja ri vi ba vu Ngerewururi.

¹³ I vika ba vu Ngerewuru munu ká i mbonjke nzob ya: báy faa sīm ya ndaw, faa law hiiya nzob ya ndaw, roo le, ba Ngerewuru kī ze hā mbonja fieke na.

¹⁴ Be ká i dī ni ba Bay na, ka ví yaa sùo zīn nzob a dāa puo zīn naari. Law kere báy tusuε bay mbāa bil law-ε gbay gbay. Buru na, buru kō riŋ dīka be. Ba riŋ dīka lef mbjw hōy kekkek ká uru saa luo Ngerewuru.

¹⁵ Zaa baa nasi bay ká se tul-e mii: «Ì kō, ba nzob key ze mī baa bay be mii: “Nzob ká'a ví fal-i vuku na, ka mba mī pavbaɗ, bay jī le, ka dō pola dɔɗ ndaw rɔɔ, i mbónj mī báy.”»

¹⁶ Naari riw bele na, Ngerewuru hā naari law kere be, ba fe sāmī ká kay tul kī tul kī ba pola pola.

¹⁷ Pola lew na, ka hā naari *bol kusol báy faa *Moyze. Roo le, timbeɗɗe key na, ka hā naari law kere báy tusuε bay báy faa Zezu *Krisi.

¹⁸ Nzob mbjw mini kō Ngerewuru báy nun-ε ya. Roo le, be ká'a ba lef mbjw hōy kekkek, a ba

Ngerewuru kị sùo-ε, a kaw lakun Bi-ε na ze dfaa h̄a náa tũukeri ni.

Zaa Batis baa nasi bay Zezu
(*Mat 3.1-12; Mrk 1.1-8; Luk 3.1-18*)

¹⁹ Nam mbiw munu, ngeredomay Zibri ká Zuruzalem pie nzoḅ fe poyri báy *Leviri ha ri se luo Zaa bay vbika ni bay, bay kókɔ w̄aa, be na ka ba ve le?

²⁰ Zadka i se luo-ε na báyii le, ka gbir ya a yjira báy bay ta-taḅ ha ri mii: «Bi na, m̄i ba *Krisi, nzoḅ ká Ngerewuru waa bay píe ni ví yaa nzoḅri na ya‡.»

²¹ Leε, i vbi ni na roḅay mii «Mù ba nzoḅ ve kị le? W̄aa, mù ba *Eli leŒ?» Zaa yjira báy bay mii: «Ũ-uu, m̄i ba be ya.» I yji í vbi ni na roḅay mii: «A w̄aa, mù ba nzoḅ ȳaḅa bay saa nzaa Ngerewuru ká Ngerewuru waa bayke na le*?» Ka yjira báy bay ha ri mii: «Ba bi ya.»

²² Ro, í vbi ni bay mii: «A key w̄aa, mù ba nzoḅ ve kị gbad le woo? Mu yjira báy bayke h̄a buru v̄aa baa h̄a nzoḅri ká i pie buru na. A bo kị sùo-ɔ na w̄aa, mù baa bay mina kị ze se tul-a na le?»

²³ Leε, Zaa yjira báy bay ká Ezay nzoḅ ȳaḅa bay saa nzaa Ngerewuru baa pola lew na mii: «Bi na, m̄i ba be ká baa bay beler ká bil law kor mii: “I léke faa Ngerembay h̄a ni ka dfo sikḅa kparak kparak na†!”»

‡ **1:20 1.20** Báy nzaa gerɛk le, nzoḅ key na ba *Krisi*, a báy nzaa eboro laa le, ba *Mesi*. § **1:21 1.21** I kji Malasi 4.5-6; 3.23-24; Mat 11.14; 17.10-16. * **1:21 1.21** I kji Kjiḅa bol kusol ba sidike 18.15. † **1:23 1.23** Ezay 40.3.

24 Ká sakra nzob nzaapedfri ká i pie ri ba luu Zaa na, Farizi haneri ká i do di na,

25 i vbi ni bay key mii: «Munu ká mù ba Krisi ya ndaw, mú ba Eli ya ndaw, a mú ba nzob yaana bay saa nzaa Ngerewuru ká buru giyan ni ya ndaw na waa, bay ji ki ndaw roo, mù daa tul nzobri nduo mbii le?»

26 Leε, Zaa yinra bay ha ri mii: «Bi na, mbii ze mi daa tul-ri nduo di, roo le, nzob mbiw do sakra baari ku ká i ko ni ya.

27 Be ká'a ví fal-i vuku na, ka kal tul-i pavbad. Sal dikon ká bal-ε hoy kara, mi maa bay hina ya.»

28 Fe niri riw bele key na kal ká Betani ká nzaa kporombii Zurdε ká fi kelu. Zade ku ze, Zaa daa tul nzobri nduo mbii ká di.

Zezu ba Vu Badu Ngerewuru

29 Nzaaruo ki na bayji le, Zaa ko Zezu ká se vuku ba luu-ε na ro a baa mii: «I ko, be key na ka ba *Vu Badu Ngerewuru ká'a náa feyaa nzobri ká tusiri key na zu‡.

30 Ba be na key ze, mi baa bay be pola mii, “nzob ká'a ví fal-i vuku na, ka kal tul-i pavbad, bay ji le, ka do pola doo ndaw roo i mbon mi bay.”

31 Kpuru tji timbede key na, ka ba nzob ve kara, bi na mi ko ya. Roo le, mi ví daa tul nzobri nduo mbii bay hana led Izarayelri tuuke ni ba be ká Ngerewuru waa bay be na.»

‡ 1:29 1.29 I kji Tji kele 12.1-28.

³² Zaa baa nasi bay ká se tul-e mii: «Mì kò Tem Ngerewuru dī saa nulue munu ká beɗe pie a kaw tul-e kòkrò.»

³³ Ka ba nzob ve kara, mǐ kò ya báy, roo le, Ngerewuru ká píe mǐ ha mǐ ɗaa tul nzobri nduo mbii na baa ha mǐ mii: “Mu kóko Tem Ngerewuru dī a kaw tul nzob mbjw. Ba be ze a ɗaa nzobri nduo bil Tem Law Pie.”

³⁴ Bi na, mǐ kò fekeri na báy nun-i, a mí baa nasi bayke ha rǐ mii: be na, ka ba Vu Ngerewuru.»

Titire leɗ nduobal Zezuri

³⁵ Nzaaruo kǐ na, Zaa báy leɗ nduobal-eri ká tul-rǐ sidi na, i ɗo zad ɗol be ká pola na ku rɔbay.

³⁶ Zadka'a mbi nun-ε a kò Zezu ká ɗo kali na báyii le, ka baa mii: «Ì kò, be na ka ba *Vu Baɗu Ngerewuru!»

³⁷ Leɗ nduobal Zaaari ká sidi na, i laa munu báyii le, i uru í tɔŋ fal Zezu na.

³⁸ Zadka Zezu fere kóm a kò ri na báyii le, ka vbi ri bay mii: «Haa jǐ ze ì nzaa le?» Leε, i yǐi í vbi ni bay mii: «*Rabi*,» (márake baa mii gaŋ tul-i), «Mù naa zad haa le?»

³⁹ Leε, Zezu yjɪŋra báy bay ha ri mii: «Ì vi le, ì kóko báy.» Báyii le, i se zɪŋ ni í kò zad nam be, a í kaw zɪŋ ni kpuru maa báy huu mgbaŋ ká taa korok.

⁴⁰ Leɗ nduobal Zaaari ká i laa bay Zezu a í tɔŋ fal-ε na, nzob mbjwke ba Andere, yu Simɔn Piyer.

⁴¹ Fale ku le, Andere vaa zɪŋ yu-ε na a baa ha ni mii: «Buru zɪŋ *Mesi, nzob ká Ngerewuru waa

bay píe ni ví yaa nzobri na!» (Mára saw rinke le, ba Krisi).

⁴² LEE, ka su Simon na a séke ni luo Zezu. Zadka Zezu mbi nun-ε a ko ni na, ka baa mii: «Bo na, mù ba Simon vu Zaa, i dika mù ba Sefas̄.» (Mára saw rinke le, ba Piyer.)

⁴³ Nzaaru ko k̄ na báyii le, Zezu hii bay séke ba kudu zad ká Galele, ze a vaa zinj Filib a baa ha ni mii: «Mu se fal-i.»

⁴⁴ (Filib na ba nzob ká Besayda, puo be bay Andere bay Simon Piyerri mbjw hoy.)

⁴⁵ LEE, Filib na vaa zinj Nataniyel a baa ha ni mii: «Nzob ká *Moyze baa bay se tul-e do bil *mbede bol kusol ká *nzob yaaja bayri saa nzaa Ngerewuru kara baa bay se tul-e ndaw na, buru zinj ni ro! Ba Zezu, vu Zezeb ká puo ká Nazared.»

⁴⁶ Báyii le, Nataniyel baa ha ni mii: «Waa, fe kere a uru saa Nazared na ku ndaw zu le?» LEE, Filib yinjra bay bay ha ni mii «Mu vi le, mù kóko bay.»

⁴⁷ Zadka Zezu mbi nun-ε a ko Nataniyel ká vi ba luo-ε na báyii le, ka baa bay se tul-e mii: «I ko key, be na, ka ba led *Izarayel taa tusueke, ká fe ula nun nzob mbjw kara ti suo-ε ya.»

⁴⁸ Nataniyel na kaw yer a yji a vbi ni mii: «Daa mina ndaw roo mù tuu mi tan mini key le?» LEE, Zezu yinjra bay bay ha ni mii: «Mi ko mù do do bay kaw bo ká saw puu nzum ku hoy roo, Filib di mù bay.»

§ 1:42 1.42 Bay nzaa aramri le, ba Sefas, a bay nzaa gerek laa le, ba Piyer. Zadka Zezu ha rin fie key na ha Simon na, ka ha ni ped k̄ bof ro ze bay daa.

49 Báyyi ɛ, Nataniyel ɓaa ha ni mii: «Mbay, ɓo na mù ɓa Vu Ngerewuru a mú ɓa mbay leɗ Izarayelri!»

50 Zezu yjira ɓáy bay ha ni mii: «Mù ɗaa law-a ɓo tul-i bay kóko ká mǐ kó mù ká saw puu nzum ku na ɛ? Mù kóko fe kereri ngji ɓamba tasiri kal taa ɓe ni key na ɓáy.»

51 ɛɛ, ka ɓaa na roɓay mii: «Mì ɓaa ha ri ta-taɗ ɓa tusuɛ kǐ: ì kóko nulue mgbuɗa ɓolon ha leɗ nzaaped Ngerewururi hǐlke ɓa luo-ɛ, í ɗirake vi luo-i ɓi *Vu Nzob na*.»

2

Zezu se zaɗ yaana kǐ ká Kana

1 Faɛ ká ndeke ɗi nam sayke na, nam suoriya yaana kǐ ɗo ɓil ngerepuo ká Kana ká kuɗu zaɗ ká Galele. Maa Zezu ɗo zaɗɛ ku ndaw,

2 ɛ, i ɗi Zezu ɓáy leɗ nduobal-eri ɓa zaɗ yaana kǐke na ku ndaw pi.

3 Báyyi ɛ, him puo nzobri*, ɛ, maa Zezu ví ɓaa ha ni mii: «Him na ti mbãa ro.»

4 Roo ɛ, ka yjira ɓáy bay ha ni mii: «Maa, waa ɓa ɓo ndaw roo, mù kǐe mǐ fe ká mǐ ɗaa ɛ woo? Nam ɓi na tòn roɓay.»

5 Báyyi ɛ, mi-ɛ na yǐ a ɓaa ha nzob ɗaa pedri mii: «Fe ká'a ɓaa ha ri na, ì ɗaa.»

6 Zaɗɛ ku na durari ká i ɗaa ɓáy tisaw ɓa yie zuo ɗi; ɓa durari ká Zibri ɗaa mbii zuo ɗi bay wáake sùo-ri *taɗ kaɗ kaɗ munu ká ɓa fe saw

* **1:51 1.51** I kǐi Tiika saw fe 28.10-22. * **2:3 2.3** Ba him ká yjira ya ká Zibri nzo ká nzaa fe sùm ɓanguo.

puo bari. Bil durake mb̄iw ɛ, maa tɔy mbii sidfi ya ɛ, sayri munu.

⁷ Ro, Zezu baa ha nzoɔ d́aa pedri na mii: «Ì d́aŋ mbii mbaa durari na key.» Ze, i d́aŋ mbii na ha ni mbaa dfi dɔrɔrɔ dɔrɔrɔ. ⁸⁻⁹ Falɛ ku ɛ, Zezu ȳji a baa ha ri mii: «Ì ví kaa mbii key na í séke ha nzoɔ mbika tul ped nam suoriya na.» Lɛɛ, i kaa mbii ká fere s̄o-ɛ ba him na í séke ha ni. Be na, ka kɔ zad ká uru saa dfi ya, roo ɛ, nzoɔ d́aa pedri ká i kaa mbiike na máa, i kɔ. Zadfka nzoɔ mbika tul ped nam suoriya na lie mbii ká fere s̄o-ɛ na báyji ɛ, ka kaw yer, a dfi w̄ara nzoɔ máy na

¹⁰ a baa ha ni mii: «Ḿara sawke ká ba tusue ɛ, i haŋa him ká ndad bamba na ha nzoɔbri nzo maa ri gulay gulay pola ndaw rɔɔ, í ha ri hay ká raa ya na báy. Roo ɛ, him ká ndad bamba tasiri na, bo mù kɔrɔ dɔ kpuru t̄ji timbedɛ key!»

¹¹ Be ze ba fe saŋ ká Zezu daa titire d̄ekre ká Kana ká kuɔu zad ká Galele. Ka kie ri ha ri kɔ riŋ d̄ika be, ze led nduobal-eri d́aake law-ri bo tul-e.

¹² Falɛ ku ɛ, ka se ngerɛpuo ká Kapernayum báy mi-ɛ, ȳ-eri ndaw, rɔɔ led nduobal-eri ndaw a í kaw dfi nam haneri munu.

Zezu nii nzoɔ d́ab fe hieri ká hul kani Ngerɛwuru

(Mat 21.12-13; Mrk 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Munu ká *nam suoriya Zifri ká ba *nam suoriya t̄ji saa bil koy tòn dfi ya deb na, Zezu uru a se ngerɛpuo Zuruzalem.

14 Zadfka'a rii a se bil mgban ka *hul kani Ngerewuru do di na, ka zinj nzobri ka i do bay ndayri ka bay hi-hie ndaw, baduri ndaw, roo bederi ndaw. Ka zinj nzobri ka i ba nzob kuu ki vu lariri ka nzaa tutakra bari na kara ndaw pi.

15 Bayji le, Zezu daa ndoy don bay sal, a niike ri bay badu bari bay ndayri na riw bele zuo fal hul kani Ngerewuru. Ka mii vu lari nzob kuu ki lariri na, a kira tutakra bari na zuo siri.

16 Ka yi a baa ha nzob dab bederi na mii: «I faa fe baari na i tiike ti ka zad ni key ba kele! I daa hul Baa na ba hul fe hie ya!»

17 Zadfka led nduobal-eri ko munu na bayji le, i ker se tul bay ka i daa do bil mbede Ngerewuru ka baa mii, «Kon hul bo na daa mi lok lok†.»

18 Bayji le, ngerε Zibri vbi ni bay mii: «Fe san yi ndaw roo, mu daa bay kieke buru mii, Ngerewuru ha mu faa bay daa fe mini key na le?»

19 Leε, Zezu yinjra bay bay ha ri mii: «Zadfka i nduku hul kani ni key le, nam say le, mi ura ba ki.»

20 Leε, ngerε Zibri yinjra bay bay ha ni mii: «Uwaa, hul ka buru daa mbiimbam sin nin pare yie ndaw roo, o key le, bo mu baa mii, nam say hoy le, mu ura ba ki kele?»

21 Tusueke le, hul kani ka Zezu baa bayke na, ka baa se tul suo-ε ka'a huka a daa nam say le, a ti saa luo hud.

† 2:17 2.17 Simri 69.10.

²² Fale ká Zezu t̄ji saa luo huɔ a kaw báy kumnun na, leɔ nduobal-eri ker se tul baykeri ká'a ɓaa ha ri na, a í ɗaa law-ri ɓo tul bay ká ɗo ɓil mbede Ngerewuru, báy bay ká t̄ji saa nzaa Zezu na ndaw.

Zezu ko bil law nzobri riw bele

²³ Zadka Zezu ɗo Zuruzalem bay ɗaa *nam suoriya t̄ji saa bil koy na báyii le, bil namkeri ku na, nzobri nḡji ɓamba ɗaa law-ri ɓo tul-e bay tul fe sanri ká'a ɗaa.

²⁴ Roo le, Zezu ɗaa law-ε ɓo tul-ri ya, bay ji le, ka ko kér bay ɓari riw bele.

²⁵ Ka se síe nzob ká bay haɗa ni ka tina saw feri ká tul nzobri ha ni ya. Be k̄j sùo-ε na, ka ko fe ká ɗo ɓil law nzobri ká nziya na ngid bele.

3

Zezu báy Nikodem

¹ Nzob mb̄jw munu ká sakra *Fariziri riŋ-ε ɓa Nikodem a ɓa ngeredomay Zibri.

² Ka vi luo Zezu ɓa suŋ a ɓaa ha ni mii: «Mbay, buru ko le, ɓa Ngerewuru k̄j ze pié mù bay haɗa mù ɓa nzob fére buru fe, bay ji le, fe sanri ká mù ɗaa na, nzob ká Ngerewuru sad zin ni ya le, ka ti máa bay ɗaa ya.»

³ Lεε, Zezu yiŋra báy bay ha ni mii: «Mì ɓaa ha mù ta-taŋ ɓa tusue k̄j: zadka i mboŋ nzob ɓa k̄j ya le*, nzobke ku na ti máa bay ɗoko sakra nzobri ká Ngerewuru re mbay ká tul-ri na ya.»

* **3:3 3.3** «Mboŋa ká báy faa Tem.» Báy nzaa gerek le, máa bay ɓa sidi ze ɗo ɗi: mbón nzob ɓa k̄j, mase, mboŋa taa hay ká uru saa nulue.

⁴ Báyyi ɛ, Nikodem na ȳi a vbi ni bay mii: «Waa, nzob d̄i táw d̄oɔ ro key ɛ, a d̄aa mina ndaw roo a ȳi ha ri mboŋ ni ba k̄i ɛ? Waa, nzob a máa bay ȳi a r̄i bil mi-ε ha ri mboŋ ni ba sidi robay ɛ?»

⁵ ɛɛ, Zezu ȳiŋra báy bay ha ni mii: «M̄i baa ha mù ta-taŋ ba tusue k̄i: zadka, i mboŋ nzob báy faa mbii báy Tem Ngerewuru ya ɛ†, nzobke ku na ti máa bay doko sakra nzobri ká Ngerewuru re mbay ká tul-ri na ya.

⁶ Nzob ká i mboŋ ni báy faa naysuo ɛ, ka do ba naysuo, a nzob ká i mboŋ ni báy faa Tem laa ɛ, ba Tem Ngerewuru k̄i ze ha ni kaw báy kumnun.

⁷ Bay ká m̄i baa ha mù mii, do nun haŋa ri mboŋ r̄i ba k̄i na, ndaɔ bay haŋa mu káw yer ká d̄i ya.

⁸ I ko, zuu kuu munu ká law-ε hii, ɛ, mù laa gire, roo ɛ, mù ko zad ká uru saa d̄i ya ndaw, zad ká se ba baɔi ya ndaw pi. Ze mboŋa taa Tem Ngerewuru ká mboŋ nzob na kara, do faa mb̄iw munu ndaw.»

⁹ Báyyi ɛ, Nikodem baa ha ni mii: «Feke ku na a doko mina zu ɛ?»

¹⁰ ɛɛ, Zezu ȳiŋra báy bay ha ni mii: «Bo ká mù ba nzob fére fe ká riŋ-a mgba bamba ká tusiri *Izarayel na waa, mù ko saw feri na key ya ɛ?»

¹¹ M̄i baa ha mù ta-taŋ ba tusue k̄i: buru baa bay feri ká buru ko ta-taŋ na ha r̄i, a búru baa nasi bay fe ká buru ko báy nun buru, roo ɛ, ì hii bay yaŋa nasi bay buru na ya.

† 3:5 3.5 I k̄i Ezekiyel 36.25-27.

12 Zadfka ì dfaa law-rì ßo tul feri ká dfo tusiri key ká mĩ baa bayke ha rì na ya waa, ì dfaa mina ndaw roo bay dfaa law-rì ßo tul feri ká nulue ká mĩ baa bayke ha rì na le?

13 Nzob mbjw mini kara uru ká tusiri key a se nulue a ko saw feri ká di ya bay. Ba bi *Vu Nzob huo-i ká mĩ uru saa nulue mí vi tusiri key, a mí maa bay tina saw feri ha rì laa.

14 Pola lew na *Moyze zuu fe ba soy a sin mgbajra puu a ura ni dfo siya ká bil law kor‡. Do faa mbjw munu ndaw, bi Vu Nzob na i sin mĩ í ura mĩ dfo siya 15 bay haña nzob haa haa ká dfaa law-ε ßo tul-i le, ka káw bay kumnun ká dfo banquo.

16 I ko, Ngerewuru hii nzobri ká tusiri key ngji bamba, a ha Vi-e ká ba led mbjw hoy kekek, bay haña ßo nzob haa haa ká dfaa law-ε ßo tul-e le, ka ti bie ya, roo le, a káw bay kumnun ká dfo banquo na.

17 Tusueke le, Ngerewuru pie Vi-e vi tusiri key bay dfaa bay ßo tul nzobri ya, roo le, bay haña nzobri yaa suo-ri bay faa be.

18 Nzob ká dfaa law-ε ßo tul-e le, bay ti tul-e mbaa. A nzob ká dfaa law-ε ßo tul-e ya laa le, bay dfo tul-e banquo, bay ji le, ka dfaa law-ε ßo tul Vu Ngerewuru ká ba led mbjw kekek na ya.

19 Faa dfaa bayke na ze dfo key: zad tana vi tusiri key, roo le, nzobri hii sun tilo a í tun zad tana na ngeren, bay ji le, ped dfaa bari ndaya.

20 Nzob haa haa ká dfaa fe ká ndaya na, ka im zad tana na im a duu ni duu, bay ji le, ka dfaa

‡ 3:14 3.14 I kji Ruo bari 2.4-9.

h̄je bay ped d̄aa ndaya beri na a t̄ii a d̄o zad hie ḡbari ḡbari.

²¹ Roo le, nzoḅ ká d̄aa fe báy faa tusue bay na, ka vi zad taṅa bay haṅa nzoḅri k̄o ta-taṅ mii, ped d̄aa beri na, ba fe ká'a z̄oḅke z̄iṅ Ngerewuru.»

Zaa Batis baa nasi bay

²² Fale ku le, Zezu báy led nduobal-eri uru í se ba zad k̄i ká kuḍu zad ká Zude a kaw d̄i z̄iṅ ri nam maa fe, a d̄aa tul nzoḅri nduo mbii.

²³ Zaa kara d̄o d̄aa tul nzoḅri nduo mbii ká Enon; zadε ku na d̄o d̄i ya báy Salim, ba zad ká mbiiri nḡji bamba d̄o d̄i. Ruo nzoḅri vi luo-ε, le, ka d̄aa tul-ri nduo mbii.

²⁴ Ká bil sewke ku na, i m̄gba Zaa naa hul sal ya báy.

²⁵ Báyji le, led nduobal Zaa haṅeri tii saṅ máy bay z̄iṅ Zib̄ m̄biw̄ munu se tul wáa s̄o ká ba fe saṅ puo bari na.

²⁶ Ro, í se luo Zaa a í baa ha ni mii: «Mbay, nzoḅ ká d̄o z̄iṅ mù ká nzaa kporombii Zurde ká fi kelu ká mù baa nasi bay be ha buru na, timbeḍe key na, ka d̄aa tul nzoḅri nduo mbii ha nzoḅri riw bele se ba luo-ε.»

²⁷ Báyji le, Zaa ȳji a baa ha ri mii: «Zadka Ngerewuru ha fe ha nzoḅ ya le, nzoḅ m̄biw̄ mini kara maa bay z̄iṅ ya.

²⁸ Bi na, m̄i ba *Krisi ya, roo le, m̄i ba nzoḅ ká Ngerewuru píe m̄i vi pola ha ni. Baari k̄i s̄o-r̄i na, ì maa bay b́aa nasi bay ká m̄i baa na.

²⁹ I k̄o, w̄ara nzoḅ máy na, máy be d̄o bay tul-e. Roo le, nzoḅ buo nzoḅ máy na, d̄o d̄i ya ká lakun-ε bay láa ni ndaw, a d̄o báy bawda suoriya bay

láa kusol nzob máy na. Bi na, mĩ do munu ba nzob buo nzob máy na. Zadka ruo nzobri se fal Zezu na, suoriya mbaa bil law-i gbay gbay.

³⁰ Ndad bay haɲa riɲ-ε ka mɓba ba pola pola, a bi laa le, mi yi ba fal.

³¹ Be ká uru saa nulue na ka kaw tul feri riw bele. Nzob ká uru saa tusiri key na, ka ba taa tusiri a baa bay feri ká'a ko ká tusiri key. A nzob ká uru saa nulue a vi laa le, [ka kaw tul feri riw bele,]

³² a baa nasi bay fe ká'a ko báy nun-ε ndaw, a laa báy suk-e ndaw pi. Roo le, nzobri riw bele yaa nasi bay be na ya.

³³ A roo le, nzob ká yaa nasi bay be na, ka hii bayke do di mii, Ngerewuru baa tusue bay na ki.

³⁴ Tusueke le, nzob ká Ngerewuru pie ni na, ka nday bol nzaa Ngerewuru, bay yi le, Ngerewuru ha Tem be mbaa bil law-ε gbay gbay.

³⁵ Baa naari na, hii Vi-e a poɲ faa daa feri riw bele zuo nduo-ε.

³⁶ Nzob ká daa law-ε bo tul Vi-eke na le, ka kaw báy kumnun ká do banɓo. A nzob ká daa vu mbom bo tul-e ya le, ka ti káw báy kumnunke na ya, roo le, here Ngerewuru do tul-e banɓo.»

4

Zezu báy máy ká Samari

¹⁻³ *Fariziri laa mii, Zezu daa ha nzobri vi ba led nduobal-eri, a daa nzobri nduo mbii mba Zaa. (Tusueke le, Zezu ki suo-ε daa tul nzobri nduo mbii ya, roo le, led nduobal-eri ze daa tul nzobri nduo mbii.) Zadka Zezu laa mii, soro feri ká'a daa na tofo bo suku Fariziri na bayyi le, ka

uru ká kuḍu zaḍ ká Zude a zol, a ȳi ba kuḍu zaḍ ká Galele.

⁴ Roo le, ká bay haṅa ni se kuḍu zaḍ ká Galele na, a kál báy faa ká bo kuḍu zaḍ ká Samari.

⁵ Báyyi le, ka t̄ji puo mb̄iw ká riṅ-ε ba Sikar ká do d̄i ya deḅ báy wáa ká bulu b̄ari *Zakoḅ ha vi-e Zezeḅ ká pola lew na*.

⁶⁻⁸ Ká zaḍε ku na, luo mbii ká Zakoḅ tie pola lew na do d̄i. Munu ká Zezu haṅari a t̄a bamba na báyyi le, ka t̄a a kaw nzaa luo mbii na. A leḍ nduobal-eri laa le, i se ba b̄il puo bay hie fe s̄um. Be nu ku le, maa báy síe ká do law tul ro zu.

Báyyi le, máy mb̄iw munu ká kuḍu zaḍ ká Samari na vi bay d̄án mbii. Leε, Zezu baa ha ni mii: «Máý, ha m̄i mbii mi nz̄o.»

⁹ Báyyi le, máy na do yer a ȳiṅra báy bay ha ni mii: «Daa mina roo bo ká mù ba Ziḅ le, mù gón m̄i mbii bay nz̄ok̄o, bi ká m̄i ba máy ká Samari na le woo!» (Ka baa munu, bay yi le, Zibri báy *nz̄ofri ká Samari na zuo k̄i b̄ari tiya.)

¹⁰ Leε, Zezu ȳiṅra báy bay ha ni mii: «Zaḍka mù k̄o fe law kere ká Ngerewuru m̄gba z̄iṅ nz̄ofri, a mú tuu nz̄oḅ ká gón mù mbii nz̄ok̄o na le, bo k̄i s̄uò-o ze mù gón ni mbii na pola, le, a haṅa mù mbii ká uo yaw yaw ká bay haṅa mù k̄awke báy kumnun ká do baṅguo na.»

¹¹ Báyyi le, máy na ȳi a vbi ni mii: «Mbay, luo mbii le d̄i bamba, a bo le, mù ti báy fe d̄án mbii ya; w̄a, mù d̄áa mina nd̄aw roo bay z̄iṅ mbii ni key ká uo yaw yaw na bay nz̄ok̄o le?»

* 4:5 4.5 I k̄i Tiika saw fe 33.19.

12 Luo mbii key na bulu buru Zakob ze ha buru. Ba luo mbii ka be ki ka nzo, bay vi-eri bay fe hol beri kara ndaw pi. Waa, bo na mu mba tul bulu buru Zakob na le woo?»

13 Bayji le, Zezu yinra bay bay ha ni mii: «Nzob ha ha ka nzo mbii ka luo mbii key na le, kon mbii ki a seke ni bay. 14 Roo le, nzob ka nzo mbii ka mi ha na ni na le, kon mbii ki ti seke ni mba mban, bay ji le, mbii ka mi ha na ni na, a oko munu ba mbii ka uo su su ka bil law-e bay ha na ni kawke bay kumnun ka'a oko ban guo na.»

15 Lele, may na baa ha Zezu mii: «Mbay, ze bo munu zu le, mu ha mi mbiike na bay ha na kon mbii ki ka se mi mba ndaw, a mi se sie yi vi zad ni key bay dan mbii ki na mba ndaw pi.»

16 Zezu yi a baa ha ni mii: «Mu se mu va di waa bo, a bo bay ki, i yi i vi.»

17 Lele, may na yinra bay bay ha ni mii: «Mi ti bay waa ya.» Lele, Zezu baa ha ni mii: «Bay bo do bay zad. Waa bo tiya munu ka mu baa,

18 roo le, mu ya waa zad ndebe, a ha ka mu kawke timbede key kara, ba waa bo ya ndaw. Bo na, mu baa su bay ki ze ha mi.»

19 Bayji le, may na yinra bay bay ha ni mii: «Mbay, mi ko le, mu ba nzob ya na bay saa nzaa Ngerewuru.

20 Bulu bururi na, i ruo Ngerewuru ka tul kuo ka kufu zad ka Samari key†, roo le, baari Zibri

† 4:20 4.20 Nzobri ka tusiri Samari na, i faa hul do tul kuo ka rin-e ba Garizim na, do kor zad ka tusiri Samari, bay ji le, Zibri nii ri ka sakra bari.

kj ì gede mii, zad ká bay rúo Ngerewuru ká dí na ba Zuruzalem.»

²¹ Báyii le, Zezu yjira bay bay hạ ni mii: «Máy, mu daa law-a ka bo tul bay ká mì báa hạ mù key. Nam ká'a ví vuku na, zad rúo Baa Ngerewuru a doko ba kj-kii; nzob ti séke síe séke tul kuo key ya ndaw, ká Zuruzalem ya ndaw pi.

²² Baari nzobri ká kudu zad ká Samari na, nzob ká ì ruo ni na ì kɔ sawke taŋ ya‡. A buru Zibri laa le, nzob ká buru ruo ni na, buru kɔ sawke ta-taŋ, bay ji le, pam na vi bay faa Zibri.

²³ A le, nam a ví vuku, ze namke na vi ro, ká nzob rúo Baa taa tusuekeri na, i rúo ni bay faa Tem ndaw, bay faa tusue bay ndaw pi. Nzobri ká i ruo ni mini key na ze ka hii.

²⁴ Ngerewuru na ba Tem, a le, nzobri ká i ruo ni na, ka hii bay haŋa ri rúo ni bay faa Tem ndaw, bay faa tusue bay ndaw pi.»

²⁵ Báyii le, máy na baa hạ ni mii: «Mì kɔ le, nzob ká Ngerewuru waa bay píe ni ví yaa nzobri, be ká i dí ni ba *Krisi na a vika. Zadka'a vi le, ka'a tína saw feri *taŋ kad kad riw bele hạ naari.»

²⁶ Lele, Zezu yjira bay bay hạ ni mii: «Ba bi kj ze mì do báa bay zih mù key.»

²⁷ Ká zadɛ ku na, led nduobal-eri ví zih ni, le, tuku ri ha ri kaw yer bay tul máy ká Samari ká'a do báa bay zih ni na ku. Be nu ku hoy kara, nzob mbjw ká sakra bari ká'a maa bay vbika ni bay

‡ **4:22 4.22** Nzobri ká tusiri Samari na, mbederi riw bele ká i daa ká fal Moyze na, i tun bayke ngeren. Be mini ze, faa ká bay haŋa ri túuke Ngerewuru ba pola munu ká Zibri na, tiya.

mii, fe ʒi ze ʒeri vbi, mase ʒay ʒi kʒi roo ʒeri ʒaa zinj máy na ku kara, tiya ndaw.

²⁸ Báʒji ʒe, máy na pɔŋ tinay mbii ʒe na ʒo nzaa luo mbii, a ʒi a se ʒil puo a vaa ʒaa ha nzobri mii:

²⁹ «Í vi í ko ledʒban ká kʒi fal fe ɗaa ʒiri riw bele ká mɪ ɗaa ká pola lew key na zinj mɪ. Waa, a ʒa Krisi, nzob ká Ngerewuru waa ʒay pie ni vi ʒaa nzobri na zu ʒe woo?»

³⁰ ʒe, nzobri ʒi ká ʒil puo ʒir a í se ʒa luo Zezu na.

³¹ Saʒw sieke ku na led nduobal-eri kod ni mii: «Mbay, mu su fe!»

³² Roo ʒe, ka ʒiŋra ʒay ʒay ha ri mii: «Fe sum ʒi ɗo ɗi ku ká ʒay haŋa mɪ su, roo ʒe, ʒaari na ʒi ko fe sumke ya.»

³³ Báʒji ʒe, led nduobal-eri vbi kʒi ʒay ʒa lie ʒa lew mii: «A ku waa, nzob haŋe vi ʒay fe sum ha ni su ʒe woo?»

³⁴ ʒe, Zezu ʒa ha ri mii: «Fe sum ʒi na ʒa ɗaa law hiiya nzob ká pie mɪ, a mí ɗaa ped ká'a pɔŋ zuo nduo-i na ha ni o ʒay zadɛ.

³⁵ Baari na ʒi ʒaa mii: “Few niŋ ndaw roo, a ʒa few vbie fe pay ʒay.” A ʒi ʒe, mɪ ʒaa ha ri: ʒi mbi nun-ri í ko waari ká ɗo ku. Para fe paykeri ŋoŋ riw bele, a ɗo ɗi ya ʒay vbie ro! Do faa mbiw munu ʒa nzobri ká i ɗo ɗi ya ʒay ɗaa law-ri ʒo tul-i.

³⁶ Nzob ká vbie fe pay na, ka zinj fe tunduo-ɛ ro; ka mby fe paykeri ká ʒa nzobri na, ʒay haŋa ri káw ʒay kumnun ká ɗo ʒaŋguo na. Be mini ze, nzob ká ru fe, ʒay nzob ká vbie fe pay na, i

ɔaa suoriya zɪŋ kɪ mbɪw hɔy,

³⁷ bay ɟi ɛ, sim bay baa nzobri ká baa mii, “nzob mbɪw ru fe, a nzob kɪ laa ɛ, vbi-vbieke” na ba tusue bay na kɪ.

³⁸ Mi píe rì ha rì vbie fe pay ká zad ká ì ru fe ká dɪ ya. Nzob kɪri ze i ru fe, roo baarì na ì vbie fe pay bari na báy.»

³⁹ Nzobri ngɟi bamba ká bil kuɔu zad ká Samari na, i ɔaa law-ri bo tul Zezu bay tul bay ká máy na baa ha ri mii: «Ka kɟi fal fe ɔaa biri ká pola lew riw bele ha mǐ na.»

⁴⁰ Sɔwke mini ze, zadka nzobkeri ku vi luo Zezu na, i kod ni bay haɲa ni ka káw zɪŋ ri. Ze, Zezu kaw zɪŋ ri nam sidi.

⁴¹ Nzobri ngɟi bamba tasiri i ɔaa law-ri bo tul-e bay tul bay ká'a baa ha ri na.

⁴² I baa ha máy na mii: «Timbede key na, buru ɔaa law buru bo tul Zezu bay tul bayri ká mù kɟi ha buru hɔy ya, roo ɛ, ba fe ká buru laa báy suku buru kɟi, a búru ko ta-taŋ mii, ba be na kɟi ze ka ba Nzob Yaana Nzobri ká tusiri key.»

⁴³ Zadka Zezu ɔaa nam sidi zɪŋ ri ká zadɛ ku na, ka uru a se ba puo be ká kuɔu zad ká Galele.

⁴⁴ Tusueke ɛ, Zezu baa ta-taŋ sùo-ɛ kɟi mii, nzob yaana bay saa nzaa Ngerewuru na, i ɔaa mbay bo tul-e ká tusiri be ya.

⁴⁵ Roo ɛ, zadka'a tɟi kuɔu zad ká Galele na, nzobkeri yaa ni báy kere, bay ɟi ɛ, bari kara i se zad *nam suoriya tɟi saa bil koy ká Zuruzalem na ndaw, a í ko fe sanri riw bele ká Zezu ɔaa ká dɪ na.

Zezu vaa vu ngeredomay

46 Zezu báý led̄ nduobal-eri i ȳji ba k̄i í se Kana ká d̄o kuđu zad̄ ká Galele ká'a fere mbii h̄a ni vi ba him ká d̄i na. Ká zad̄e ku na, n̄gered̄om̄ay mb̄iw d̄o d̄i ká s̄uò vi-e se ni naa puo ká Kapernayum.

47 Zad̄ka'a laa mii Zezu vi saa kuđu zad̄ ká Zude a d̄o kuđu zad̄ ká Galele na báýjī le, ka se luo-ε a kod̄ ni bay hāja ni ka se a v̄aa vaa vi-e ká d̄o d̄i ya bay huka na.

48 Leε, Zezu baa h̄a ni mii: «Zad̄ka ì k̄o fe san̄ri báý fer̄i ká ndad̄ kók̄o ya le, ì ti d̄aa law-r̄i bo tul-i ya.»

49 Báýjī le, n̄gered̄om̄ay na ȳj̄nra báý bay h̄a ni mii: «Mbay, kóđ nguò h̄oy mu se puo bi ba vaa ká vu-i na a huka.»

50 Leε, Zezu baa h̄a ni mii: «Mu zól mú se puo; vu-ɔ na vaa ro.» N̄gered̄om̄ay na d̄aa law-ε bo tul bay ká Zezu baa h̄a ni na a zol faa puo.

51 Zad̄ka'a se faa k̄ob̄ r̄obay na báýjī le, nzob ped̄ beri i suò nun-ε í baa h̄a ni mii: «Vu-ɔ na vaa báý kere!»

52 Báýjī le, n̄gered̄om̄ay na vbi ri bay mii: «Maa báý saw síe mina ndaw r̄oò led̄ na vaa ku le?» Leε, i ȳj̄nra báý bay ha ni mii: «Lie ku na, maa báý síe ká fere s̄uò-ε, ze s̄uò zāja be na ðke.»

53 Leε, bi-ε k̄o ro, ba saw síeke ká Zezu baa h̄a ni mii, vu-ɔ na vaa ro na zu. Báýjī le, be báý nzob̄ ini beri riw bele na, i d̄aa law-r̄i bo tul Zezu.

54 Be ze ba fe san̄ ndeke d̄i ba sid̄ike ká Zezu d̄aa ká fal ȳjī be saa kuđu zad̄ ká Zude, a vi kuđu zad̄ ká Galele na.

5

Zezu vaa nzob ká sùo-ε hu wũo

¹ Fal feri ku na, Zibri d̄aa nam suoriya bari, le, Zezu uru a se ba ηgerepuo Zuruzalem na rɔbay.

² Ká Zuruzalem na, faa kòkò mbjw ba faa kál baduri d̄o d̄i. Di ya báy faake ku na, d̄aŋa d̄o d̄i ká i mbuo fe í pud̄ ba tem zad̄ ndebe d̄o d̄i. Riŋ zad̄ke ku na i d̄i báy nzaa eboro ba *Betesda**.

³ Temri ká i pud̄ d̄o lakun mbiike ku na, nzob semri ηgji bamba tasiri i naa d̄i rad̄ rad̄; nzob r̄awri nd̄aw, nzob kp̄ed̄eri nd̄aw, r̄oɔ nzobri ká sùo-ri hu wũo nd̄aw pi. [Bari na, i naa í giyan mbii ká'a lan̄,

⁴ bay ji le, bil nam han̄eri ku na, led̄ nzaaped̄ taa Ngerembay d̄i a ví d̄o bil mbii na a lan̄. L̄εε, nzob sem ká d̄i titire d̄εkre, a d̄o bil mbii ká lan̄ ku na le, semke na d̄o mina mina h̄oy kara, suo nzobke na a vaa báy kere.]

⁵ Nzob mbjw ká d̄i ku na, sùo-ε se ni naa d̄i d̄aa mbiimbam s̄iŋ say p̄are t̄oɔo sid̄i ro.

⁶ Zad̄ka Zezu mbi nun-ε ka'a k̄o ni naa sem bole d̄i bamba na báyji le, ka vbi ni mii: «W̄aa, mù hii bay han̄a sùo-ɔ vaa le?»

⁷ Nzob sem na yj̄iŋra báy bay h̄a ni mii: «Mbay, zad̄ka mbii na lan̄ le, nzob mbjw ká bay mbika m̄i a d̄áa m̄i nduo d̄i na tiya. Zad̄ka m̄i nzaa faa bay séke d̄i le, nzob k̄i ví kuŋ pol-i gbaf̄ a d̄o d̄i pola d̄oɔd̄ h̄a m̄i.»

⁸ Báyji le, Zezu baa h̄a ni mii: «Úru siya mú mbi hii bo a mú se-sed!»

* 5:2 5.2 *Betesda*: ká bil t̄aw mbede han̄eri ká pīed̄ke na, i d̄aa ba *Bezada*.

⁹ Ká zadε ku hoy ε, sùo ledban na vaa ni kiyaw kiyaw, a mbi hii be a se-seɗ.

Feke ku na kal ká síe nam mgbaka taram Zibri.

¹⁰ Báyyi ε, ηgeredomay Zibri baa ha nzoɓ ká sùo-ε vaa ni na mii: «Vuri key na ba nam mgbaka taram ká nzoɓ daa peɗ ya. Bol kusol buru na ha faa ká bay haɗa nzoɓ sob hii ká bil nam key na ya.»

¹¹ Λεε, ka yiɗra báy bay ha ri mii: «Nzoɓ ká vaa m̄ key na baa ha m̄ mii: “Mbi hii bo mú se-seɗ.”»

¹² Báyyi ε, i vbi ni mii: «A waa nzoɓ ve k̄ ze baa ha mù ε?»

¹³ Roo ε, nzoɓ ká ha sùo-ε vaa ni na, ba nzoɓ ve kara ka ko ya, bay yi ε, Zezu zee rik ká sakra ruo nzoɓri ká i do zadε na.

¹⁴ Fale ku báyyi ε, Zezu yi a ziɗ nzoɓ ká sùo-ε vaa ni na ká bil *hul kaɗi Ngerewuru a baa ha ni mii: «Mu laa, timbeɗε key na mù vaa kiyaw kiyaw ro. Roo ε, mu daa feyaa na mbãa. Munu ya ε, fe ká ndaya kal tul-e taa hay key na a daa mù báy.»

¹⁵ Báyyi ε, ledban na zol a vaa baa ha bari ká i ba ηgeredomay Zibri na mii, ba Zezu ze vaa beri.

¹⁶ Saɓke mini ze, ηgeredomay Zibri daa nun-ri bo tul Zezu ler ler, bay yi ε, ka daa fe niri key na ká síe nam mgbaka taram bari.

¹⁷ Ro, Zezu yiɗra báy bay ha ri mii: «Bãa Ngerewuru daa peɗ ba pola pola kpuru ti timbeɗε key roɓay, a bi kara m̄ do daa peɗ.»

¹⁸ Bay tul bayke na ku ze ηgeredomay Zibri nzaarake ni mba taa pola na ku roɓay bay ika ni.

I hii bay ika ni bay tul *bol kusol *nam mgbaka tarām Zibri ká'a tunj na ku hoy ya, roo le, ka yi a baa mii, Ngerewuru ba Baa beri, be ze a mgbasuo-ε a lieke ni.

Vu Ngerewuru daa fe ka Bi-ε hii

¹⁹ Banyi le, Zezu mbi bay a baa ha ri mii: «Mi baa ha ri ta-tanj ba tusue ki: led na maa daa fe mbijw bay tul-e be ki suo-ε ya. Fe ka Bi-ε daa na ndaw roo, ka daa bay. Feri riw bele ka Bi-ε daa na, be na kara daa faa mbijw munu ndaw.

²⁰ I ko, Baa led na ko Vi-e ba nzob nun-ε, a kie ni ferri riw bele ka'a daa suo-ε ki. Ka'a kie ni pedri ka bay daa robay mba hay ka i ko key na, le, i kaw yer.

²¹ Munu ka Baa tina nzobri saa luo hud a ha ri kaw bay kumnun na, Vi-e kara ha kumnun ha nzobri ka'a hii faa mbijw munu ndaw.

²² Robay, Baa Ngerewuru na kunj bay bo tul nzob mbijw ya, roo le, ka pon pedke zuo nduo Vi-e bay hana ni ka kijke bay ka bo tul nzob,

²³ bay hana nzobri riw bele i daa mbay ka bo tul Vi-e na munu ka i daake mbay bo tul Bi-ε na. Nzob ka daa mbay bo tul Vi-e na ya le, ka daa mbay bo tul Bi-ε ka pie ni na ya ndaw.

²⁴ «Mi baa ha ri ta-tanj ba tusue ki: nzob ka laa bay bi, a daa law-ε bo tul nzob ka pie mi le, ka do bay kumnun ka do banquo na. Nzobke ku na i ti daa bay bo tul-e ya, roo le, ka kal nzaa hud na ro a kaw bay kumnun.

²⁵ «Mi baa ha ri ta-tanj ba tusue ki: nam a vi vuku, ze namke na vi ro, ka hudri laa kusol Vu

Ngerewuru, a nzobri ká i laa kusol-e na laa ɛ, i káw báy kumnun.

²⁶ Munu ká Bǎa leɗ ɗo báy hɔrusuo kɔ̀ sùo-ɛ ká bay haɲa nzob kaw báy kumnun na, ka ha hɔrusuoke ha Leɗ na bay haɲa ni ka ha nzobri kaw báy kumnun faa mbɔ̀w munu na ndaw.

²⁷ Rɔbay, ka ha faa ha Leɗ na bay haɲa ni ka kuɲ sal bay ka zúo tul nzobri, bay ɲi ɛ, ka ba *Vu Nzob.

²⁸ I ha bay key na ka tuku ri ya, bay ɲi ɛ, nam a vika, ká hudri riw bele ká i naa bil luɔ hud na, i láa kusol Vu Ngerewuru

²⁹ a í tɔ̀i saa dɔ̀. Bari nzob hayri ká i ba nzob ɗáa ped kereri na, a haɲa ri tɔ̀i í kaw báy kumnun. Roo ɛ, bari nzob hayri ká ped ɗáa bari ndaya banɲo na, i tɔ̀i saa luɔ hud bay haɲa ri ɗaa bay hud bo tul-ri.

³⁰ Bi na, mɔ̀ maa bay ɗáa fe mbɔ̀w báy tul gaɲ sùo-i ya. Mɔ̀ kuɲ sal bay zuo tul nzobri, roo ɛ, kúɲ sal bay bi na ɗo báy zadɛ ndaw, bay ɲi ɛ, mɔ̀ nzaa faa bay fe ká law-i ze hii ya, roo ɛ, bay ɗáa fe ká law Ngerewuru ká píe mɔ̀ ze hii.»

Nasi bayri ká kie Zezu ba Vu Ngerewuru

³¹ Zezu baa mii: «Zadka ba bi ze mɔ̀ baa nasi bay bi sùo-i ɛ, nasi bayke na ɗaa fe ya.

³² Roo ɛ, ba nzob kɔ̀ boɗ ze baa nasi bay bi na. Ze, mɔ̀ ko ndaw, nasi bay ká'a baa se tul-i na ba tusue bay.

³³ Baarì na ì pie nzaaped ba luɔ Zaa†, ɛ, nasi bay be na ɗo ba tusue kɔ̀.

† 5:33 5.33 Ba Zaa Batis. I kɔ̀i Zaa 1.19-27.

³⁴ I ko, bi na, nasi bay nzoɓ ze mĩ se sieke ya, roo ɛ, mĩ baa mini bay haɲa ri dʒaake law-ri bo tul-i i zinke pam.

³⁵ Zaa na do munu ba huu ndele ka i daa huu taa di ka'a hie kad kad, a ɛ, baari na i daa suoriya ka bil zad taɲa be na bole di ndji munu hoy.

³⁶ A roo ɛ, bi na, nzoɓ nasi bay bi ka kal tul-e taa Zaa na do ku: ba pedri ka Baa poɲ zuo nduo-i bay haɲa mĩ daa o. Pedri ka mĩ daa na baa nasi bay se tul-i mii, ba Baa ze pie mĩ.

³⁷ A Baa Ngerewuru ki suo-ε ka pie mĩ na, baa nasi bay bi. Baari na, i laa kusol-e ba mbijw ya ndaw, i ko nzaa pol-e ba mbijw ya ndaw,

³⁸ a bay be daa puo ka bil law-ri ya ndaw, bay ji ɛ, i daa law-ri bo tul nzoɓ ka'a pie ni na ya.

³⁹ «I bekle bil mbede Ngerewuru banɲo, bay ji ɛ, i ker i baa mii, i zin kaw bay kumnun ka do banɲo na ka di. Ba mbedeke na ku ze baa nasi bay biri na ka di.

⁴⁰ Ze munu hoy kara i hii bay vika luo-i bay zin kaw bay kumnun na ya.

⁴¹ «Mi nzaa riɲ dika ka luo nzoɓ ya,

⁴² roo ɛ, mĩ tuu ri ta-taɲ a mi ko law ini Ngerewuru ti bil law-ri ya.

⁴³ Bi na, mĩ vi bay riɲ Baa, ɛ, i hii bay mgbaka mĩ ba suo-ri ya. A roo ɛ, zadka nzoɓ ki ka vi bay riɲ-ε be ki, ɛ, be ze i mɲba ni ba suo-ri.

⁴⁴ Baari na, i hii zin riɲ dika ka luo nzoɓ ki ba lie ba lew, a i hii nzaa riɲ dika ka uru saa luo Ngerewuru huo-ε ya. Waa, i doko zad haɲa ndaw roo, i daa law-ri bo tul-i ɛ?

⁴⁵ «Baarì na, kòkò ká ì kér í baa mii, bi ze mĩ d́áa bay bo tul-rì ká pol Bǎa. Ba *Moyze ká ì d́aa law-rì te tul-e nzokdó na ze, a d́aa bay bo tul-rì.

⁴⁶ Zadka ì d́aa law-rì bo tul bay ká Moyze d́aa d́o bil mbede be le, ì d́aa law-rì bo tul-i, bay ÿi le, mbede ká'a d́aa na, ka bǎake bay se tul-i zu.

⁴⁷ Roo le, munu ká ì d́aa law-rì bo tul fe ká'a d́aa d́o bil mbede na ya wǎa, ì d́aa mina ndǎw rɔɔ, ì d́aa law-rì bo tul bay b̄iri na le woo?»

6

Ze zu hǎ fe s̄um hǎ ruɔ nzobri

(Mat 14.13-21; Mrk 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Falɛ ku na báyji le, Ze zu tuo maambii ká Galele ká i d̄i ba maambii ká Tiberiyad ndǎw na a se fi kelu.

² Ruɔ nzobri nḡji bamba tasiri tɔŋ falɛ, bay ÿi le, i kɔ fe sanri ká'a d́aa a vǎake nzob̄ semri.

³ Lɛɛ, Ze zu báy lef nduoɓal-eri i hil tul mboro í kaw d̄i.

⁴ Nam suoriya Zibri ká ba *nam suoriya t̄ji saa bil koy na tɔŋ d̄i mbǎa ro.

⁵ Ze zu kɔ-kóm a kɔ ruɔ nzobri nḡji bamba tasiri ká i vi ba luo-ɛ, ze a baa hǎ Filiḅ mii: «Zad hǎa ndǎw rɔɔ, náa hieri fe s̄um ká d̄i bay haŋa nzobri key na i s̄u le?»

⁶ Ka vbi bay munu bay kóko wǎa, Filiḅ a ȳiŋra báy bay mina ze hǎ ni le, bay ÿi le, ka kɔ fe ká be k̄i a vǎa d́aa na ro.

⁷ Lɛɛ, Filiḅ ȳiŋra báy bay hǎ ni mii: «Í! Ze lari ped̄ nam isod̄ sod̄ sid̄i hoy kara, buru ti hie

fe sũm ká'a máa bay haŋa ruo nzobri key na i zih ndji ndji í sũ ya hoy!»

⁸ Lεε, led' nduobal-ε k̄i ká riŋ-ε ba Andere, yũ Simoŋ Piyer na baa ha ni mii:

⁹ «Led' kuban mbjw munu ze do bý maapa ba ndebe*, a s̄jiri ba sidĩ. A ku na w̄aa, a máa ruo nzobri na key ε?»

¹⁰ Báyii ε, Zezu baa mii: «Ì ha nzobri riw bele káw siri baw.» Zade ku na, suyri luo budum ká d̄i bamba; ze i kaw tul suy na. W̄arari ká i do zade ku na, tul-ri maa isod̄ sod̄ duo zad' ndebe (5.000).

¹¹ Báyii ε, Zezu yaa maapa na a daa taambol ha Ngerewuru, roo a ha led' nduobal-eri leke nzobri ká i kaw siri na. Ka ȳi a daa faa mbjw munu bý s̄jiri na ndaw, a ha ri sũ maa ri sib̄ sib̄ munu ká law-ri hii.

¹² Zadka i sũ maa zad' kon bari riw bele na báyii ε, Zezu baa ha led' nduobal-eri mii: «Ì mbu bieri ká tòn na ká'a mgbaka a bie gor hoy.»

¹³ Lεε, maapa ká ndebe ká i sũ ká bie tòn na, i faa mbaa budu ba duo fal-ε sidĩ.

¹⁴ Zadka nzobri ko fe saŋ ká Zezu daa na báyii ε, i tii saw baa mii: «Ba tusue k̄i, ledban key na, ka ba nzoɓ yaŋa bay saa nzaa Ngerewuru ká'a vika tusiri key†.»

¹⁵ Munu ká Zezu ko ká i hii bay mgbaka ni bý hurusuo bay haŋa ni ka ba mbay bari na, ka naa sũo-ε ba k̄i roɓay a v̄aa kaw tul mboro huo-ε.

* **6:9 6.9** Maapa key na ba maapa ká i daa bý sũm *orge.Orge* na, ba para fe pay ká nzoɓ kukuri dáake maapa í sũ. † **6:14 6.14** Ì k̄i K̄inja bol kusol ba sid̄ike 18.15-18; Mat 11.3.

Zezu se-sef ká tul mbii
(Mat 14.22-33; Mrk 6.45-52)

¹⁶ Zadfka zadf do pira pira na báyii le, lef nduobal-eri se nzaa maambii

¹⁷ í hil bil tuo í kaw dí, a í tii saw tuo mbii ba Kapernayum ká do nzaa kporombii ká fi kelu. Be nu ku le, zadf sii dof ro zu, roo le, Zezu vaa zinj ri ya robay.

¹⁸ Lee, bawda zuu kuu bivbidf bivbidf, a lan mbii na kpuksu kpuksu.

¹⁹ Zadfka lef nduobal-eri hila tuo i se maa sal faa ndebe mase yieri munu báyii le, i mbi nun-ri í ko Zezu ká se-sef ká tul mbii a vi ba luo-ri vuku. Lee, hje daa ri zikiki.

²⁰ Roo le, Zezu baa ha ri mii: «Ba bi kú zu, ì hã hje ka dãa rì ya!»

²¹ Ro ze, í hii bay mbika ni kaw bil tuo bari na, le, zadf ku hoy tuo na tji nzaakon ká i hii séke ba badí na kpedere.

²² Nzaaruo kú báyii le, ruo nzobri ká i tòn ká nzaa kporombii ká fi kelu na i nzaa Zezu. I ko ndaw ká tuo mbijw hoy ze do nzaa mbii na ku ba taw. Ze tuoke ku na Zezu hil a kaw dí zinj lef nduobal-eri ya, roo le, bari huori hoy ze i kaw dí a í zólke.

²³ Lee, tuo kiri uru saa ngerepuo ká Tiberiyadf, í vi dí ya ká lakun zadf ká Zezu daa taambol hã Ngerewuru, roo a hã fe sum hã nzobri ká dí na.

²⁴ A zadfka ruo nzobri ko Zezu ya ndaw, lef nduobal-eri ya ndaw na báyii le, i uru í hil í kaw bil tuori ku na, a í se ba Kapernayum bay nzàara ni.

Zezu ba ngaw ká hã nzob kãwke báy kumnun

25 Zadfka i tji fi kelu í zinj Zezu na báyyi le, i vbi ni mii: «Mbay, síe haa ze mù vi zad ni key le?»

26 Zezu yjinra báyy bay ha ri mii: «Mì baa ha rì ta-tañ ba tusue kji: baarì na ì nzaara mĩ bay maapa ká ì sù maa rì sib sib hoy bo, ì nzaara mĩ bay kóko saw fe sanj ká mĩ daa na ya.

27 Ndadf bay d́aa pedf ngon bamba bay tul fe sum ká'a bíe gor hoy ya, roo le, bay tul fe sum ká'a haña nzobri káwke báyy kumnun ká do banquo na. Fe sumke ku na, bi *Vu Nzob ze mĩ haña rì. Ba bi kji ze Ngerewuru Baa ha mĩ hurusuo d́aa fe ká ḱeke mii, ka hii bayke zinj mĩ.»

28 A báyyi le, i vbi ni bay mii: «Pedri ká Ngerewuru hii bayke na waa, buru d́aa mina ndaw roo, bay d́aa le?»

29 Leε, Zezu yjinra báyy bay ha ri mii: «Pedf ká Ngerewuru giyan bay kóko ká luo-rì na, ba d́aa law-rì bo tul-i bi ká'a pie mĩ vi na.»

30 Báyyi le, i yji í vbi ni na robay mii: «Fe sanj ji ndaw roo mù d́aa ha buru ko, a búru kóke bay bo na ba sùo bay le? Waa, fe ji ndaw roo mù d́aa le?»

31 Bulu bururi ká pola lew na, i sù fe ká i dfi ba *manne* ká bil law kor munu ká mbede Ngerewuru baa mii: “Ka ha ri sù fe sum ká uru saa nulue‡.”»

32 Roo le, Zezu baa ha ri mii: «Mì baa ha rì ta-tañ ba tusue kji: ba *Moyze ze ha rì fe sum ká uru saa nulue na ya, roo le, ba Baa ze ha rì ngaw taa tusueke ká uru saa nulue na.

‡ 6:31 6.31 Simri 78.24; Tji kele 16.15.

³³ Tusueke ɛ, ngaw ká Ngerewuru ha na, ba be ká uru saa nulue a vi tusiri key, a ha nzobri káw báy kumnun ká dfo banɔɔ na.»

³⁴ Báyii ɛ, i baa ha ni mii: «Mbay, mu ha buru ngaw key na banɔɔ kpadara.»

³⁵ ɛɛ, Zezu baa ha ri mii: «Bi ze mɛ ba ngaw káw báy kumnun ká dfo banɔɔ na. Nzob ká vi luo-i ɛ, kon ti seke ni mbáa, a nzob ká daa law-ɛ bo tul-i ɛ, kon mbii kara ti seke ni mbáa ndaw.

³⁶ Roo ɛ, bi na mɛ baa ha ri ro: I ko mɛ báy nun-ri, ɛ, i daa law-ri bo tul-i ya.

³⁷ Nzobri riw bele ká Baa ha mɛ na, i vika luo-i. A nzob ká vi luo-i ɛ, mɛ ti nii ni dfo keɛ ya,

³⁸ bay yi ɛ, mɛ vi saa nulue bay dfaa law hiiya bi ya, roo ɛ, bay dfaa law hiiya nzob ká pie mɛ vi na.

³⁹ Law hiiya nzob ká pie mɛ na ze dfo key: nzobri ká'a ha mɛ na, ka hii bay haɲa mɛ pɔɲ nzob mbɔw mini kara ka bɛɛ ya, roo ɛ, síe óro bie nam na, mɛ tína ri saa luo hud.

⁴⁰ Tusueke ɛ, law hiiya Baa na ba haɲa nzobri riw bele tuu mɛ ba Vi-e, a í daa law-ri bo tul-i bo í kaw báy kumnun ká dfo banɔɔ na. Síe óro bie nam na, mɛ tína ri saa luo hud.»

⁴¹ Zadka Zezu baa mii, «mɛ ba ngaw ká uru saa nulue» na, Zifri nguri bay ká sakra kɪ

⁴² i baa mii: «Be key na, ka ba Zezu, vu Zezeb na ya lo? Buru tuu bi-ɛ báy mi-ɛ ta-taɲ. Waa, daa mina ndaw roo, ka baa mii, beri uru saa nulue ɛ?»

⁴³ ɛɛ, Zezu yiɲra báy bay ha ri mii: «Í pɔɲ nzaa nduo nguri sùo ká sakra kɪ.

⁴⁴ Zadka Băa ká pie mĩ na dī nzob ya ɛ, nzob mbjw mini kara ti vika luo-i a dfaa law-ε bo tul-i ya. A nzob ká vi luo-i ɛ, síe óro bie nam na, mĩ tina ni saa luo hud.

⁴⁵ Pola lew na, *nzob yaana bayri saa nzaa Ngerewuru dfaa do bil mbede Ngerewuru mii: “Bari riw bele na, Ngerewuru ze a fere ri feS.” Ze nzob ha ha ká laa bay Băa, a ya fe fere be na ɛ, a vika luo-i.

⁴⁶ Nzob mbjw mini kara ko Băa na bay nun-ε ya, roo ɛ, bi huoi ká mĩ uru saa luo-ε ze, mĩ ko ni.

⁴⁷ Mĩ baa ha ri ta-taj ba tusue ki: nzob ká dfaa law-ε bo tul-i na, ka do bay kumnun ká do banɔ na.

⁴⁸ Bi na, mĩ ba ngaw káw bay kumnun.

⁴⁹ Bulu baari ká i su fe ká i dī ba *manne* ká bil law kor na, i hu riw bele.

⁵⁰ Roo ɛ, nzobri ká i re ngaw ni key ká uru saa nulue na, i ti huka ya mban.

⁵¹ Bi na, mĩ ba ngaw ká do bay kumnun ká uru saa nulue. Zadka nzob re ngaw ni key na ɛ, a káw bay kumnun ká do banɔ na. Ngaw ká mĩ ha na, ba naysuo-i. Mĩ ha munu bay ha na nzobri ká tusiri key na, i kawke bay kumnun.»

⁵² Zadka Zibri laa munu na bayji ɛ, i uru bay rodi gododo ká sakra ki mii: «Uwaa! Ledban key na wa, naysuo-ε taa minake ze a ha na buru su ɛ woo?»

⁵³ Leε, Zezu yjira bay bay ha ri mii: «Mĩ baa ha ri ta-taj ba tusue ki: zadka i ya naysuo-i bi

Vu Nzob í sụ ya ndaw, a í nzo sím sùo-i na ya ndaw le, ì ti doko báy kumnun ya.

⁵⁴ Nzob ká sụ naysuo-i, a nzo sím sùo-i na le, ka dfo báy kumnun ká dfo banquo na. Síe óro bie nam na, mĩ tína ni saa luo hud.

⁵⁵ Tusueke le, naysuo-i na ba fe sum taa tusueke, a sím sùo-i na ba mbii nzoko taa tusueke.

⁵⁶ Nzob ká sụ naysuo-i, a nzo sím sùo-i ndaw na, nzobke ku na zuo zih mĩ, a bi hoy kara mĩ zuo zih ni ndaw.

⁵⁷ Baa ká píe mĩ na, ka kaw báy kumnun. Ba be ze, ka ha mĩ kaw báy kumnun. Do faa mbiw munu ndaw, nzob ká sụ naysuo-i, a nzo sím sùo-i na le, mĩ haña ni kaw báy kumnun na ndaw.

⁵⁸ Ngaw ni key na, ba ngaw ká uru saa nulue. Ngawke ku na dfo bod báy fe sum ká bulu baari sụ ká bil law kor na. Ze bari ká i sụ na hoy kara i hu riw bele. Roo le, nzob ká re ngaw ni key na, a káw báy kumnun ká dfo banquo.»

⁵⁹ Be ze ba bay ká Zezu fere nzobri ká *hul mbú kị ká Kapernayum.

Nzobri ngi bamba pɔŋ fal Zezu

⁶⁰ Zadka ruo nzobri ká i se fal Zezu na, i laa bay be munu bayji le, i daa «Íi!» a í baa mii: «Bay ká ngon key na waa, nzob ve ze a máa láake le?»

⁶¹ Lee, Zezu ko ndaw ká led nduobal-eri dfo nguri sùo-ri se tul bayke na, ze ka ba ha ri mii: «Bay ká mĩ baa na tuo law-rĩ tuo le woo?»

⁶² A ku na, zadka bi *Vu Nzob mĩ úru saa tusiri key, mí yĩi ba zad ká mĩ uru saa dfi pola na waa, ì kér bay mina ká dfi le?

⁶³ Tem Ngerewuru ze ha nzoɓ kaw baý kumnun. Hurusuo nzoɓ ti d́aa fe mbjw ya. Bayri ká m̀i baa na, ba kumnun taa tusueke ká uru saa luo Tem Ngerewuru,

⁶⁴ roo le, nzoɓ haneri ká sakra baarì d́aa law-ri bo tul-i ya.» (Ká ba tusue le, titire hoy Zezu ko nzoɓri ká i d́aa law-ri bo tul-e ya na ndaw, a ko nzoɓ ká'a mbika tul-e na ndaw pi.)

⁶⁵ Ka baa roɓay mii: «Be ze m̀i baa ha ri pola mii: zadka Baa ha faa ha nzoɓ ya le, nzoɓ mbjw mini kara ti vika luo-i, a d́aa law-ε bo tul-i ya.»

⁶⁶ Zade ku hoy le, nzoɓri ngi-ngji ká i se fal-ε na, i naa sùo-ri yóron yóron a í se fal-ε mbaa.

⁶⁷ Ro, Zezu vbi led nduobal-eri ká duo fale sidi na mii: «Baarì hoy kara ì hii bay náa sùo-ri ndaw le woo?»

⁶⁸ Báyii le, Simon Piyer yijira baý bay ha ni mii: «Mbay, buru na buru séke luo nzoɓ ve baý le woo? Bay bo na d́aa ha nzoɓ kawke baý kumnun ká do banɗo.

⁶⁹ A buru laa le, búru d́aa law buru bo tula, a búru tuu mù ba Nzoɓ ká Tan Kadon ká Ngerewuru pie mù vi.»

⁷⁰ Leε, Zezu yijira baý bay ha ri mii: «Baarì ká tul-ri duo fale sidi na, ba bi ze m̀i nan ri ya le woo? Roo le, nzoɓ mbjw ká sakra baarì na ba vu ngeretemndaya.»

⁷¹ Ka baa bay munu se tul Zudas Iskariyod, vu Simon. Ze, ka ba na led nduobal-ε kara, be ki ze namke vi le, a mbika tul-e.

Nam ká Zezu a tîna sùo-ε na vi ya báy

¹ Falε ku le, Zezu haari báy puori bodf bodf ká kudfu zadf ká Galele. Ka hii bay séke kudfu zadf ká Zude ya, bay ʒi le, ngeredomay Zibri ká dī i nzaa faa bay ika nī.

² Lεε, *nam suoriya hul pudf Zibri na tòn dī mbăă*.

³ Ro, yu Zezuri baa ha ni mii: «Mu zól ká zadf ni key mú se kudfu zadf ká Zude bay haɲa bo, nzofri ká i se fal-a na i kɔ fe sanri ká mù dāa na.

⁴ Zadka nzof hii bay haɲa riɲ-ε mgbā le, ka ti muu sùo-ε ya, a séke ba zadf hie a dāa fe sanri ha nzofri riw bele kɔ. A munu ká mù dāa k̄iri fe sanri mini key na, mu dāa bo ha nzofri riw bele kɔ.»

⁵ (Tusueke le, yu Zezuri kara, i dāa law-ri bo tul-e ya.)

⁶ Báyji le, Zezu baa ha ri mii: «Nam bi na vi ya báy. A baarī le, namri riw bele na, ʒ se munu ká law-rī hii.

⁷ Baarī na, nzof tukeleri key ti fúy rī ya. A bi le, i fúy mī, bay ʒi le, fe dāa bari ká ndaya na, mī baa bayke ba kēle ta-taɲ ha ri.

⁸ Ze, baarī na ʒ zól í se zadf suoriya na. A bi le, mī ti séke dī ya báy, bay ʒi le, nam bi na vi ya báy.»

⁹ Fal bay ká'a baa munu ha ri na báyji le, ka taa a kaw kudfu zadf ká Galele.

Zezu se zadf suoriya ká Zuruzalεm

* **7:2 7.2** I kji Soro pedf dāa Leviri 23.34; Nehemi 8.14-18; K̄iɲa bol kusol ba sidfike 16.13-15.

¹⁰ Fal zól yu-eri ká i zól í se ba zad suoriya ká Zuruzalem na báyii ɛ, ka uru a zól ba baɗi ndaw, roo ɛ, ka se ba baɗi ba muni.

¹¹ Báyii ɛ, ngeredomay Zibri ká i do zad suoriyake ku na, i nzaara ni í vbi bay be mii: «Waa, ledban na do zad haa zey ɛ?»

¹² Ruo nzobri hoy kara soro bay Zezu do nzaari yaa yaa, í mayke bay zin ki ba lie ba lew. Nzob haneri baa mii: «Ledban na ba nzob law kere.» A nzob kiri laa ɛ, baa mii: «U-uu, mbjw ya! Ka ula nzobri!»

¹³ A ɛ, nzob mbjw mini kara maa bay aa nzi-ε bay baa ker bay be ba kele ha nzobri laa ya, bay ji ɛ, i daa hie bay ngeredomay Zibri.

¹⁴ Zadka nam suoriyake na kal mgba sikda báyii ɛ†, Zezu se bil mgbaj ká hul kani Ngerewuru do di, a tii saw fere nzobri fe ká di.

¹⁵ Zadka ngeredomay Zibri laa fe fere be munu na báyii ɛ, zad bay zee ri sel ha ri baa mii: «Ledban key na fere mbede Ngerewuru ya waa, daa mina ndaw roo, ka tuu faa fere nzobri fe mini ɛ?»

¹⁶ Lεε, Zezu yiinra bay bay ha ri mii: «Feri ká m fere nzobri na uru saa luo-i ya, roo ɛ, uru saa luo Ngerewuru ká pie m̃.

¹⁷ Nzob ká mbi sùo-ε bay daa law hiiya Ngerewuru ba tusue na, zadka fe fere bi na uru saa luo Ngerewuru ɛ, ká'a kóko; ze uru saa luo-i hoy kara a kóko ndaw.

¹⁸ Nzob ká baa bay ká uru saa luo-ε be ki sùo-ε na, ka nzaa rin dika be sùo-ε hoy zu. Roo ɛ,

† 7:14 7.14 Nam suoriyake na, daa nam tonɔ sidí.

nzoɓ ká nzaa riŋ dika nzoɓ ká pie ni na laa le, ka ɓaa sùo ɓay, fe úla nun nzoɓ mbɔw kara ti sùo-ε ya.

¹⁹ Baarì na, *Moyze ha rì *bol kusol kɪ, roo le, nzoɓ mbɔw mini ká sakra ɓaarì kara dāa vu mbom ɓo dī ya. Waa ɓay ʒi ndaw roo, ì nzaa faa ɓay ika mī le?»

²⁰ Báyyi le, ruo nzoɓri uru ɓáy roɗi ziŋ ni í ɓaa mii: «Bo key na waa, mù ɓa nzoɓ ɓala le woo! A ve ze nzaa faa ɓay ika mù ká zad ni key le?»

²¹ Leε, Zezu yɪiŋra ɓáy ɓay ha ri mii: «Bi na, mī dāa fe saŋ mbɔw munu hoy ɓáy nam mgbaka ɗaram‡. Ze, ɓaarì riw bele ká ì ko na, zad ɓay zee rì sel.

²² I kér í ko. Moyze mbi nzi-ε ɓay haŋa vu ɓaarì ká ì mboŋ ri na, i dāa nam tɔno sidí le ì kuŋ ri ŋgori. (Tusueke le, ɓa Moyze ze mbi nzi-ε ya, roo le, ɓa bulu naari.) Ze, ɓa nam mgbaka ɗaram hoy kara, i kuŋ ledri ŋgori mgbum.

²³ Baarì na, ì kuŋ ledri ŋgori ɓáy nam mgbaka ɗaram ɓay haŋa bol kusol Moyze ka dōke ɓáy zadε. A waa, ɓay ʒi ndaw roo, ɓi mǎa, mī vaa nzoɓ hā sùo-ε nduo kiyaw kiyaw ɓáy nam mgbaka ɗaram le, law-rì faa rì ká tul-i le?

²⁴ I békle fe dāa nzoɓ ɓáy faake ndaw roo, í kuŋ ɓay ka ɓo tul-e ɓáy, ɓo ì ko fe ká dō nun-rì ká kele key hoy í mbike ɓay ka ɓo tul nzoɓ ya.»

Nzoɓri máy kɪ ɓay ká tul Zezu

²⁵ Zadka nzoɓ haŋeri ká Zuruzalem ko Zezu na báyyi le, i kaw yer í ɓaa mii:

‡ 7:21 7.21 I kɪ Zaa 5.1-15.

26 «Ledban ni key ze, i nzaa faa bay ika ni ya le woo? I ko ká'a do báa bay ká nun ruo nzobri, làa ká ngeredomay Zibri daa fe mbjw zin ni ya ku na! Bari na, i ko ni ba *Krisi, nzob ká Ngerewuru waa bay pie ni vi yaa nzobri na ba tusue ro zu le woo?

27 Ze, Krisi na, zadka'a vika na, nzob mbjw ti kóko zad ká'a uru saa di ya. Roo le, ledban ni key na, buru ko zad ká'a uru saa di na ta-tan.»

28 Báyii le, Zezu ká do fére nzobri fe ká bil mgbaj ká *hul kani Ngerewuru do di na, baa bay ba siya belen mii: «Baari na i ko mi ko ndaw, i ko zad ká mi uru saa di ndaw kele? Bi na, mi vi bay tul gan suo-i hoy ya. Roo le, nzob ká pie mi na, ba nzob ká maa bay daa law bo tul-e. Baari na i tuu ni ya,

29 roo le, mi tuu ni tuu, bay ji le, mi uru saa luo-e. Ba be ki ze ka pie mi vi.»

30 Zadka ngeredomay Zibri laa bay ká Zezu baa na bayji le, i nzaa faa bay mgbaka ni. Roo le, nzob mbjw daa nduo-e zaa ni ya, bay ji le, nam be na vi ya bay.

31 Ká sakra ruo nzobri na, nzobri ngji bamba daa law-ri bo tul-e i baa mii: «Zadka Krisi a vika na, a daa fe sanri kal taa ledban ni key na le woo?»

32 Bayri ká ruo nzobri baa se tul Zezu na tuo bo suku *Fariziri. Ro, *ngerenzob fe poyri bay Fariziri, i pie nzob koro hul kani Ngerewururi bay hanja ri vaa mgbá Zezu.

33 Báyii le, Zezu baa mii: «Bi na, mi káw zin ri ndji munu hoy, roo mi yi ba luo nzob ká pie mi na.

34 I nzáara m̀, roo ɛ, ̀ ti zín m̀ ya, bay ̀i ɛ, zad ká m̀ doko d̄i na, ̀ maa bay séke d̄i ya.»

35 Báyii ɛ, ngeredomay Zibri vbi bay ká sakra k̄i mii: «Ka'a séke ba zad ha ndaw roo a baa mii, náa ti zínri beri mbáa ku ɛ? Ka'a séke luo nzob naari ká i kaw sakra Gerekri bay fére ri fe ɛ?

36 Ka baa mii, náa nzáarari beri, roo ɛ, náa ti zínri beri ya ndaw, zad ká beri doko d̄i kara, náa maari bay séke d̄i ya ndaw pi. Waa, bay be ku na, bil-e d̄o mina zu ɛ?»

37 Ɔro bie nam suoriyake ká ba nam ká kal taa hawri riw bele na, Zezu uru a d̄o siya ká sakra ruo nzobri a baa bay belej ba siya mii: «Nzob ká kon mbii se ni ɛ, ka vi luo-i a nzo.

38 Munu ká i d̄aa d̄o bil mbede Ngerewuru na, nzob ká d̄aa law-ε bo tul-i na ɛ, mbii káw báy kumnun na, a ̀i a uo suo suo ba nḡinake saa bil law-ε.»

39 (Zezu baa bay key na se tul Tem Law Pie ká Ngerewuru a haɲa nzobri ká i d̄aa law-ri bo tul-e. Ká bil sewke ku na, Ngerewuru ha nzobri Tem Law Pie ya báy, bay ̀i ɛ, Zezu na hu a ̀i saa luo hud a kaw báy rin d̄ika Bi-ε ya báy.)

40 Zadka ruo nzobri laa bay ká Zezu baa na báyii ɛ, nzob haneri baa mii: «Ledban key na ka ba tusue nzob yaɲa bay saa nzaa Ngerewuru ká buru giyaj ni na.»

41 Nzob hawri baa mii: «Ka ba Krisi, nzob ká Ngerewuru waa bay píe ni ví ya nzobri na.» Roo ɛ, nzob k̄iri may bay zín ri mii: «Lεε, Krisi a úru saa kud̄u zad ká Galele ndaw pi zu ɛ woo!

⁴² Mbede Ngerewuru baa mii, nzob ká Ngerewuru waa bay píe ni ví yaa nzobri na, a bá nzob ká saw bulu Mbay *David, ká'a úru saa Betlehem, puo ká David kaw dí pola lew na§.»

⁴³ Ro, ruo nzobri rof k̄i ba lie ba lew, í téke bil k̄i bay tul Zezu.

⁴⁴ Nzob haneri ká sakra bari ku na hii bay mgbaka ni, roo le, nzob mb̄iw daa nduo-ε zaa ni ya.

⁴⁵ Báyii le, nzob kóro hul k̄ani Ngerewururi ká ngerenzob fe poyri báy Fariziri pie ri bay mgbaka Zezu na, i ȳi í ví z̄i ri. Lεε, ngereri na vbi ri mii: «Bay j̄i ndaw roo, ì m̄gba ni í víke ya le?»

⁴⁶ Lεε, nzob kóro hul k̄ani Ngerewururi na yiinra báy bay ha ri mii: «Buru ko nzob baa bay munu ká ledban nu ku ba mb̄iw ya m̄ban!»

⁴⁷ Báyii le, Fariziri uru z̄i ri mii: «Uu! Baari hoy kara, ì yaa nzaa úla be ndaw kéle?»

⁴⁸ Waa ká sakra buru Fariziri báy ngerε Zibri na, nzob mb̄iw ká daa law-ε bo tul-e na, do dí ku le woo?

⁴⁹ A ruo nzobri key ká i daa law-ri bo tul-e na, i tuu *bol kusol *Moyze na ya. I ba nzobri ká bebi Ngerewuru m̄gba tul-ri.»

⁵⁰ Báyii le, Nikodem ká ba Farizi mb̄iw munu, be ká'a se luo Zezu pola ba suj na baa ha ri mii:

⁵¹ «Lεε, bol kusol naari na ha naari faa bay daa bay bo tul nzob tan láa bay ká nzi-ε ya ndaw, tan kóko fe ndaya ká'a daa na ya m̄bum le woo?»

§ 7:42 7.42 I k̄i Simri 89.4-5; Zeremi 23.5.

⁵² Ro, Farizi hawri báy ngerɛ Zibri na, i yiinra báy bay ha ni mii: «Áa! Bo kara, mù ba nzob ká kudfu zad ká Galele ndaw ɛ woo? Mù bekle bil mbede Ngerewuru báy kere ɛ, mù ti zín nzob mbjw ká ba nzob yaana bay saa nzaa Ngerewuru ká úru saa Galele na ya!»

⁵³ [Fale ku ɛ, nzob ha ha ɛ, uru a zol faa puo.]

8

¹ Ro, Zezu uru a se ba tul kuo ká riŋ-ɛ ba Oliviye.]

Máy ká daa nun pie

² [Nzaaruo kɪ ká tɪbɪe piɛd na, Zezu yɪ a se bil mgbaj ká *hul kani Ngerewuru do di, ɛ, ruo nzobri riw bele soro ba lakun-ɛ. Ka kaw siri a tii saw fere ri fe.]

³ Báyi ɛ, nzob fere nzobri *bol kusol Zibri báy *Fariziri, i dar máy daa nun pie mbjw munu ká wara nzob do naana zin ni na gbukru í mgbani í víke luo-ɛ, í daa ni do pol nzobri riw bele,

⁴ í baa ha Zezu mii: «Mbay, máy key na, buru dar ni gbukru ká'a do daa nun pie, ze búru mgbani.

⁵ Ká bil bol kusol *Moyze ɛ, kɪri máyri ká mini key na, ndad bay haɲa buru vbúku ri báy tisaw a búru i ri. A wɔ, bo na, mù baa taa bo mina ze ká di ɛ?»

⁶ I baa munu i nzáake nzi-ɛ, bo bay zin faa ɛ, í dáake bay ka bo tul-e. Roo ɛ, Zezu sol siri a diŋ tul-e a tii saw vbíe fe báy vu nduo-ɛ do siri.

⁷ Munu ká ngeredomay Zibri gede ni kpan bay vbiw banquo ba pola pola na bayji le, Zezu ura tul-e a ndada sù-ε a baa ha ri mii: «Nzob ká sakra baari ku ká daa feyaa ba mbjw ya le, ka mbi tisaw a vbúke ni pola bo náa kóri!»

⁸ Fale ku le, ka sol siri a dñj tul-e ba kji a tii saw vbie fe do siri na robay.

⁹ Zafka i laa bay na munu bayji le, ker bay bari daa bay bo tul-ri sù-ri, ha ri náake sù-ri i zol yóron yóron bay zad bari. Uru saa ngereri kpuru mgba tul ledri na, i pon Zezu huo-ε hoy bay may na do.

¹⁰ Bayji le, Zezu uru siya a ndada sù-ε a vbi ni mii: «May, nzobri ká i daa bay bo tul-a na, i do zad ha le? Waa, nzob mbjw daa bay bo tul-a ya wum kji le?»

¹¹ Leε, may na yinra bay bay ha ni mii: «Mbay, mi ko nzob mbjw ya.» Ro, Zezu baa ha ni mii: «Bi kara mi daa bay bo tul-a ya ndaw. Mu se zad sed bo, a roo le, mu daa feyaa mbaa.»]

Zezu ba zad taɲa

¹² Zezu mbi bay a baa ba kji ha ruo nzobri mii: «Bi na, mi ba zad taɲa nzobri ká tusiri key. Nzob ká se fal-i le, a doko bay zad taɲa bay káwke bay kumnun, bo ka ti séke sed ká bil sun na mbaa mban.»

¹³ Bayji le, *Fariziri yinra bay bay ha ni mii: «Bo kji mù baa nasi bay bo sù-ɔ. Bay bo na daa fe mbjw ya.»

¹⁴ Zezu yinra bay bay ha ri mii: «Ze mi baa nasi bay bi sù-i hoy kara, bay ká mi baa na ba sù bay. I ko, bi na, mi ko zad ká mi vi saa di

ndaw, a mí kɔ zad ká mǐ séke ba baɗi ndaw pi. Roo ɛ, baari na, ì kɔ zad ká mǐ uru saa dǐ ya, a í kɔ zad ká mǐ séke ba baɗi ya ndaw.

¹⁵ Baari na, ì kuɗ bay bo tul nzob munu ká nzobri daa zinj kǐ. Bi na, mǐ daa bay bo tul nzob mbijw ya.

¹⁶ Ze bo, ba bi ze mǐ kuɗ sal bay laa ɛ, kún sal bay bi na, do báy zadɛ, bay ji ɛ, mǐ do huo-i ze mí kuɗ sal bay na ya, roo ɛ, Baa ká pie mǐ na do zinj mǐ.

¹⁷ I daa do bil *mbede bol kusol baari kǐ mii: “Zadka nzobri sidǐ roo nasi bay bari maa kǐ ɛ, nasi bayke na daa ped*.”

¹⁸ Bi na, mǐ baa nasi bay bi sùo-i kǐ, a Baa ká pie mǐ na kara baa nasi bay bi na ndaw.»

¹⁹ Báyii ɛ, Fariziri vbi ni bay mii: «Waa, baa-ka do zad haɗ ɛ?» Lɛɛ, Zezu yinjra báy bay ha ri mii: «Baari na, ì tuu mǐ ya, a í tuu Baa ya ndaw. Zadka ì tuu mǐ ɛ, ì tuuka Baa na ndaw.»

²⁰ Be ze ba bayri ká Zezu fere nzobri ká bil *hul kani Ngerewuru ká zad búo lari. Roo ɛ, nzob mbijw mgba ni ya, bay ji ɛ, nam be na vi ya báy.

Zezu baka ngeredomay Zibri

²¹ Zezu baa ha ngeredomay Zibri na robay mii: «Mì zól, ɛ, ì nzáara mǐ kpuy a í hu ká bil feyaa baari. Zad ká mǐ séke ba baɗi na, baari na, ì maa bay séke dǐ ya.»

²² Báyii ɛ, ngeredomay Zibri vbi bay ká sakra kǐ mii: «Munu ká'a baa mii, buru maa bay séke

* **8:17 8.17** Kijna bol kusol ba sidike 19.15.

zad ká beri séke dī ya na ku waa, ka'a ika sùo-ε sùo-ε le woo?»

²³ Lεε, Zezu yj̄nra báy bay ha ri mii: «Baarì na, ì ba nzobri ká tusiri key, roo le, bi na, m̄i uru saa nulue. Baarì na, ì ba nzob taa tusiriri key, roo le, bi na, m̄i ba nzob taa tusiri key ya.

²⁴ Be mini ze, m̄i baa ha r̄i mii, ì huka ká bil feyaa baarì. Zadka ì daa law-r̄i bo tul-i mii, m̄i ba nzob ká m̄i do ban̄guo na ya le, ì huka ká bil feyaa baarì.»

²⁵ Báyj̄i le, i ȳi í vbi ni bay mii: «Waa, bo na mù ba ve le?» Lεε, Zezu yj̄nra báy bay ha ri mii: «M̄i baa bayke ban̄guo báy tiikake hoy ha r̄i.

²⁶ M̄i do báy bayri nj̄i bamba bay baa ndaw, bay daa bo tul-r̄i ndaw pi. Roo le, nzob ká píe m̄i na baa sùo bay, a bayri ká m̄i laa ká luo-ε na, m̄i baa ha nzobri ká tusiri key.»

²⁷ Bay ká Zezu baa se tul Bi-ε na, i laa ya.

²⁸ Lεε, ka baa ha ri mii: «Zadka ì sin̄ m̄i bi *Vu Nzob í ura m̄i do siya le, ì kókó m̄i ba nzob ká do ban̄guo ndaw, a í kó m̄i ba nzob ká m̄i daa fe mbj̄w báy tul gan̄ sùo-i ya ndaw pi. Bay ká Baa fere m̄i hoy ze m̄i baa.

²⁹ Nzob ká píe m̄i na ka do zin̄ m̄i, bo ka p̄on̄ m̄i do huo-i ya, bay j̄i le, ban̄guo na, m̄i daa fe ká rii law-ε.»

³⁰ Zadka Zezu do baa bay munu na báyj̄i le, nzobri nj̄i bamba daa law-ri bo tul-e.

Bay ká se tul vu Abaraham taa tusuεkeri

³¹ Zezu baa bay ha Zibri ká i daa law-ri bo tul-e na mii: «Zadka ì do tul bay bi ká m̄i fere r̄i

na báy zadε banɔo le, ì ba led nduobal-i taa tusuekeri.

³² I tuukake tusue bay na, le báy faa tusue bayke na, ì tjiike saa bil koy feyaa.»

³³ Báyii le, ngeredomay Zibri yjira báy bay ha ni mii: «Buru na, buru ba vu bulu *Abaraham, buru ba koy nzob ba mbjw ya mgbaj. Waa, daa mina ndaw roo mù baa mii, buru tji saa bil koy feyaa na le woo?»

³⁴ Leε, Zezu yjira báy bay ha ri mii: «Mì baa ha ri ta-taj ba tusue kji: nzob haa haa ká daa feyaa na, ka ba koy feyaa.

³⁵ Koy nzob na ti daa puo a kaw di banɔo kpadara ya, roo le, nzob ká ba led bil puo na, a káw di wum banɔo.

³⁶ Zadka Vu Ngerewuru tina ri saa bil koy feyaa na le, ì káw báy tul-ri ba tusue kji.

³⁷ Mi ko ndaw, baari na, ì ba vu bulu Abaraham. Be nu ku hoy kara, ì nzaara mi bay ika mi, bay ji le, bay bi na ri bil law-ri ya.

³⁸ Bi na, mi baa bay fe ká Baa kie mi, a baari laa le, ì daa fe ká baa baari baa ha ri.»

³⁹ Báyii le, i yjira báy bay ha ni mii: «Baa buru na ze ba Abaraham.» Leε, Zezu yjira báy bay ha ri mii: «Úwaa, zadka ì ba vu Abaraham taa tusuekeri le, ì daa feru munu ká'a daa.

⁴⁰ I ko, fe ká mi daa na, mi baa tusue bay ká uru saa luo Ngerewuru ha ri, be nu ku hoy kara, ì nzaara faa bay ika mi. Fe daa ká munu na, Abaraham daa ba mbjw ya!

⁴¹ Baari na, fe daa baari ri fe daa baa baari.»

Báyji lé, i yjĩra báy bay ha ni mii: «Buru na, buru ba leđ mbanari ya. Băa buru mbjw k̄i h̄oy ba Ngerewuru.»

⁴² Lεε, Zezu yjĩra báy bay ha ri mii: «Úwaa, zadka Ngerewuru ba băa baarĩ ba tusue lé, ì kókó mĩ ba nzob nun-rĩ, bay j̄i lé, mĩ uru saa luo-ε ze mí vi. Bi na, mĩ vi báy tul gan sùo-i ya, roo lé, ba be ze ka píe mĩ.

⁴³ Bay j̄i ndaw roo, bay ká mĩ baa key lé, ì taa láa kpuy lé woo? Bay j̄i lé, ì maa bay láa bay bi key na ya.

⁴⁴ Baarĩ na, băa baarĩ ba ngeretemndaya, ze ì hii d́aa fe ká law băa baarĩ hii. Be na, ka ba nzob ika nzob báy tiikake lew h̄oy. Ka ba nzob ká'a baa sùo bay ya, bay j̄i lé, sùo bay mbjw mini kara ti luo-ε ya. Zadka'a baa bay kud bay beri na, ba fe ká do bil naysuo-ε ká tii ni tii ro, bay j̄i lé, ka ba nzob kúđ bay, a ba băa nzob bay bayluri.

⁴⁵ Bi na, mĩ baa tusue bay. Be ze, ì hii bay d́aaake law-rĩ bo tul-i na ya!

⁴⁶ Nzob ve ká sakra baarĩ key roo, a máa bay zĩn faa bay d́aa bay feyaa bo tul-i lé? A waa, d́aa mina ndaw roo, mĩ baa tusue bay ha rĩ lé, ì d́aa law-rĩ bo tul-i ya lé?

⁴⁷ Nzob ká ba taa Ngerewuru na, ka laa bay be, roo lé, baarĩ na, ì laa bay be ya, bay j̄i lé, ì ba taa be ya.»

⁴⁸ Báyji lé, Zibri yjĩra báy bay ha ni mii: «Yj̄i! Bay buru do báy zadε. Mù ba nzob ká Samari ya lo? Bo na, temndaya do tul-a!»

⁴⁹ Lεε, Zezu yjĩra báy bay ha ri mii: «Úwaa, temndaya do tul-i ya, roo lé, mĩ d́aa mbay bo tul

Băa. A baarĩ laa ɛ, ì t̃jiri m̃.

⁵⁰ Bi na, m̃ nzaa riŋ d̃ika bi s̃uò-i ya, ɛ, nzoɓ mbjw d̃o d̃i ku ze nzaa faa bay d̃áa riŋ d̃ika ɓo tul-i. Ba ɓe ze, a kún sal bay báy zadɛ.

⁵¹ M̃i baa ha r̃i ta-taŋ ɓa tusue k̃i: nzoɓ ká d̃aa vu mbom ɓo tul bay ɓi ɛ, ka ti huka ya mgbaj.»

⁵² Báyji ɛ, Zibri ỹiŋra báy bay ha ni mii: «Timbedɛ key na, ɓuru k̃o ta-taŋ ro! ɓo na, temndaya d̃o tul-a! Abaraham na hu, a *nzoɓ yaaŋa bayri saa nzaa Ngerewuru kara, i hu ndaw. Waa, d̃aa mina ndaw roo, ɓo na, mù baa mii: “Nzoɓ ká d̃aa vu mbom ɓo tul bay ɓo ɛ, ka ti huka ya mgbaj” ɛ?»

⁵³ Bulu ɓuru Abaraham na hu ro, waa, ɓo na, mù mba tul-e mba ɛ woo? Nzoɓ yaaŋa bayri saa nzaa Ngerewuru kara, i hu ndaw! Waa, mù mgbaj s̃uò-o ɓa ji zu ɛ?»

⁵⁴ Lɛɛ, Zezu ỹiŋra báy bay mii: «Zadka m̃ d̃aa riŋ d̃ika ɓo tul-i k̃i s̃uò-i ɛ, riŋ d̃ika bi na d̃o ɓa fe ká g̃or hoy. Nzoɓ ká d̃aa riŋ d̃ika ɓo tul-i na, ɓe ze ɓa Băa. Be k̃i ze ì d̃i ni ɓa Ngerewuru baarĩ.

⁵⁵ Be nu ku hoy kara, ì tuu ni ya, a ɓi ɛ, m̃ tuu ni tuu. Zadka m̃ ɓaa mii: “M̃i tuu ni ya” ɛ, m̃ bá nzoɓ kúɗ bay munu ká baarĩ ndaw. Roo ɛ, m̃ tuu ni a mí d̃aa vu mbom ɓo tul bay ɓeri.

⁵⁶ Bulu baarĩ Abaraham na, zadka’a ker bay se tul nam vika ɓi na ɛ, ka d̃aa suoriya. Zadka’a k̃o munu na, suoriya mbaa bil law-ɛ gbaj gbaj.»

⁵⁷ Báyji ɛ, Zibri ỹiŋra báy bay ha ni mii: «Úwaa, ɓo làa ká mù d̃aa mbiimbam siŋ ndebe ya báy key na ɛ, mù k̃o Abaraham kereŋ ro key ɛ woo!»

⁵⁸ LEE, Zezu yiɲra báy bay ha ri mii: «Mì baa ha ri ta-taɲ ba tusue kɪ: pola roo bay haɲa ri mboɲ Abaraham na, mĩ do doo ro zu.»

⁵⁹ Zadka ɲgeredomay Zibri laa munu na báyii le, i uru í faa tisawri bay vbúkuke ni. Roo le, Zezu muu sùo-ε ká sakra ruo nzobri, a tii saa zad *hul kaɲi ɲgerewuru na.

9

Zezu vaa nzob raw mbijw munu

¹ Zadka Zezu se faa na báyii le, ka ko nzob mbijw ká ba nzob raw ká'a tiike saa wuru.

² Báyii le, led nduobal-eri vbi ni bay mii: «Mbay, bay yi ndaw roo ledban ni key na, i mboɲ ni ba raw le? Waa, bay tul feyaa ká be kɪ sùo-ε ka daa, mase bay tul feyaa nzob mbón niri le?»

³ LEE, Zezu yiɲra báy bay mii: «Do bay tul feyaa be ya ndaw, bay tul feyaa nzob mbón niri ya ndaw, roo le, ka ba raw munu bay haɲa ped daa ɲgerewuru ka tinake sùo-ε ba kele.

⁴ Munu ká ba bisie báy na, ndad bay haɲa náa daari ped ká nzob pie mĩ daa zuo nduo-i na ha ni o báy zadε. Suɲ do di mbaa ro ká nzob ti máa bay daa ped ya.

⁵ Zadka mĩ do tusiri key koɔ roɔbay na, mĩ ba zad taɲa nzobri ká tusiri key ha nun-ri mgbuda.»

⁶ Falε ká Zezu baa bayri na munu báyii le, ka sa-sami bo siri, a zukri báy vu nduo-ε ha ni ba boɔo, roo a daa nuu tul nun nzob raw na

⁷ a baa ha ni mii: «Mu se mú vaa waa nun-a báy mbii daɲa Silowe.» (Mára saw rinke baa mii, «ka pie mĩ.») Báyii le, nzob raw na se a waa

nun-ε munu ká Zezu baa ha ni na. Ȳji be saa dī na báyyi le, ka kó zad *taŋ kad kad.

⁸ Zadka'a t̄ji puo na, nzoɓ tul kpaŋ beri báyyi nzoɓri ká i kó ni ba nzoɓ gɔŋma pola na i daa: «W̄ȳy! W̄aa, ba ledban ni key ká kaw siri a gɔŋ fe na ya le woo?»

⁹ Nzoɓ haŋeri baa mii: «Ba be k̄j̄.» A nzoɓ haŋri laa le, baa mii: «Ū-uu, ba be ya, roo le, ba r̄īi k̄j̄ hoy zu.» A le, nzoɓ raw na baa s̄u-o-ε k̄j̄ mii: «Ba bi na k̄j̄ zu.»

¹⁰ Báyyi le, i ȳji í vbi ni bay mii: «Daa mina ndaw roo nun-a mgbudfa ha mù kó-kóm le?»

¹¹ Leε, ka ȳiŋra báyyi bay ha ri mii: «Ledban ká i dī ni ba Zezu na ze daa bɔɔɔ nd̄ji a daa nuu tul nun-i ha m̄i a baa mii: “Mu se daŋa Silowe mú v̄a w̄aá nun-a.” Ze, m̄i se dī mí v̄a w̄aá nun-i na, le, m̄i kó zad taŋ kad kad.»

¹² Báyyi le, i vbi ni bay mii: «W̄aa ledbanke do zad ha le?» Leε, ka ȳiŋra báyyi bay ha ri mii: «M̄i kó ya.»

Fariziri vbi ledban ká nun-ε kó zad

¹³ Báyyi le, i s̄u ledban ká ba raw pola na í víke ni ha *Fariziri.

¹⁴ Leε, nam ká Zezu daa bɔɔɔ a mgbũdake nun nzoɓ raw ku na, ba *nam mgbaka taŋam Zibri.

¹⁵ Be mini ze, Fariziri kara vbi ledban na bay kóko w̄aa, fe j̄i ze daa ndaw roo ha ni kó zad key le? Leε, ka baa ha ri mii: «Ka daa bɔɔɔ nd̄ji nuu tul nun-i, ze m̄i se mí v̄a w̄aá, le, timbeɔɔ key na m̄i kó zad.»

¹⁶ Báyyi le, Farizi haŋeri baa mii: «Nzoɓ ká daa fe mini key na, ka ba taa Ngerewuru ya, bay j̄i le,

ka daa vu mbom bo tul nam mgbaka taram na ya.» Roo le, nzob hawri baa mii: «Úwaa, zadka nzob ba nzob feyaa na waa, a daa mina ndaw roo a maa bay daa kiri fe sanri ka mini key le?» Ro, í teke bil ki.

¹⁷ Báyji le, Fariziri na i yji í vbi raw ka ko zad ba ki báy mii: «A bo ki waa, mù baa bay mina ze se tul nzob ka mgbuda nun-a na le?» Lee, ka yjinra báy bay mii: «Ka ba nzob yaana bay saa nzaa Ngerewuru.»

¹⁸ Ngeredomay Zibri hii bay yaana bay ka mii, ledban key na pola ka ba raw, a timbede key ka ko zad ro na ya. Be nu ku báyji le, i di nzob mbón niri na

¹⁹ í vbi ri bay mii: «Waa, ba vu baari ba tusue ki le? Baari ki sùo-ri ze í baa mii, í mbon ni ba raw le? Waa, daa mina ki ndaw roo, ka ko zad ka timbede key le?»

²⁰ Lee, nzob mbón niri na yjinra báy bay ha ri mii: «Ba fe ka buru ko ta-tan, ka ba vu buru ka buru mbon ni ba raw saa wuru ki.

²¹ Roo le, fe ka daa roo ka koke zad timbede key na buru ko ya, a nzob ka daa roo ha nun-e ko zad na kara, buru ko ni ya ndaw pi. Í vbi ni be ki í laa, ka ba led mbaa; ka'a máa yjinra báy bayke ha ri laa.»

²² I baa munu, bay ji le, i daa hie ngeredomay Zibri. Ka ba tusue le, ngeredomay Zibri leke bay zuo bil ki pola bay hana bo, nzob ha ha ka di Zezu ba *Krisi, nzob ka Ngerewuru waa bay pie ni vi yaa nzobri na le, i nii ni tji ka *hul mbu ki bari Zibri na.

23 Be mini ze, nzoɔ mbónj niri na bǎake bay mii: «Ì vbi ni í laa; ka maa bay yjĩra báy bayke ha rì laa.»

24 Báyji ɛ, Fariziri na i yji a í dī nzoɔ raw ká kɔ zad na faa bal ba sidike í vbi ni bay mii: «Mu haa hud ba tusue ká nun Ngerewuru. Buru kɔ ndaw, nzoɔ ká vaa mù key na ka ba nzoɔ feyaa.»

25 Lɛɛ, ka yjĩra báy bay mii: «Ka ba nzoɔ feyaa, mase, ka ba nzoɔ feyaa ya hoy kara, mĩ kɔ ya. Roo ɛ, mĩ kɔ fe mbjw ta-taŋ: pola na mĩ ba nzoɔ raw, a timbede key ɛ, mĩ kɔ zad.»

26 Báyji ɛ, i yji í vbi ni bay na roɔbay mii: «Fe ji kji ka daa ha mù ɛ? Ka daa mina ndaw roo, a mgbũdake nun-a na ha mù ɛ?»

27 Lɛɛ, ka yjĩra báy bay ha ri mii: «Úwaa, bay ni key na, mĩ baa ha rì ro, ze ì hii bay yaaŋa bay bi na ya. Waa, bay ji ndaw roo, ì hii bay haŋa mĩ fɔŋ fal bay key na ba sidī ha ri roɔbay ɛ? A waa, ì hii bay vika ba led nduoɔbal-eri ndaw pi ɛ woo?»

28 Báyji ɛ, i rad ni í baa ha ni mii: «Bo kji ze mù ba led nduoɔbal-ɛ, a buru ɛ, buru ba led nduoɔbal *Moyze!

29 Buru na, buru kɔ ɛ, Ngerewuru baa bay ha Moyze, roo ɛ, nzoɔ ni key na, zad ká'a vi saa dī hoy kara, buru kɔ ya!»

30 Lɛɛ, nzoɔ raw ká kɔ zad na yjĩra báy bay ha ri mii: «Be kji zu woo! Be kji ze tuku nzoɔfri ku: nzoɔ ká mgbudfa nun-i na waa, ì kɔ zad ká'a uru saa dī ya wũm ɛ woo!

31 Buru kɔ ɛ, Ngerewuru laa nzaa báy kere nzoɔ feyari ya, roo ɛ, ka laa nzaa bay kere

nzobri ká i h̄je ni a í d̄aa law h̄iia be.

³² Ba d̄je lew h̄oy kpuru ti vuri key na nzob laa mii, nzob mgbud̄a nun nzob raw ká t̄jike saa wuru na ba mb̄iw ya mgban̄.

³³ Zadka nzob ni key na uru saa lu Ngerewuru ya le, ka 'a máa bay d̄aa fe mb̄iw ya.»

³⁴ Báyii le, i ȳinra báy bay ha ni mii: «Bo ká i mbón̄ mù ká bil feyaa k̄i key le, mù h̄ii bay fére buru fe le woo?» Ro, í nii ni t̄ji saa hul mb̄ú k̄i bari na.

Raw ká báy faa tem

³⁵ Zadka Zezu laa mii, i nii nzob raw ká vaa na báyii le, ka se a v̄aa z̄ij ni a baa ha ni mii: «Waa, mù d̄aa law-a bo tul *Vu Nzob na le?»

³⁶ L̄ee, nzob raw na ȳinra báy bay ha ni mii: «Mbay, ka ba ve le? Mu baa ha m̄i bo, mi d̄aa law-i ka bo tul-e na maa!»

³⁷ Báyii le, Zezu ȳinra báy bay ha ni mii: «Nzob ká mù k̄o ni báy nun-a, a mù d̄o b̄aa bay z̄ij ni key ku na, ba be k̄i zu.»

³⁸ L̄ee, nzob raw na ȳi a huku pol-e a baa ha ni mii: «Mbay, m̄i d̄aa law-i bo tul-a!»

³⁹ Báyii le, Zezu baa ha ni mii: «Bi na, m̄i vi tusiri key bay haña k̄ele fe ka d̄o: bay haña nzob rawri k̄o zad̄, a nzobri ká i d̄i s̄ò-ri ba nzob nun-r̄i na, i vi ba nzob raw.»

⁴⁰ Farizi han̄eri ká i d̄o lakun-ε ká í laa baykeri na, i vbi bay mii: «Úwaa, waa, buru kara buru ba nzob rawri ndaw le woo?»

⁴¹ L̄ee, Zezu ȳinra báy bay ha ri mii: «Zadka ì ba nzob raw, a í k̄o fal feyaa baar̄i ká ì d̄aa na ya le, nzob ti d̄aa bay bo tul-r̄i ya. Roo le, munu

ká ì baa sùo-rì mii, ì kò zad ta-tan na, bay feyaa baarì na mgba tul-rì banḡu.»

10

Zezu ba nzob kóro badu taa tusueke

¹ Zezu baa mii: «Mì baa ha rì ta-tan ba tusue kị: nzob ká rii báy faa kpan baduri na ya, roo a hil tul kpan ká zad kị ɛ, nzobke ku na ba nzob riiba ndaw, a ba dombirim nzob ndaw pi.

² Roo ɛ, nzob ká rii báy faa kpanke na ɛ, ka ba nzob kóro baduri na.

³ Nzob ká koro faa kpan na, mgbudfa faake ha nzob koro badu na. Zadka nzob koro badu na di baduri ɛ, baduri na i laa kusol-e. Badu hayri ká i ba taa beri na, ka di ri báy rin-ri rin-ri, a tiike zij ri kele.

⁴ Zadka'a ha ri ti kele riw bele na báyii ɛ, ka nda faa pol-ri, ɛ, baduri na, i mbi fal-ɛ, bay ji ɛ, i laa kusol-e laa.

⁵ A nzob ká uru ká zad kị bod ba varu nzob na, i ti mbika fal-ɛ ya, roo ɛ, i dúu ni di di, bay ji ɛ, i laa ba kusol-e na ya.

⁶ Zezu baa law bay key na ha ri, roo ɛ, saw fe ká'a baaake bay key ha ri na, i kò ya.»

⁷ Báyii ɛ, Zezu baa ha ri na robay mii: «Mì baa ha rì ta-tan ba tusue kị: bi na, m̀ ba faa kpan rii baduri na.

⁸ Nzobri riw bele ká i vi pola ha m̀ na, i ba nzob riibari ndaw, a í ba dombirim nzob ndaw pi. A ɛ, baduri na i laa kusol-ri ya.

⁹ Ba bi kị ze m̀ ba faa hul. Nzob ká rii báy faa hul ká m̀ do di na ɛ, Ngerewuru a yaana ni.

Ka'a máa bay ríi dī a tji saa dī munu ká law-ε hii, a zinj fe sumri ká bay hólke sùo-ε.

¹⁰ Nzob riiba na ka vi bay ríi ri ndaw, bay ika ri ndaw, rɔɔ bay b́ie ri ndaw pi. A roo ε, bi na, m̃ vi bay haɲa baɖuri kaw b́ay kumnun ndaw, a í kaw bil ndaɖi hɔɖɔk hɔɖɔk ndaw pi.

¹¹ «Bi na, m̃ ba nzob kóro baɖu taa tusueke. Nzob kóro baɖu tusueke na, ka pɔɲ sùo-ε yak ha huɖ bay tul baɖu beri.

¹² Nzob ká koro baɖuri bay zinke lari hoy na, zadka váy koy ví zinj ri ε, ka haw ɖul a pɔɲ baɖuri na ha váy koy ví zinj ri, a ruu haneri a mgbam ri a bere ri kperke kperke, bay ji ε, i ba taa be ya.

¹³ Nzobke ku na haw ɖul a ɖuu, bay ji ε, ka ba nzob ped lari hoy bo, bay baɖuri na mgba law-ε ya.

¹⁴⁻¹⁵ «Bi na, m̃ ba nzob kóro baɖu taa tusueke. Munu ká Baa tuu m̃, a bi kara m̃ tuu Baa ndaw na, ɖo faa mbjw munu ndaw, m̃ tuu baɖu b́iri, a bari kara i tuu m̃ ndaw. Lεε, m̃ pɔɲ sùo-i yak ha huɖ bay tul-ri. ¹⁶ M̃ ɖo b́ay baɖu k̃iri boɖ ɖo ku ká i ɖo bil kpaɲ key ya. Bari na hoy kara, Ngerewuru hii bay haɲa m̃ víke ri a mí nda faa pol-ri. I láa ɖiw bi í mbú k̃i kuduke mbjw, a nzob kóro ri hoy kara, a b́a mbjw hoy ndaw.

¹⁷ Baa ko m̃ ba nzob nun-ε, bay ji ε, m̃ pɔɲ sùo-i yak ha huɖ bay haɲa bo, mi ỹi mí káw b́ay kumnun ba k̃i.

¹⁸ Nzob mbjw ti náa kumnun bi na ya, roo ε, m̃ ha b́ay law hiiya bi k̃i. M̃ ɖo b́ay hurusuo ká bay haɲa, a mí ɖo b́ay hurusuo ká bay yaɲa ba

kj. Be ze, ba fe ká Băa mbi nzi-ε bay haŋa mĩ đăa.»

¹⁹ Bay tul bayri ká'a baa munu na, Zibri téke bil kj ba kj rɔbay.

²⁰ Ruɔ nzobri ká bil-e ku i baa mii: «Be na, temndaya do tul-e a đăa ni ba bala! Wăa, bay ji ndaw rɔɔ ï laa bay be na le woo?»

²¹ Nzob hawri baa mii: «Nzob ká temndaya do tul-e na ti báa bay mini key ya. Wăa, nzob ká temndaya do tul-e na, a máa bay mgbúda nun nzob rawri ndaw pi le woo*?»

Ngeredomay Zibri tun Zezu ngeren

²² Ká bil ngerepuo ká Zuruzalem na, i đăa nam suoriya ká bay tul hul Ngerewuru. Ba few lew ted.

²³ Zezu hãari bil mgbaj ká *hul kãni Ngerewuru do di ká zad ká i di ba boro Mbay Salomon.

²⁴ Bãyji le, Zibri kiri ni í vbi ni bay mii: «Sie hãa ndaw rɔɔ, mù haŋa law buru nda siri key le? Mu baa hã buru laa mgbum, wăa, mù ba *Krisi, nzob ká Ngerewuru waa bay píe ni ví yãa nzobri na le?»

²⁵ Lεε, Zezu yijra báy bay ha ri mii: «Bay key na, mĩ baa ha ri pola ro, ze ï đăa law-rĩ bo di ya. Fe sanri ká mĩ đăa báy hurusuo Băa na, baa nasi bay ká se tul-i.

²⁶ Roo le, ï đăa law-rĩ bo tul-i ya, bay ji le, ï ba badu taa biri ya.

²⁷ Badu biri na i laa kusol-i, a bi laa le, mĩ tuu ri, le, i mbi fal-i.

* **10:21 10.21** ï kji Tji kele 4.11; Zaa 9.32-33.

28 Mĩ ha ri kumnun ká dfo banquo. I ti huka ya mgbaj, a nzob mbjw mini kara ti náa ri saa nduo-i ya.

29 I ko, Bãa ká dfaa baduri zuo nduo-i na, ka dfo báy hurusuo kal feri riw bele. Nzob mbjw mini kara maa bay náa ri ká nduo-ε ya.

30 Buru Bãa na buru ba nzob ká mbjw.»

31 Be nu ku báyii le, ngeredomay Zibri faa tisawri ba kɔ bay ikake ni.

32 Báyii le, Zezu baa ha ri mii: «Mĩ dfaa fe kereri ngji bamba tasiri báy hurusuo Bãa ha ri ko báy nun-ri gbak gbak. Waa, bay fe taa haa ká sakrake key ndaw roo, i hii bay vbuka mĩ báy tisaw bay ika mĩ bayke báy le?»

33 Leε, Zibri na yjira báy bay ha ni mii: «Buru hii bay ika mù bay tul fe kere bori ká mù dfaa ya, roo le, bay tul Ngerewuru ká mù tjiri ni. Bo ká mù ba nzob hoy le, mù hii dfaa sũo-o ba Ngerewuru le woo!»

34 Báyii le, Zezu yjira báy bay mii: «I dfaa dfo bil *mbede bol kusol† baari kɔ mii: “Ngerewuru baa mii, i dfo munu ba ngerewururi.”‡

35 Buru ko ndaw, fe ká mbede Ngerewuru hii bayke na, nzob ti máa bay bumra ya. Zadka bari nzobri ká Ngerewuru ha ri bay be na, ka di ri ba ngerewururi le,

36 bi ká'a náa mĩ dfo bod a pie mĩ vi tusiri key na, dfaa mina ndaw roo, i baa mii, mĩ

† 10:34 10.34 Zadka Zezu baa mii «mbede bol kusol baari» na, bayke baa mii, *Mbede saka kuni ká piedke*. ‡ 10:34 10.34 Simri 82.6.

tjiri Ngerewuru, bay dika ká mĩ dī sùo-i ɓa Vu Ngerewuru ɓe?

³⁷ Zadka mĩ dāa fe kereri ká Bǎa pɔŋ zuo nduo-i na ya ɓe, do nun haŋa ri dāa law-rĩ ɓo tul-i ya.

³⁸ Roo ɓe, zadka mĩ dāa fekeri, ze ì dāa law-rĩ ɓo tul-i ya hoy kara, ndaɗ ɓay dāa law-rĩ ɓo tul fe saŋri ká mĩ dāa na. Be ndaw roo, ì kókoke ta-taŋ mii, ɓi na mĩ do ɓil law Bǎa, a Bǎa kara do ɓil law-i.»

³⁹ Be nu ku báyji ɓe, ngeredomay Zibri nzaa faa roɓay ɓay mgbaka ni, roo ɓe, ka tji saa nduori yoroŋ,

⁴⁰ a se ɓa nzaa kporombii Zurdɛ ká fi kelu ɓa kji, a kaw zad ká Zaa na dāa tul nzobri nduo mbii ká dī pola.

⁴¹ Nzobri ngji ɓamba tasiri vi luo-ε í ɓaa mii: «Zaa dāa fe saŋ mbjw ya, roo ɓe, ɓayri riw bele ká'a ɓaa se tul ledban ni key na do ɓa tusue kji.»

⁴² Be mini ze, ká zadɛ ku na nzobri ngji ɓamba dāa law-ri ɓo tul Zezu.

11

Huɗ Lazar

¹ Nzob mbjw ká Betani riŋ-ε ɓa Lazar naa sem. Puoke ku na tini-ε Mari ɓáy Marte i kaw dī ndaw.

² (Ba ɓe Mari ká dāa num ká ɓare fu bŷy bŷy zuo ɓal Zezu, roo a nzun ɓáy suy tul-e na. Ba yu-ε Lazar ze naa ɓáy sem,)

³ ze tini-eri ká sidī na, i pie nzoɓ mbjw se luo Zezu a ɓaa ha ni mii: «Mbay, nzoɓ buo ká mù hii ni ɓamba na ka naa ɓáy sem.»

⁴ Zadfka Zezu laa bayke na munu báyii ɛ, ka baa mii: «Semke ku na ti mbika huf ha ni ya, roo ɛ, a ba fe riŋ dika Ngerewuru, a ba faa ka bay tinake riŋ dika Vu Ngerewuru ba kele ndaw.»

⁵ Zezu ko Marte bay Mari, roo tinam bari Lazar ndaw na ba nzob nun-ε.

⁶ Ze munu hoy kara, zadfka'a laa mii, Lazar naa sem na, ka kaw zadε ku a daa nam sidɪ ka di robay.

⁷ Fale ku roo a baa ha led nduobal-eri mii: «Naa yiiri bo naa seri kudu zadf ka Zude.»

⁸ Lεε, led nduobal-eri yiinra bay bay ha ni mii: «Ii! Mbay, bo ka Zibri nzaara mu timbedε key bay vbuku mu bay tisaw bay ika mu key ɛ, daa mina ndaw roo, mu hii bay yi bay seke di robay ɛ woo?»

⁹ Bayyi ɛ, Zezu baa ha ri mii: «Ka bil nam mbijw na waa, saw sie ba duo fale sidɪ ya ɛ? Nzob ka se-seɔf ka bisie na, ka ti teke ngudf puu ya, bay yi ɛ, ka ko zadf *taŋ kad kadf.

¹⁰ Roo ɛ, nzob ka se-seɔf ka bil sun tilo na, a teke ngudf puu, bay yi ɛ, ka do bil zadf taŋa ya.»

¹¹ Fal bayri ku bayyi ɛ, Zezu baa ha ri mii: «Nzob buo naari Lazar na, ka na-nam, ɛ, mi seke bay vaa tuma ni.»

¹² Lεε, led nduobal-eri yiinra bay bay ha ni mii: «Mbay, zadfka'a na-nam zu ɛ, suo-ε a vaa ni bay.»

¹³ Tusueke ɛ, Zezu hii bay baa mii, Lazar na hu-hu, roo ɛ, led nduobal-eri ker i baa mii, Zezu baa bay se tul nam taa hoyke ka nzofri naa.

14 Báyyi ɛ, Zezu ɓaa ta-taŋ ha ri mii: «Lazar na fe ɗaa ni.»

15 Munu ká mǐ ɗo zadɛ ká ɗi lew ya na, mǐ ɗo ɓáy suoriya ká tul-rǐ, ɓay yi ɛ, ɓe mini ndaw roo, ñ ngónke ká ɓil mbika law ɓaarǐ na ɓáy. A roo ɛ, náa séri ɓa lakun-ɛ kǐ ndaw roo!

16 Báyyi ɛ, Toma ká i ɗi ni ɓa leɗ ndɔŋɔ na, ɓaa ha leɗ nduobal haŋwri mii: «Naari hoy kara, náa séri ɓo náa vaa húri ziŋ gaŋ tul naari na mbjw.»

Zezu ɓa nzob túma nzob ha ni kaw ɓáy kumnun

17 Zafka Zezu ɗo ɗi ya deɓ ɓáy puo na báyyi ɛ, ka laa mii, i ɗaa huɗ Lazar na ɓo huo tisaw ɗaa nam niŋ ro.

18-19 Zibri ngji ɓamba se luo Marte ɓáy Mari ká Betani ɓay haŋa ri nzaa ɓoko ɓay tul huɗ tinam ɓari na, ɓay yi ɛ, Betani na ɗo ɗi ndji maa sal faa sayri munu hoy ɓáy Zuruzalem.

20 Zafka Marte laa mii, Zezu ɗo ɗi ya deɓ ɓáy puo na, ka suo nun-ɛ, roo ɛ, Mari na kaw puo.

21 Lɛɛ, Marte ɓaa ha Zezu mii: «Mbay, ɓa fe ká mù ɗo zad ni key zu ɛ, yu-i na ti huka ya.

22 Roo ɛ, mǐ ko ndaw, ze timbeɗɗe key kara, feri riw bele ká mù vbika Ngerewuru na ka'a haŋa mù.»

23 Báyyi ɛ, Zezu ɓaa ha ni mii: «Tinãa, yu-ɔ na a túma a kaw ɓáy kumnun ha mù.»

24 Lɛɛ, Marte yiŋra ɓáy ɓay ha ni mii: «Mì ko ɛ, síe ɔro ɓíe nam ká nzobri tji saa luo huɗ na, a túma a kaw ɓáy kumnun ɓáy.»

25 Báyyi ɛ, Zezu ɓaa ha ni mii: «Bi na, mǐ ɓa nzob túma nzob huɗeri ha ri kaw ɓáy kumnun

ká dɔ banɔɔ. Nzob ká dɔa law-ε bo tul-i na, ze ka hu na hu hoy kara a káw báy kumnun ká dɔ banɔɔ.

²⁶ A nzob ká kaw báy kumnun, rɔɔ a dɔa law-ε bo tul-i le, ka ti huka ya mgban. Waa, mù dɔa law-a bo tul bayke na kɔ zu le?»

²⁷ Leε, Marte na yɔɔra báy bay ha ni mii: «Zadε zu, Mbay, mɔ dɔa law-i bo tul-a. Mɔ ko le, mù ba *Krisi, nzob ká Ngerewuru waa bay píe ni ví yaa nzobri na; mù ba Vu Ngerewuru, be ká'a ví tusiri key na.»

²⁸ Falε ká Marte baa bay na munu báyɔi le, ka yɔi a vaa zɔɔ yu-ε Mari a dɔkla bay zɔɔ ni mii: «Gaɔ tul-i dɔ kew a hii bay haɔa mù se.»

²⁹ Zadka Mari laa munu báyɔi le, ka uru ba vaa a se luo Zezu na.

³⁰ Leε, Zezu riɔ bil puɔ ya koɔ báy, roo le, ka dɔ zad ká Marte zɔɔ ni ká dɔi pola na.

³¹ Zadka ruɔ Zibri ká i kaw zɔɔ Mari bay haɔa ni nzaa boko na, i ko ká'a uru ba vaa a tɔi na báyɔi le, i uru í dii fal-ε. I ker í baa mii, ko ya le, ka se ba tupal bay vaa réke huɔ na.

³² Zadka Mari tɔi zad ká Zezu dɔ dɔi na, a mbi nun-ε a ko ni báyɔi le, ka vaa vbu sùo-ε gbirik bo pol-e a baa ha ni mii: «Mbay, ba fe ká mù dɔ zad ni key zu le, yu-i na ti huka ya.»

³³ Zadka Zezu ko ni ká'a rε-rεw mgbofo mgbofo, rɔɔ a ko Zibri ká i su ni í rε-rεw munu ndaw na báyɔi le, law-ε fuu ni mgbuk mgbuk ha ni zɔɔ faa káw báy kere ya.

³⁴ Ro, a vbi ri mii: «Waa, ì dɔa ni bo huɔ tisaw ká zad ha le?» Leε, i yɔɔra báy bay ha ni mii:

«Mbay, mù vi ɛ, mù kóko báy.»

³⁵ Mbii nun Zezu gay ɓoɗok ɓoɗok.

³⁶ Báyyi ɛ, Zibri ɓaa mii: «Ì ko ka'a hii ni ku ya!»

³⁷ Roo ɛ, nzoɓ haɗeri ká sakra ɓari ku na ɓaa mii: «Be ká'a mgbuɗa nun nzoɓ raw na waa, ka maa bay ɗáa ha Lazar na hu ya na ya ɛ woo?»

Zezu ha Lazar yi a kaw bay kumnun

³⁸ Law Zezu fuu ni mgbuk mgbuk ɓa kɪ a se ɓa tupal. Luɔ huɗke ku na ɓa huɔ tisaw ká i mbii faake bay tisaw kɪ.

³⁹ Báyyi ɛ, Zezu ɓaa mii: «Ì sùru tisaw na ɓa fal.» Roo ɛ, Marte ká ɓa tinam nzoɓ huɗ na ɓaa ha ni mii: «Mbay, huɗ na a fuɗa ndaya, bay yi ɛ, ka ɗaa nam niɗ ká ɓil huɔ tisaw key ro.»

⁴⁰ Báyyi ɛ, Zezu yiɗra bay bay mii: «Waa, mi ɓaa ha mù mii, zadka mù ɗaa law-a ɓo tul bay ɓi ɛ, mù kóko riɗ ɗika Ngerewuru na ya ɛ?»

⁴¹ Zadka i suru tisaw na, Zezu ura nun-ɛ ɓa siya a ɗaa nzaa bay kere mii: «Baa, mi ha mù taambol bay tul nzaa bay kere ɓi ká mù laa na.

⁴² Mi ko na, mù láa mi ɓanguɔ, roo ɛ, mi ɓaa munu bay tul ruɔ nzobri ká i kiri mi key na i ko ɓo, í ɗáake law-ri ɓo ɗi mii, ɓa ɓo kɪ ze mù pie mi.»

⁴³ Fal bayri na ku báyyi ɛ, ka ɗaa fe belen ɓa siya mii: «Lazar, mu tji keɛ!»

⁴⁴ Zaɗe ku hoy ɛ, huɗ na tji bay zad ɓal-eri bay nduo-eri ká i kari bay gari na, roɔ nun-ɛ kara, i kari bay vay gari ndaw. Leɛ, Zezu ɓaa ha ri mii: «Ì hina gariri ká sùo-ɛ na, í pón ni ha ni se.»

*Ngeredomay Zibri nzaa faa bay ika Zezu
(Mat 26.1-5; Mrk 14.1-2; Luk 22.1-2)*

⁴⁵ Ruɔ Zibri ká sakra bari ká i vi luo Mari na, zadka i kɔ fe ká Zezu dɔa na munu báyyi ɛ, i dɔa law-ri bo tul-e.

⁴⁶ Roo ɛ, nzob haneri ká sakra bari ku na, i se luo *Fariziri a í kji fal feri ká Zezu dɔa na ha ri.

⁴⁷ Báyyi ɛ, Fariziri báy *ngerenzob fe poyri dī-dīw hɔ *nzob kún sal bay luyeri mbu kɔ í baa ha ri mii: «Wɔa, náa dɔari mina ro zey ɛ? Ledban ni key na, ka dɔa fe sanri ngji bamba!

⁴⁸ Zadka náa pɔɔri ni, rɔɔ ka dɔa fe munu banɔu ɛ, nzobri riw bele i dɔa law-ri bo tul-e. A ɛ, ngeredomayri ká Rɔm na i vika í biɛ hul kani naari, a í biɛ saw puo naari!»

⁴⁹ Báyyi ɛ, nzob mbjw ká sakra bari ká riŋ-ɛ ba Kayif, be ká'a ba ngerenzob fe poy luye ká bil sewke ku na, mbi bay a baa ha ri mii: «Baari na, ì kɔ fe mbjw ya!»

⁵⁰ I kér í kɔ báy kere! Do ndad bamba bay tul naari, bay hanɔ nzob mbjw hɔy ka hu bay tul ruɔ nzobri, bo hɔ saw Zibri riw bele na i biɛ ya.

⁵¹ (Tusueke ɛ, ka baa bay key na báy tul gan sùo-ɛ ya, roo ɛ, munu ká'a ba ngerenzob fe poy luye ká bil sewke ku na, ka baa bay fe ká'a ví vuku, bayke se tul Zezu ká'a huka bay tul saw puo Zibri.

⁵² Ká'a huka bay tul saw puo Zibri hɔy ya, roo ɛ, bay mbu vu Ngerewururi riw bele ká i bere kɔ na, ka dɔo tul kɔ mbjw hɔy.)

⁵³ Uru saa bil namke ku na ngeredomay Zibri mbi nzaa-ri bay ika Zezu.

⁵⁴ Sɔwke ze, Zezu pɔŋ nzaa kíe sùo-ε ká sakra ruo Zibri, a naa sùo-ε ká zadε ku a se puo mbjw munu ká riŋ-ε ba Efrayim ká do di ya báy law kɔr, a kaw di báy led nduobal-εri.

⁵⁵ Nam suoriya Zibri ká ba *nam suoriya tji saa bil koy do di ya na báyji ε, ruo nzobri uru báy tjiw zadri bod bod í se ba Zuruzalem pola bay waa sùo-ri munu ká ba fe saw puo bari ká i daa banɔɔ na. Be ndaw roo bay gíyanke nam suoriya na báy.

⁵⁶ Báyji ε, bari na i nzaara Zezu, a í vbi bay ká sakra kji ba lie ba lew ká bil mgbaj ká *hul kani Ngerewuru do di na mii: «A waa, í ker mina ε? I ko ku na waa, ε, ka'a vika zad suoriya na key zu ε?»

⁵⁷ I baa munu, bay ji ε, ngerenzob fe poyri bay Fariziri, i mbi nzaa-ri ká tul Zezu pola hoy mii, zadka zob ko zad ká'a do di ε, ndad bay hanja ni ka baa ha buru bo, ha ri vaa mgba ni.

12

Mari daa num zuo bal Zezu (Mat 26.6-13; Mrk 14.3-9)

¹ Tɔŋ nam yie ba pola roo, bay hanja *nam suoriya tji saa bil koy na ka maa báyji ε, Zezu se ba Betani ká luo Lazar be ká'a hu ká Zezu tuma ni ha ni kaw báy kumnun na.

² Ká zadε ku na, i daa fe sum bay dɔyke ni, a ε, Marte leke sumke ha ri su. Lazar ε, kaw zin nzobri ká i kaw zin Zezu ká nzaa tutakra fe sum na.

³ A Mari laa ε, mbi num ká riŋ-ε ba nar ká bare fu buy buy, a tan kad kad ká larike ngon bamba

na ba tasa náy mbjw munu a daa zuo bal Zezu. Fale le, ka nzun báy suy tul-e ha bara numke ku na yaa zad ka bil hula kpol kpol riw bele.

⁴ Ro, Zudas Iskariyod, be ka'a ba nzoɔ mbjw munu ka sakra leɔ nduoɔal-eri ka'a mbika tul-e na mbi bay a baa mii:

⁵ «Úwaa, bay ji ndaw roo, i biε fe munu le? Num key na larike ngji bamba wuruk wuruk! Ba fe ka i hie ba pola zu le, larike a máa lari peɔ mbiimbam mbjw bay sókoke nzoɔ kukuri!»

⁶ Ka baa munu, bay ji le, ba bay ze ka ker se tul nzoɔ kukuri ya, roo le, ka ba nzoɔ riiba. Munu ka'a ba nzoɔ koro lari bari ka i mby zuo tul ki na, ka mbi hiyaw hiyaw munu banɔɔ.

⁷ Báyji le, Zezu baa mii: «Pɔɔ máy na dekeke ha ni daa fe be. Be ze ba fe ka ndaɔ bamba bay haɔa ni ka daa. Bay tul nam huɔ bi ze, ka koro ke num na do kpuru tji vuri key.

⁸ Baari na, nzoɔ kukuri i doko zin ri banɔɔ kpaɔara, roo le, bi na, mi ti doko zin ri banɔɔ ya.»

⁹ Zaa ka ruo Zibri laa mii, Zezu do Betani báyji le, i tji vbububu bay tul Zezu ki huɔ-ε hoy ya, roo le, bay tul Lazar ka'a tuma ni saa luɔ huɔ ha ni kaw báy kumnun na.

¹⁰ A ro ze, *ngerenzoɔ fe poyri mbi nzaa-ri bay ika Lazar na ndaw,

¹¹ bay ji le, bay tul-e na ze, Zibri ngji bamba i náake suo-ri, a i daa law-ri bo tul Zezu.

*Nzobri daa mbay bo tul Zezu
(Mat 21.1-11; Mrk 11.1-11; Luk 19.28-40)*

12 Nzaaruo k̄i na báyii ɛ, ruo nzobri ká i ɔo zad *nam suoriya t̄ji saa bil koy ká Zuruzalem na, i laa mii, Zezu se vuku.

13 Ze, í fɛɔ nzaa tɔy vay mgbal kandawri roo í s̄oɔke nun-ɛ, í guu fe í b̄ake bay mii:

«Hozana! Naa písiri Ngerewuru!

Ndad bay haɲa Ngerewuru ka sám fe zuo tul
nzob

ká vi báy riɲ Ngerembay!

Ndad bay haɲa Ngerewuru ka sám fe zuo tul
Mbay leɔ Izarayelri!»

14 Lɛɛ, Zezu zɪɲ vu maasoba, a kaw tul-e munu ká mbede Ngerewuru baa bayke pola mii:

15 «Baari nzobri ká *Siɔn na*,

I ɔaa h̄ɛ ya.

I kɔ, mbay baari na se vuku.

Ka kaw tul vu maasoba†.»

16 Ká sieke ku na, leɔ nduobal-eri laa saw fekeri na ku riw bele ya báy. Roo ɛ, fal huɔ be báy t̄ji be saa luɔ huɔ na, zadka leɔ nduobal-eri ker se tul fe ká kal ká tul-e na báyii ɛ, i kɔ mii, fekeri na kal munu ká mbede Ngerewuru baa bayke pola na.

17 Bari riw bele ká i ɔo zɪɲ Zezu báy nam ká'a díke Lazar ha ni t̄ji saa luɔ huɔ a kaw báy kumnun na, i lo soro fekeri na banɔuo.

18 Sawke mini ze, ruo nzobri suo nun-ɛ, bay j̄i ɛ, i laa mii, ba be k̄i ze ka ɔaa fe saɲ na key.

19 Báyii ɛ, *Fariziri baa bay ká sakra k̄i ba lie ba lew mii: «Í kɔ, náa maa ɔári fe mb̄iw mb̄aa! Nzobri riw bele dii fal-ɛ!»

* 12:15 12.15 Siɔn na ba Zuruzalem. † 12:15 12.15 Zakari 9.9.

Gerækri nzaa faa bay kóko Zezu

²⁰ Ká sakra nzobri ká i vi Zuruzalem bay ruo Ngerewuru ká bil nam suoriyake ku na, nzob haneri ká i ba Gerækri do di ndaw pi.

²¹ Bari na, i soro í vaa ziŋ Filiḅ ká ba nzob ká Besayda kuḏu zad ká Galele í kod ni mii: «Ŋgere, buru hii bay kóko Zezu.»

²² Leε, Filiḅ na se a vaa baa bayke ha Andere. Fale le, bari sidí bele i vaa baa bayke na ha Zezu.

²³ Báyii le, Zezu baa ha ri mii: «Nam ká Ngerewuru a haŋa riŋ díka bi *Vu Nzob kie sùo-ε ba kele na vi ro.

²⁴ Mí baa ha ri ta-taŋ ba tusue ki: zadka para nan‡ ká nzob ru na hu ya le, a doko ba be ki mbjw hoy. Roo le, zadka'a hu a tji ro le, parake na a húu do ngedede báy.

²⁵ Nzob ká hii kumnun be na, a doko báy kumnun taa tusueke ya. A nzob ká ngor tul fe ká tusiri key ya le, a kóro kumnun taa tusueke ká'a doko banɔ.

²⁶ Zadka nzob hii bay dáa ped ha mí le, ka se fal-i. Zad ká mí doko di na, ka'a doko di ziŋ mí ndaw. A zadka nzob daa ped ha mí le, Baa a dáa mbay bo tul-e.»

Zezu baa bay ká se tul hud be

²⁷ Zezu baa mii: «Timbede key na, law-i nzaa mí. A key waa, mí baa mina ro zey le? Mí baa mii: Baa, mu náa mí ká bil fe seke ká'a tji tul-i key na le woo? Munu ya mgban, bay ji le, bay tul fe sekeke na key ze, mí víke tusiri key.

‡ 12:24 12.24 Báy nzaa gerek le, ba ble ká ba para fe pay ká do tusiri Izarayel.

28 Mĩ b́aa mii: B́aa, mu kíe riŋ d́ika ɓo na ha nzobri ko!»

B́ayji ɛ, kusol mgba saa nulue belen mii: «Mĩ kie riŋ d́ika ɓi na ro, ɛ, mĩ kie ɓa kɔ ɔɓay.»

29 ɛɛ, ruo nzobri ká i d́o zadɛ í laa kusol ká mgba na i ɓaa mii: «Ba mbam ze yjw ku.» A nzob haŋwri laa ɛ, i ɓaa mii: «Ba led nzaaped ká nulue ze ví ɓaa ɓay ha ni!»

30 B́ayji ɛ, Zezu ɓaa ha ri mii: «Kusol ká mgba na, ɓay tul-i ya, roo ɛ, ɓay tul-rĩ zu.

31 Timbedɛ key na, ɓa saŋ sie ká Ngerewuru a d́aa ɓay ɓo tul nzob tukeleri key. Timbedɛ key na Ngerewuru a ní ngeretemndaya ká ɓa nzob réke mbay ká tusiri key na d́o kele.

32 Bi na, zadka i sín mĩ í ura mĩ d́o siya ɛ, mĩ f́aa nzobri riw bele zuo fal-i.»

33 (Zezu ɓaa ɓayri na munu, a ḱeke kɔri huɗ taa jike ze ká'a huka.)

34 ɛɛ, ruo nzobri yjira ɓáy ɓay ha ni mii: «Mbede *bol kusol kie ɓuru mii, *Krisi, nzob ká Ngerewuru waa ɓay píe ni ví yaa nzobri na a káw ɓáy kumnun ɓanɔ. A waa, d́aa mina ndaw roo, mù ɓaa mii, i sín *Vu Nzob í ura ni d́o siya ɛ woo? Waa, Vu Nzobke na ɓa ve ɛ woo?»

35 B́ayji ɛ, Zezu ɓaa ha ri mii: «Zad taŋa na d́o sakra ɓaari key bole, a d́i ndji munu hoɔ. Be ze zadka zad taŋa d́o ɔɓay na, ì se bil-e ɓay haŋa suŋ tilo ka guba tul-rĩ ya. Ì ko, nzob ká se-sed ká bil suŋ tilo na, ka ko zad ká'a se ɓa ɓadi ya.

36 Zadka zad taŋa d́o ɔɓay na, ì d́aa law-rĩ ka ɓo tul-e. Be ndaw roo, ì víke ɓa led zad taŋari na ɓáy.»

Law ηγοηο Zibri

Fale ká Zezu baa bayri munu báyii ε, ka naa sùo-ε, a m̄u dī dī báy zad káw bari.

³⁷ Ze ka daa fe sanri ηḡi bamba ha ri k̄o báy nun-ri h̄oy kara, i daa law-ri bo tul-e ya.

³⁸ Be mini ze, bay ká Ezay nzoβ yaana bay saa nzaa Ngerewuru baa na, do munu báy zadε. Bayke baa mii:

«Áa! Mbay, w̄a, nzoβ ve ze daa law-ε bo tul bay ká buru ka-káake na ε?
W̄a, nzoβ ve ndaw r̄ōo mù kie ni h̄urusuo-o na ba keε h̄a ni k̄o εS?»

³⁹ Bari na, i maa bay dáa law-ri bo dī ya. I k̄o, Ezay nzoβ yaana bay saa nzaa Ngerewuru baa pola lew se tul-ri mii:

⁴⁰ «Ngerewuru h̄a nun-ri fumra ḡibbli,
a mbii gosi fe kók̄o bari,
bay haηa bo nun-ri ka k̄o fe ya,
a law-ri kara ka vuo ya ndaw,
bo í suo k̄er bay bari
í vi luo-ε bay haηa ni ka vaa ri ya*.»

⁴¹ Ezay na baa munu, bay j̄i ε, ka k̄o rin̄ dika Zezu, a baa bay se tul-e.

⁴² Ze ká sakra ηgeredom̄ay Zibri h̄oy kara, nzoβri ηḡi bamba i daa law-ri bo tul-e. Roo ε, bay tul *Fariziri na, i h̄ii bay báa bayke ba keε ya, bay j̄i ε, i h̄ii bay haηa ri nii ri t̄i ká *hul mbú k̄i bari Zibri na ya.

⁴³ I h̄ii bay ndad̄ ká nun nzoβri mba ndad̄ ká nun Ngerewuru.

§ 12:38 12.38 Ezay 53.1; R̄om 10.16. * 12:40 12.40 Ezay 6.10.

Ze zu baa bay ka se tul kún sal bay

⁴⁴ Bá yji ɛ, Ze zu baa ta-taŋ ba siya be lenj mii: «Nzob ká ɗaa law-ɛ bo tul-i na, ka ɗaa law-ɛ bo tul-i hoy ya, roo ɛ, ka ɗaa law-ɛ bo tul nzob ká pie mĩ vi na ndaw.

⁴⁵ Nzob ká tuu mĩ na, tuu nzob ká pie mĩ na ndaw.

⁴⁶ Bi na, mĩ vi tusiri key munu ba zad taŋa, bay haŋa nzobri riw bele ká i ɗaa law-ri bo tul-i na, i ɗo bil suŋ tilo na mbãa.

⁴⁷ «Zadka nzob laa bay bi, roo a ɗaa vu mbom bo ɗi ya ɛ, ba bi ze mĩ ɗaa bay bo tul-e ya. Tusueke ɛ, mĩ vi bay yaaŋa nzobri ká tusiri key bo, mĩ vi bay ɗaa bay bo tul nzobri ya.

⁴⁸ Nzob ká túŋ mĩ ŋgeren a yaa bay bi ya laa ɛ, bayke ká mĩ fere nzobri na ku ze, a ɗaa bay bo tul-e ká síe ɔro bie nam na.

⁴⁹ I ko, bay ká mĩ baa na, mĩ baa bá y hu rusuo-i huo-i ya, roo ɛ, Bãa ká pie mĩ na mbi nzi-ɛ sùo-ɛ kji ha mĩ, bay tul feri ká mĩ báa, bá y feri ká mĩ fere nzobri na.

⁵⁰ Ze mĩ ko ɛ, bayke ku na ha nzobri kaw bá y kumnun ká ɗo baŋguo. Be mini ze, feri ká mĩ baa bayke na, mĩ baa munu ká Bãa baa ha mĩ.»

13

Ze zu waa bal lef nduobal-eri

¹ Tòŋ nam mbjw hoy bay haŋa *nam suoriya tji saa bil koy na ka maa bá yji ɛ, Ze zu ko ndaw, nam ká bay álake tusiri key bay séke luo Bi-ɛ na vi ro. Ka hii nzob taa beri ká tusiri key baŋguo. Ka hii ri kpuru maa bá y hud be.

² Zezu báyyi lef nduoɓal-eri i ɗo réke ngaw. Báyyi le, ngeretemndaya ɗaa bay zuo bil law Zudas vu Simɔn Iskariyod ha ni mbi tul-e.

³ Zezu na ko ka Ngerewuru ɗaa feri riw bele zuo nduo-ε, a vi saa luo-ε na, ka'a yi ba luo-ε na ndaw pi.

⁴ Báyyi le, ka uru siya ka nzaa fe sum na a naa maagari be, a ɗaa bo fi mbjw a mbi vay gari a sinke puu si-ε.

⁵ Faε ku le, ka kaa mbii zuo bil tunguo, a tii saw wáake bal lef nduoɓal-eri, a nzun bay vay gari ka'a sinke puu si-ε na.

⁶ Zadka'a tji tul Simɔn Piyer na báyyi le, Simɔn Piyer baa ha ni mii: «Mbay, úwaa, le, mù wáa bal-i ndaw le woo!»

⁷ Leε, Zezu yiηra bay bay ha ni mii: «Bo na, fe ka mi ɗaa key na mù ko sawke tan ya bay, roo le, bil nam hane le, mù kóko bay.»

⁸ Báyyi le, Piyer baa ha ni mii: «U-uu, mù ti wáa bal-i na ya mgbaj!» Leε, Zezu yiηra bay bay ha ni mii: «Zadka mi waa bal-a na ya le, náa ti zúo zinj ki mbaa mgbaj.»

⁹ Báyyi le, Simɔn Piyer baa ha ni mii: «Mbay, munu zu le, mu wáa bal-i hoy ya, roo le, mu waa nduo-i ndaw, tul-i ndaw pi.»

¹⁰ Leε, Zezu baa ha ni mii: «Nzob ka sùo mbii na sùo-ε *tan kad kad ro bo, ka se síe sùo mbii mbaa, a wáa ba bal-ε hoy. Baari na, sùo-rì tan kad kad ro, roo le, ba baarì riw bele ya.»

¹¹ (Zezu baa munu, bay yi le, ka ko nzob ka'a mbika tul-e na ro. Sawke mini ze, ka baa mii: «Baarì na, sùo-rì tan kad kad riw bele ya.»)

12 Fale ká'a wàa bal-ri a mbi gari be a nduo na báyii le, ka ỵi a kaw nzaa fe ṣum zin ri a baa ha ri mii: «Fe ká m̄i d̄aa zin r̄i key na w̄aa, ì k̄o s̄awke k̄o k̄i zu le?»

13 Ì k̄o, baar̄i na, ì d̄i m̄i ba Gaṅ tul-r̄i báy Mbay baar̄i. Ì d̄i m̄i báy zad̄e k̄i, baỵi le, m̄i ba be na k̄i.

14 Ze, munu ká ì d̄i m̄i ba Mbay báy Gaṅ tul-r̄i ká m̄i wàa bal-r̄i na, baar̄i kara, ndad̄ bay haṅa r̄i wàa bal k̄i na nd̄aw.

15 M̄i d̄aa ba fe k̄i k̄i ha r̄i bay haṅa baar̄i kara, ì d̄aa faa mb̄iw munu ka zin̄ k̄i nd̄aw.

16 M̄i baa ha r̄i ta-taṅ ba tusue k̄i: led̄ káw ká mba tul b̄aa káw be na tiya. Ze led̄ nzaaped̄ ká mba tul nzoḅ ká pie ni na kara tiya nd̄aw pi.

17 Zad̄ka ì laa bay fekeri key na a í d̄áake ped̄ báy zad̄e le, ì d̄oko báy suoriya.

18 «M̄i baa bay key na bay tul-r̄i riw bele ya. Nzobri ká m̄i nan ri na, m̄i tuu ri tuu. Roo le, ndad̄ bay haṅa bay ká i d̄aa d̄o bil mbede Ngerewuru na, ka d̄o munu báy zad̄e. Bayke baa mii: “Nzoḅ ká buru k̄i búru s̄u fe mb̄iw na, fere a ba nzoḅ tul ṅṅani bi*.”

19 M̄i baa ha r̄i timbede key pola nd̄aw r̄oḅ, bay haṅa feke ka t̄ji báy. Be nd̄aw r̄oḅ, zad̄ka feke na t̄ji le, ì d̄áa law-r̄i bo tul-i mii: ‘Bi na, m̄i d̄o ban̄guo.’

20 M̄i baa ha r̄i ta-taṅ ba tusue k̄i: nzoḅ ká ȳaa nzoḅ ká m̄i pie na, ka ȳaa m̄i nd̄aw zu. A nzoḅ ká ȳaa m̄i na, ka ȳaa nzoḅ ká pie m̄i vi na nd̄aw.»

* 13:18 13.18 Simri 41.9.

*ZeZu baa bay se tul Zudas ká'a mbika tul-e
(Mat 26.20-25; Mrk 14.17-21; Luk 22.21-23)*

²¹ Fale ká ZeZu baa bayri munu na báyyi le, law-ε fuu ni mgbuk mgbuk, a baa ha led nduobal-eri mii: «Mì baa ha rì ta-tan ba tusue kị: nzob mbjw ká sakra baarì na a mbika tul-i.»

²² Báyyi le, i kò-kóm ba nun kị ba lie ba lew í vbi bay mii, waa, ba nzob ve kị ze ka baa bay se tul-e ku le?

²³ Lεε, nzob mbjw ká sakra led nduobal-eri ká ZeZu hii ni bamba na kaw lakun-ε.

²⁴ Ro, Simon Piyer te tay nun-ε zima ha ni bay haṅa ni ka vbi ZeZu, waa, ba ve ze ka baa bay se tul-e le?

²⁵ Led nduobalke ku na, fεε nzi-ε ba luo ZeZu a vbi ni mii: «Mbay, waa, ba ve kị zu le?»

²⁶ Lεε, ZeZu yjira báyy bay ha ni mii: «Mì d́aa ṅgud maapa nduo vay náy. Ze, nzob ká m̀ ha ni le, ba be na kị zu.» Ro, ZeZu mbi ṅgud maapa na a d́aa nduo d́i a ha Zudas vu Simon Iskariyod.

²⁷ Zade ká Zudas yaa ṅgud maapa na ku báyyi le, *Satan nduo bil law-ε. Báyyi le, ZeZu baa ha ni mii: «Fe ká mù hii bay d́aa le, mu d́aa kod kị hoy.»

²⁸ (Bari ká i kaw nzaa fe s̄um z̄in ni na, nzob mbjw mini kara kò saw fe ká'a b́ake bay ha ni na ya.

²⁹ Munu ká Zudas ba nzob kóro lari bari na, nzob haṅeri ker mii, ZeZu pie ni bay haṅa ni ka v́a hie fe haṅε bay tul nam suoriyake, mase, bay haṅa ni ka ha fe haṅeri ha nzob k̄kuri.)

³⁰ Ká zade ká'a yaa ṅgud maapa na ku hoy le, ka t̄ji a zol. Lεε, zad̄ sii ro zu.

Ze zu ha bol kusol fie ha lef nduo bal-eri

³¹ Zadfka Zudas mbi faa a zol na bayji le, Ze zu mbi bay a baa mii: «Timbede key na, riŋ dika ka bo tul bi *Vu Nzo b na, tina su-o-e do ke le ro, a Ngerewuru kara ziŋ riŋ dika bay faa bi na.

³² [Munu ka Ngerewuru ziŋ riŋ dika bay faa bi na,] waka ya hoy le, ka'a daa riŋ dika bo tul-e ndaw.

³³ Baari vu-iri ka mi ko ri ba nzo b nun-i na, mi kaw ziŋ ri ndji ro bay. Munu ka mi baa ha Zibri pola na, mi baa ha ri timbede key ndaw: i nzaara mi, roo le, i maa bay se ke zad ka mi se ke di ya.

³⁴ Timbede key na mi ha ri *bol kusol fie: i hii ki ba lie ba lew. Munu ka mi hii ri na, i hii ki ba lie ba lew.

³⁵ Zadfka i hii ki ba lie ba lew le, be ndaw roo nzo bri riw bele i koko mii, i ba lef nduo bal-iri na bay.»

Ze zu baa bay ka tul may bay Piyer

(Mat 26.31-35; Mrk 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Bayji le, Simon Piyer vbi ni bay mii: «Mbay, waa, mu se ke ba zad ha le?» Le e, Ze zu yinra bay bay ha ni mii: «Zad ka mi se ke di timbede key na, mu maa bay se ke di ya bay. Roo le, nam hane le, mu se ke di bay.»

³⁷ Bayji le, Piyer vbi ni mii: «Mbay, bay ji ndaw roo, mi maa bay se ke fal-a timbede key ya le? Mi do di ya bay pon su-o-i ha huf bay tul-a!»

³⁸ Le e, Ze zu yinra bay bay ha ni mii: «Waa, mu do di ya ba tusue bay pon su-o-o ha huf bay tul-i ki le? Mi baa ha mu ta-tan ba tusue ki: pola

rɔɔ bay haɲa tuo ka-káa ɛ, mù máy bay faa bal ba say mii, mù kɔ mǐ ya.»

14

Zezu ba faa séke ba luo Bi-ε

¹ Zezu baa ha led nduobal-eri mii: «Ì ha law-rǐ ka nzáa-rǐ ya. Ì daa law-rǐ bo tul Ngerewuru, a í daa law-rǐ ka bo tul-i.

² Ká bil puo Baa na, zad káwri do di mgbirik mgbirik. Zadka do munu ya ɛ, mǐ ti báa bayke ha rǐ ya. Tusueke ɛ, mǐ séke bay léke zad bay tul-rǐ.

³ Zadka mǐ se rɔɔ, mí leke zad na ɛ, mǐ yǐ bay ví fáa rǐ bay haɲa baarǐ hoy kara, ì vǎa káw dí zɪɲ mǐ mbiw hoy ndaw pi.

⁴ Zad ká mǐ séke ba baɗi na, ì kɔ faake kɔ.»

⁵ Báyyi ɛ, Toma vbi ni bay mii: «Mbay, zad ká mù séke ba baɗi na, buru kɔ ya. Waa, buru daa mina ndaw rɔɔ, buru kɔ faake ɛ?»

⁶ Lεε, Zezu yɪɲra báyy bay ha ni mii: «Bi na, mǐ ba faa ndaw, mí ba tusue bay ndaw, a mí ba káw báyy kumnun ndaw pi. Báyy faa bi na rɔɔ, nzob a séke luo Baa bo, faa kǐ boɗ ká nzob a kálke a se luo Baa na tiya.

⁷ Zadka ì tuu mǐ tuu ɛ, ì tuuka Baa ndaw. Úru saa timbedε kpuru vǎw na, ì tuu ni ndaw, a í kɔ ni ndaw pi.»

⁸ Báyyi ɛ, Filiɓ baa ha ni mii: «Mbay, mu kíε buru Baa na ha law buru ka nda siri.»

⁹ Lεε, Zezu yɪɲra báyy bay ha ni mii: «Filiɓ, waa, daa mina ndaw rɔɔ, mǐ kaw zɪɲ rǐ bole dí key ɛ, mù tuu mǐ ya kɔb báyy key ɛ woo? Nzob

ká tuu mĩ ɛ, ka tuu Bǎa ndaw zu. Wǎa, dǎa mina ndaw ɔɔ, mù baa mii: “Kie buru Bǎa” na ɛ woo?

¹⁰ Wǎa, mù ker mú baa mii, mĩ dɔ bil law Bǎa, a Bǎa kara dɔ bil law-i na ya ɛ? Bayri ká mĩ baa ha rĩ na, uru saa bil law-i ya. Ba Bǎa ká dɔ bil law-i na ze dǎa ha ped beri na ɔ báy zadɛ báy faa bi.

¹¹ Zadka mĩ baa mii, mĩ dɔ bil law Bǎa, a Bǎa kara dɔ bil law-i ndaw na, ì dǎa law-rĩ ka bo dǐ. Ze, ì dǎa law-rĩ bo tul bay biri ká mĩ baa na ya nguɔ kara, ì dǎa law-rĩ ka bo tul-i bay tul fe sanri ká Bǎa dǎa báy faa bi na.

¹² Mĩ baa ha rĩ ta-taɲ ba tusue ki: nzob ká dǎa law-ɛ bo tul-i na, a dǎa feri ká mĩ dɔ dǎake na ndaw. Ka’a dǎa bawda fe kal fekeri key na kara ndaw, bay ʒi ɛ, mĩ se ba luɔ Bǎa,

¹³ a fe ʒi ʒi ká ì vbi báy riɲ-i na, mĩ dǎa feke na ha rĩ bay haɲa riɲ dǐka Bǎa ka tina sùo-ɛ ba keɛ báy faa bi ká mĩ ba Vi-e na.

¹⁴ Mĩ baa ha rĩ na ɔbay, zadka ì vbi mĩ fe báy riɲ-i ɛ, mĩ dǎa feke na ha rĩ.»

Zezu waa bay pie báy Tem Law Pie

¹⁵ Zezu baa ha led nduɔbal-eri mii: «Zadka ì hii mĩ ɛ, ì dǎa vu mbom ka bo tul bol kusol-iri.

¹⁶ ɛɛ, mĩ vbika Bǎa bay haɲa ni ka pie báy nzob ki ká ba Nzob Sokɔ rĩ ha ni ka káw zɪɲ rĩ banɲuɔ kpadara.

¹⁷ Ba Tem bǎa tusue bay ká nzob tukɛleri key maa bay yaɲa ni ya, bay ʒi ɛ, i maa bay kókɔ ni ya ndaw, a í maa bay tuuka ni ya ndaw pi. Roo

ɛ, ɓaari na, i tuu ni tuu, bay ji ɛ, ka sad ziŋ ri a do bil law-ri.

¹⁸ «Mi ti poŋ ri ba led selri ya, mi yi bay vi ziŋ ri bay.

¹⁹ Ndi munu hoy ɛ, nzobri ka tusiri key na ti koko mi mbaa. Roo ɛ, ɓaari na, i koko mi ba ki bay, bay ji ɛ, mi kaw bay kumnun, a ɓaari hoy kara i kaw bay kumnun na ndaw.

²⁰ Zadka namke vi ɛ, i koko mii, mi do bil law Baa, a ɓaari laa ɛ, i do bil law-i, ze bi kara mi do bil law-ri.

²¹ «Nzob ka korɔ bol kusol-iri, a daa vu mbom bo di ɛ, nzobke ku na hii mi zu. Baa na a hii nzob ka hii mi, a bi kara mi hii nzobke a mi kie suo-i ha ni ndaw.»

²² Bayji ɛ, Zud, (be ka i di ni ba Zudas Iskariyod ya) na vbi ni bay mii: «Mbay, waa, daa mina ndaw roo, mu kie suo-o ha buru hoy, a mu kie suo-o ha nzob tukeleri key ya le?»

²³ Leɛ, Zezu yiŋra bay bay ha ni mii: «Zadka nzob hii mi ɛ, a daa vu mbom bo tul bay bi. Baa a hii ni, a buru sidɪ bele na, buru seke bay vaa daa puo ziŋ ni.

²⁴ Roo ɛ, nzob ka hii mi ya na, ka daa vu mbom bo tul bay biri ya zu. Bayri ka i laa ka nzaa-i na, uru saa bil law-i ya, roo ɛ, uru saa luu Baa ka pie mi na.

²⁵ Bay fe niri key na, mi baa ha ri bay nam ka mi doke ziŋ ri ku hoy.

²⁶ Roo ɛ, Nzob Sokɔ Nzob ka ba Tem Law Pie ka Baa a pie bay riŋ-i na, a fere ri feri riw bele, a tuma law-ri ka tul feri riw bele ka mi baa ha ri na.

27 «ƉeƉeƉe ka sáƉ zín rì. Ba ƉeƉeƉe taa bi ze mǐ ha rì. Mǐ ha rì munu ká nzob tukeleri key ha rì ya. I ha law-rì ka nzáa-rì ya, a í ha h̄e ka Ɖáa rì ya ndaw.

28 I laa bay ká mǐ baa ha rì ro mii: “Mǐ zól, roo le, mǐ ȳji bay ví zín rì báy” na. Zafka ì hii mǐ le, ì Ɖáa suoriya bay tul zól bi ká ba luu Baa, bay j̄i le, Baa na mba tul-i.

29 Mǐ baa bay fe niri key na ha rì pola rɔɔ fekeri na ka t̄ji báy, bay haɲa bo, zafka fekeri na t̄ji le, ì Ɖáake law-rì bo tul bay biri na.

30 Mǐ ti báa bayri nḡji bamba zín rì mbăa, bay j̄i le, ngeretemndaya, nzob réke mbay ká tusiri key na se vuku. Ka maa Ɖáa fe mb̄iw zín mǐ ya,

31 roo le, ndaf bay haɲa nzobri ká tusiri key na, i kɔ mii, mǐ hii Baa, a mí Ɖaa fe munu ká'a mbi nzi-ε ha mǐ. I úru siya bo, náa zólri ká zaf ni key.»

15

Zezu ba sùo puu taa tusueke

1 Zezu baa ha leƉ nduobal-eri rɔbay mii: «Bi na, mǐ ba sùo puu taa tusueke, a Baa laa le, ba nzob kórɔke*. 2 Nzaa tɔyke haɲa haɲa ká mgbaɲra mǐ, rɔɔ lereke tiya le, ka kuƉ ba fał. A nzaa tɔyke

* **15:1 15.1** Ká zaf ni key na, Zezu mbi fe ká Zibri Ɖi ba v̄iye na a b̄ake bay se tul-e k̄j sùo-ε báy nzobri ká i ba taa be. V̄iye na, ba vay fe ká uo a lie goriyo goriyo a Ɖo zuba ká i Ɖi ba rez̄in. Ba m̄jiri fe pay leƉ Izarayelri ká i s̄u lereke ndaw, í Ɖáake him ndaw pi. Munu ká Kuori kɔ feke key ya na, nzob ndáy bayri vbie *puu* í súoke bol v̄iye.

h̄a h̄a ká lie lereke d̄o d̄i laa ɛ, ka f̄eɔ ɔay haɲa ni ka lie lereke zúɓa zuɓa d̄o d̄i.

³ Baarì na, law-rì *taɲ kaɔ kaɔ ɓáy faa ɔay bi ká m̄i fere rì na.

⁴ I mbúɔɔ m̄i, munu ká bi kara m̄i mbuɔɔ rì na. Munu ká nzaa t̄oy s̄uo puu d̄o ɓoɔ ɓáy tul-e a lie ya na, ɓaarì h̄oy kara, zaɔka ì mgb̄aɲra m̄i ya ɛ, ì ti líe ɓáy tul gaɲ s̄uo-rì ya.

⁵ Bi na, m̄i ɓa s̄uo puu, a ɓaarì laa ɛ, ì ɓa nzaa t̄oykeri. Nzob̄ h̄a h̄a ká mgb̄aɲra m̄i, ká bi kara m̄i mgb̄aɲra ni ɛ, ka' a líe lereke zuɓa. Tusueke ɛ, zaɔka m̄i tiya ɛ, ì ti máa ɔay d̄áa fe mb̄iw ya.

⁶ Nzob̄ ká mbuɔɔ m̄i ya ɛ, i vbuka ni ɓa fal, munu ká nzaa t̄oy puu ká i kuɔ, ɛ, huɔ kurum kurum a í f̄aa í d̄aa huu taa d̄i ha ni ɛ.

⁷ Zaɔka ì mbuɔɔ m̄i, r̄oo ɔay bi d̄aa puo ká bil law-rì ɛ, ì vbi fe ká law-rì hii, ɛ, ì z̄iɲ feke na.

⁸ Zaɔka ì lie lereke zuɓa, r̄oo nzobri ko í ɓaa mii, ì ɓa leɔ nduoɓal-iri taa tusuekeri ɛ, riɲ d̄ika B̄aa na a tína s̄uo-ɛ ká nun nzobri riw bele.

⁹ «Munu ká B̄aa hii m̄i na, bi kara m̄i hii rì ndaw. Ndad̄ ɔay haɲa rì d̄o bil law ini bi na ɓaɲguɔ.

¹⁰ Zaɔka ì d̄aa vu mbom ɓo tul bol kusol-i ɓáy zaɔɛ ɛ, ì d̄oko bil law ini bi faa mb̄iw munu ká m̄i d̄aa vu mbom ɓo tul *bol kusol B̄aa, a mí d̄o bil law ini ɓe na.

¹¹ M̄i ɓaa ɔay feri key na ha rì ɔay haɲa suoriya bi na ka mbaa bil law-rì. Be ndaw r̄oo, suoriya ɓaarì na a d̄oko ɓáy zaɔɛ nzeɔɔem ɓáy.

¹² Bol kusol-i na ze d̄o key: I hii k̄i faa mb̄iw munu ká bi kara m̄i hii rì na.

13 Nzoɔ ká mbi sùò-ε h̄a huɔɔ ɓay tul nzoɔ buo-eri na, ka hii ri ɓa tusue k̄i. Ze, law ini hay ká mini ká kal ɓe ni key na, tiya.

14 Zadka ì ɗaa bol kusol-i ɛ, ì ɓa nzoɔ buo-iri.

15 «Mì ti ɗika r̄i ɓa leɔ káwri mbăa, ɓay j̄i ɛ, leɔ káw na kɔ k̄er ɓay b̄aa káw ɓe ya. Roo ɛ, m̄i ɗi r̄i ɓa nzoɔ buo-iri, ɓay j̄i ɛ, m̄i ha r̄i kɔ feri riw bele ká B̄aa fere m̄i na.

16 Baari ze ì naa m̄i ya, roo ɛ, ɓi ze m̄i nan r̄i, a mí pié r̄i ha r̄i se ɓay haɗa ɓo ì lie lereke. Ba lereke ká'a ɗoko ɓanɗuɔ kpaɗara. Be ze feri riw bele ká ì vbi B̄aa ɓáy riɗ-i na, ka'a haɗa r̄i.

17 Munu zu ɛ, fe ká m̄i mbi nzaa-i ká ɗi ɓay haɗa r̄i ɗaa na ze ɗo key: I hii k̄i.»

Nzoɔ tukeleri fuy Zezu ɓáy leɔ nduobal-eri

18 Zezu ȳi a ɓaa h̄a leɔ nduobal-eri mii: «Zadka nzoɔ tukeleri key fuy r̄i ɛ, ì kɔ, i fuy m̄i ɓi ze pola ndaw zu.

19 Zadka ì ɓa taa tukelɛ key ɛ, ɓari ká tukelɛ key na i hii ri, ɓay j̄i ɛ, ì ɓa taa ɓe. Roo ɛ, ɓaari na, ì ɓa taa tukelɛ key na ya, ɓay j̄i ɛ, ɓi ze m̄i nan r̄i ká sakra nzoɔ tusiri key. Be mini ze, ɓari na i f̄yke r̄i ɓayke.

20 I k̄er se tul ɓay ká m̄i ɓaa ha r̄i na: leɔ káw ká mba tul b̄aa káw ɓe na tiya. Zadka nzoɔri ɗaa nun-i tuɔ síe ɛ, i ɗaa nun-r̄i tuɔ síe ndaw. A zadka i ɗaa vu mbom ɓo tul ɓay biri laa ɛ, i ɗaa vu mbom ɓo tul ɓay ɓaari na ndaw.

21 I ɗaa fe kaayari riw bele ziɗ r̄i ɓay tul-i, ɓay j̄i ɛ, B̄aa ká pié m̄i na i tuu ni ya.

22 Zadka m̄i vi ya, a mí ɓaa ɓay pola ha ri ya ndaw ɛ, ɓay feyaa ti mgbaka tul-ri ya. Roo ɛ,

timbede key na, faa yám sùo-ri ká tul feyaa bari na tiya.

²³ Nzoɓ ká fuy mĩ ɛ, fuy Bǎa na ndaw zu.

²⁴ Feri ká ba h̄je zikiki ká nzoɓ mbjw maa bay dǎa ya na, zadka mĩ dǎa ká sakra bari ya ɛ, bay feyaa ti mgbaka tul-ri ya. Roo ɛ, timbede key i kɔ fekeri báy nun-ri h̄oy kara, i tɔŋ ba fúy mĩ a i fuy Bǎa kara ndaw.

²⁵ Feri key na t̄ji mini bay haŋa bay ká i dǎa dɔ bil *mbede bol kusol bari mii: “I fuy mĩ gɔr taŋ bayke” na, ka dɔ munu báy zadε†.

²⁶ «Nzoɓ ʂokɔ Nzoɓ na a vika. Ba Tem bǎa tusue bay ká uru saa luo Bǎa. Zadka mĩ pie ni saa luo Bǎa h̄a ni vi ɛ, ká'a bǎa nasi bay bi na ha r̄i.

²⁷ A baar̄i kara ì bǎa nasi bay bi, bay j̄i ɛ, ì kaw z̄iŋ mĩ báy tiikake h̄oy.»

16

¹ Zezu baa h̄a led̄ nduobal-eri na rɔbay mii: «Mì baa bay ferì key na ha r̄i, bay haŋa ɓo, síeke ká fekeri t̄ji ɛ, ka ba ndaw taka r̄i ha r̄i pónke mbika law baar̄i na ya.

² I níi r̄i t̄ji ká *hul mbú k̄i baar̄i. Síeke ká'a ví ká nzoɓri ika r̄i na, i ker í baa mii, báy k̄iri ped̄ bari ká mini key na, bari dǎa ped̄ h̄a Ngerewuru zu.

³ I dǎa munu, bay j̄i ɛ, i tuu Bǎa ya ndaw, í tuu mĩ ya ndaw pi.

⁴ Mì baa munu ha r̄i bay haŋa ɓo, zadka síeke vi bay haŋa ri dǎa fekeri na ɛ, ì kérke se tul bay ká mĩ baa ha r̄i pola na.»

† 15:25 15.25 Simri 35.19; 69.5.

Peɔf ká Tem Law Pie a d́áa

Zezu ɓaa mii: «Bay key na, mĩ ɓaa ha ri ɓáy tiikake ya, ɓay ʒi le, mĩ ɔo ziŋ ri.

⁵ Timbeɗe key na mĩ séke ɓa luo nzoɓ ká pie mĩ vi na. A le, nzoɓ mbɔw ká sakra ɓaarĩ ká vbi mĩ bay mii, “mu se ɓa zad h̄a le” na, tiya.

⁶ Roo le, ɓay tul ɓay niri ká mĩ ɓaa ha ri na, ì ɗaa síe í kaw mbón.

⁷ Ze munu hoy kara, mĩ ɓaa tusue bay ha ri: ɔo ndaɗ ɓamba bay tul-ri bay haŋa mĩ zol. Zaka mĩ zol ya le, Nzoɓ ká'a ví sóko ri na ka ti vika ya. Roo le, zaka mĩ zol ro le, mĩ pie ni ha ri ɓáy.

⁸ «Be na, zaka'a vi le, a háw nzoɓ tukeleri r̄em ká tul feȳaa ndaw, ká tul fe ká ɔo ɓáy zaɗe nzeɗem ndaw, roo ká tul kún sal bay Ngerewuru ndaw pi.

⁹ Ka'a haŋa nun-ri taŋ ha ri ko sùo-ri ɓa nzoɓ feȳari, bay ʒi le, i hii bay ɗáa law-ri ɓo tul-i ya.

¹⁰ Ka'a haŋa nun-ri taŋ ha ri ko zad h̄a ze fe ká ɔo ɓáy zaɗe na ɔo ɗi le, bay ʒi le, mĩ zol ɓa luo B̄aa. A le, ì ti kóko mĩ mb̄aa.

¹¹ Ka'a haŋa nun-ri taŋ se tul kún sal bay Ngerewuru, bay ʒi le, ngeretemndaya ká ɓa nzoɓ réke mbay ká tusiri key na, bay m̄gba tul-e ro.

¹² «Mì ɔo ɓáy bayri nḡji ɓamba bay ɓáa ha ri roɓay, roo le, fekeri kal tul h̄urusuo-ri timbeɗe key.

¹³ Ze, zaka be ká'a ɓa Tem ɓáa tusue bay na vi le, ka'a ndáka faa pol-ri ká ɓil tusue bayri riw bele. Ká'a ɓáa bay ɓáy tul gaŋ sùo-ε ya, roo le, bayri riw bele ká'a laa ká luo Ngerewuru na ka'a

baa ha ri. Ka'a baa bay feru ka'a vi vuku ha ri ndaw.

¹⁴ Be key na, a daa rin dika bo tul-i, bay ji le, ka'a yana fe ka luu-i ndaw roo, a baa bayke ha ri bay.

¹⁵ Feru riw bele ka ba taa Baa na, ba taa bi ndaw. Be mini ze, mi baa ha ri mii, ka'a yana fe ka luu-i ndaw roo, a baa bayke ha ri bay.»

Daa sie a fere ba suoriya

¹⁶ Zeku baa na robay mii: «Ndi munu le, i ti koko mi mbaa, a fale ndi laa le, i yi i ko mi ba ki robay.»

¹⁷ Bayi le, led nduobal-e haneri vbi bay ka sakra ki mii: «A ku waa, bayke baa mina zu le? Ndi munu le, buru ti koko beri mbaa, a fale ndi le, buru yi buru ko beri ba ki na robay! Roo a yi a baa mii, fekeri a doko munu, bay ji le, beri se ba luu Baa beri.

¹⁸ «Ndi munu» ka'a baa na waa, bayke hii baa mina ki zu le? Buru ko sawke tan ya!»

¹⁹ Zeku ko ka i hii bay vbika ni bay na bayi le, ka baa ha ri mii: «Ndi munu le, i ti koko mi mbaa, a fale ndi le, i yi i ko mi ba ki na robay. A waa, bay tul bayri na key ze i vbike vbiw ka sakra ki ku le?

²⁰ Mi baa ha ri ta-tan ba tusue ki: baari na, i reke rew, a i nguri suu-ri, roo le, nzobri ka tuele key na i zay suu-ri. Baari na i daa sie, le, daa sie baari na a fere ba suoriya.

²¹ I ko, zadka nduo se may nzo bay hana ni mbon le, ka daa sie, bay ji le, saw sie koko seke fe na maa ro. Roo le, zadka led na ti le, ka yinra

kóko sɛkɛ feke na kpoɔf, a kaw báy suoriya, bay ji ɛ, ka mboŋ nzoɔ vi tusiri key.

22 Baarì hɔy kara ɔo faa mbjw munu ndaw. Timbeɔɛ key na ì ɔaa síe, roo ɛ, mǐ yǐ bay kóko rǐ ba kǐ báy. Síeke ku na suoriya a mbáa bil law-rǐ gbay gbay, ɛ, nzoɔ mbjw mini kara a máa bay náa suoriya baarǐ na ya.

23 Zadka namke vi ɛ, ì ti vbika mǐ vbiw mbáa ro. Mǐ baa ha rǐ ta-taŋ ba tusue kǐ: feri riw bele ká ì vbika Bǎa báy riŋ-i na, ka'a haŋa rǐ.

24 Kpuru tǐi timbeɔɛ key na, ì vbi fe báy riŋ-i ya. Ì vbi fe, ɛ, ì zǐŋ feke. Be ndaw roo suoriya baarǐ na a mbáa bil law-rǐ gbay gbay, a ɔo báy zaɔɛ nzeɔɛm báy.

25 «Mì baa bayri key na riw bele ha rǐ báy faa law bay. Saŋ síeke vi ɛ, mǐ ti mbika law bayri mini key na bay báake bayri zǐŋ rǐ mbáa. Bay ká se tul Bǎa na, mǐ báa ta-taŋ ha rǐ.

26 Síeke ku na, fe ká ì hii na, ì vbika Bǎa báy riŋ-i. Mǐ baa ha rǐ mii, mǐ ɔ́aa nzaa bay kere ká pol Bǎa bay tul-rǐ na munu ya.

27 Bǎa kǐ sùo-ɛ na hii rǐ, bay ji ɛ, baarǐ na, ì hii mǐ, a í ɔaa law-rǐ bo ɔ́i mii, mǐ uru saa luo Ngerewuru.

28 Ba tusue, mǐ uru saa luo Bǎa mí vi tusiri key. Timbeɔɛ key na, mǐ zól ká tusiri key bay yǐ ba luo Bǎa.»

29 Leɔ nduoɔbal-eri baa ha ni mii: «Ŭ-húu! Timbeɔɛ key na, mù baa bay ta-taŋ ha ɔuru taŋ law bay.

30 Timbeɔɛ key ɔuru ko ndaw, ɔo na, mù ko feri riw bele. Vbiwri ká nzoɔri hii bay vbika mù

kara, mù kò pola ro. Be mini ze, buru d'áake law buru bo tul-a mii, mù uru saa luo Ngerewuru.»

³¹ Báyyi ɛ, Zezu yjɪŋra báy bay ha ri mii: «Timbede key ndaw rɔɔ, ɪ daa law-rɪ bo di ɛ woo?

³² ɪ kɔ, nam a ví vuku, ze namke na vi ro, ɪ zékre kɪ kperke kperke báy zad baarɪ, a í pɔŋ mɪ huo-i. Roo ɛ, mɪ do huo-i ya, bay jɪ ɛ, Bãa do zɪŋ mɪ.

³³ Mɪ baa bayri key na riw bele ha rɪ, bay haŋa rɪ do báy dɛkɛkɛ báy faa zúɔ zɪŋ mɪ. Baarɪ na, ɪ kókɔ seke fe tukɛɛ key. Roo ɛ, ɪ mgba law-rɪ ŋɔ-ŋɔŋ. Bi na, mɪ haw yɔm ká tukɛɛ key.»

17

Zezu daa nzaa bay kere bay tul nzob beri

¹ Fale ká Zezu baa bayri munu na báyyi ɛ, ka ura nun-ɛ ba siya a baa mii:

«Bãa, namke na vi ro. Tína riŋ dika Vu-ɔ ba keɛ, bay haŋa bo Vu-ɔ na ka tɪnake riŋ dika bo na ba keɛ ndaw.

² Tusueke ɛ, mù hɔ ni hɔrusuo ká tul nzobri riw bele, bay haŋa ni ka hɔ káw báy kumnun ká do banɔɔ na hɔ nzobri riw bele ká mù pɔŋ ri zuɔ nduo-ɛ na.

³ Káw báy kumnun ká do banɔɔ na, ba haŋa ri tuu mù bo huo-ɔ hɔy mù ba Ngerewuru tusue ndaw, a í tuu nzob ká mù pie ni, be ká'a ba Zezu *Krisi.

⁴ Mɪ ha ri kɔ riŋ dika bo ká tusiri key, mí daa ped ká mù pɔŋ zuɔ nduo-i hɔ ni ɔ báy zadɛ ŋgidɛ.

⁵ Ze timbede key na Băa, mù h̃a m̃i se mí káw zinj mù, a mú h̃a m̃i riñ đika ká m̃i đóke lakun-a pola đod̃ ndaw r̃oɔ tusiri đo báy na.

⁶ M̃i h̃a nzobri ká mù nan ri ká tusiri key, a mú đaa ri zuo nduo-i na i tuu mù. I ba nzob taa bori ká mù p̃oɲ ri zuo nduo-i, í đaa vu mbom bo tul bay bo.

⁷ Timbede key na i k̃o mii, feri riw bele ká mù h̃a m̃i na, uru saa luo-ɔ,

⁸ baỹ ji le, bayri ká mù baa h̃a m̃i na, m̃i baa ha ri, le, í yaa bayke na a í k̃o mii, m̃i uru saa luo-ɔ ba tusue k̃i, a í đaa law-ri bo đí mii, ba bo k̃i ze mù pie m̃i.

⁹ M̃i đaa nzaa bay kere ká pol-a bay tul-ri. M̃i đaa nzaa bay kere bay tul nzob tukeleri key ya, roo le, bay tul nzobri ká mù p̃oɲ ri zuo nduo-i na, baỹ ji le, i ba nzob taa bori.

¹⁰ Nzobri riw bele ká i ba taa bi na, i ba taa bo, a nzobri riw bele ká i ba taa bo na, i ba taa bi ndaw, le, riñ đika bi m̃gba ká sakra bari.

¹¹ Nđji munu le, m̃i ti đoko tusiri key mbăa, baỹ ji le, m̃i séke ba luo-ɔ. Roo le, bari na i t̃oɲ ká tusiri key. Băa, bo ká mù đo bođ mú taɲ kađaɲ na, mu k̃oro ri báy faa h̃urusuo-ɔ, h̃urusuo ká mù h̃a m̃i na, bay haɲa ri zúo zinj k̃i ba nzob ká mb̃jw h̃oy munu ká naa.

¹² Zadka m̃i đo zinj ri ká tusiri key r̃obay na, m̃i k̃oro ri báy faa h̃urusuo ká mù h̃a m̃i na. M̃i k̃oro ri h̃a nzob mb̃jw mini kara bie ya, roo le, ba nzob mb̃jw munu ze bie báy tul gaɲ s̃uo-ε, bay haɲa bay ká đo bil mbede bo na ka đo munu báy zadε.

13 Timbede key na mĩ séke ba luo-o, be ze mĩ baa bayri mini key na riw bele báy dól bi ká tusiri key robay, bay haṅa suoriya taa bi na, ka mbaa bil law-ri gbay gbay a do báy zadε nzedεm.

14 Mĩ ha ri bay bo na. Ze nzoḅ tukeleri na fuy ri, bay ji le, i ba taa bari ya, munu ká bi kara mĩ ba taa bari ya ndaw.

15 Mĩ daa nzaa bay kere bay haṅa mù naa ri ká tusiri key ya, roo le, mu kóro ri bay tul ngeretemndaya.

16 I ba nzobri ká tukεle key ya, munu ká bi hoy kara, mĩ ba taa tukεle ya ndaw pi.

17 Mu daa ri zúo bod ba taa bo báy faa tusue bay. Bay bo na ba tusue bay.

18 Munu ká mù pie mĩ vi tusiri na, bi kara mĩ pie ri se tusiri na ndaw.

19 Mĩ mbi sùo-i mí daa bo bod ha mù bay tul-ri, bay haṅa bo bari kara, i mbi sùo-ri í daa bo bod ba tusue ha mù ndaw.

20 Bay tul bari key hoy ze mĩ dáake nzaa bay kere ká pol-a ya. Roo le, bay tul nzobri riw bele ká i daa law-ri bo tul-i báy faa káa bay bari.

21 Mĩ daa nzaa bay kere bay haṅa ri zuo zin kị mbjw munu ká bo Baa, mù do bil law-i, a bi kara mĩ do bil law-a ndaw na. Be ndaw roo bari kara, i zúo zin naa mbjw hoy bay haṅa nzobri ká tusiri key ko í baa mii, ba bo kị ze mù pie mĩ.

22 Rin dika ká mù ha mĩ na, mĩ suo mí ha ri bay haṅa ri vi ba nzoḅ ká mbjw munu ká naa.

23 Mĩ do bil law-ri munu ká bo mù do bil law-i. Be ndaw roo, i vika ba nzoḅ ká mbjw kị

hoy hạ nzoḃri ká tusiri key na, i kɔ ɛ, i ɓaa mii, ɓa ɓo kị ze mù pie mĩ, a mú hii ri munu ká mù hii mĩ na.

²⁴ Bǎa, nzoḃri ká mù hạ mĩ na, mĩ hii ɓay haṅa zaḉ ká mĩ káw dĩ na, i káw dĩ zii mĩ ndaw, ɓo í kɔ riṅ dĩka ɓi ká mù hạ mĩ na, ɓay ʒi ɛ, mù hii mĩ pola ɗɗ ndaw rɔɔ tusiri ɗo ɓáy.

²⁵ Bǎa, ɓo ká mù ɗaa fe ɗo ɓáy zaḉe nzeḉem na, nzoḃri ká tukeɛ key na i tuu mù ya, roo ɛ, ɓi na mĩ tuu mù tuu, a nzoḃ ɓori na i kɔ ta-taṅ mii, ɓa ɓo kị ze mù pie mĩ.

²⁶ Mĩ ɗaa ha ri tuu mù, ɛ, mĩ ɗaa ha ri tuu mù ɓa pola pola na rɔḃay, ɓay haṅa ɓo law ini ká mù ɗɔke ɓay tul-i na, ka ɗo ɓil law-ri, a ɓi kara mi ɗo ɓil law-ri ndaw.»

18

I mgba Zezu

(Mat 26.47-56; Mrk 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Fale ká Zezu ɓaa ɓayri na ku riw bele ɓáyji ɛ, ka faa leḉ nduoḃal-eri zuo fal-ε a tũoke nduo mbii ká riṅ-ε ɓa Sedoro a í tji fi kelu. ɛε, zaḉe ku na wáa ɗo dĩ, ze Zezu ɓáy leḉ nduoḃal-eri í se dĩ.

² Zudas nzoḃ ká ɓa nzoḃ mbika tul-e na, kɔ zaḉ na ku ta-taṅ ndaw, ɓay ʒi ɛ, ɓa zaḉ ká Zezu ɓáy leḉ nduoḃal-eri i mbu kị ká dĩ ɓaṅguo kpaɗara.

³ ɓáyji ɛ, ɓe Zudas na, ka se wáa na ku ɓáy kuḉu nzoḃ yumri ɓáy nzoḃ kóro zaḉri ká *ṅgerenzob fe poyri ɓáy *Fariziri hạ ni na. Bari

na i faa fe yumri zuo sùo-ri; i se báy huu ndeleri ndaw, huu mbɔnri ndaw roo í t̃jike tul-ri báy.

⁴ Lεε, feri ká'a t̃ji tul Zezu na, ka kɔ riw bele ro. Ze a soro ba luo-ri a vbi ri bay mii: «W̃aa, a ve ze ì nzaa ni lε?»

⁵ I ỹiɲra báy bay ha ni mii: «Buru nzaa Zezu ká Nazareɔ.» Lεε, Zezu baa ha ri mii: «Ba bi k̃i ze m̃i ɔo key.» Lεε, Zudas ká ba nzob mbika tul-e na, ɔo ziɲ nzobri na ku ndaw.

⁶ Zadka Zezu baa ha ri mii: «Ba bi na k̃i ze m̃i ɔo key» na báyji lε, i ỹi í naa tigb̃aa ri tuɔ tuɔ ba fal, í lie raɔ zuo siri.

⁷ Lεε, Zezu ỹi a vbi ri bay ba k̃i na robay mii: «W̃aa, a ve ze ì nzaa ni lε?» I ỹiɲra báy bay ha ni mii: «Buru nzaa Zezu ká Nazareɔ.»

⁸ Lεε, Zezu ỹiɲra báy bay mii: «M̃i baa ha r̃i ro, ba bi na k̃i zu. Ze ba bi k̃i ze ì nzáa m̃i laa lε, ì p̃ɔɲ faa ha nzobri key na i se zad sed bari.»

⁹ Zezu baa munu bay haɲa bay ká'a baa ziɲ Bi-ε pola mii: «Nzobri ká mù ha m̃i na, nzob mb̃jw mini kara zee ya» na*, bayke ɔo munu báy zadε.

¹⁰ Báyji lε, Simɔn Piyer ká ɔo báy maamii na, ka naa h̃r a téke suku led káw ηgerenzob fe poy luye na fi hodo mbeked bo bisuy. Riɲ led káwke ku na ba Malkus.

¹¹ Ro, Zezu baa ha Piyer mii: «Mu ỹiɲra maamii bo na ka nduo ηgole. Kóko seke fe ká B̃aa leke bay haɲa ni ka t̃ji tul-i na w̃aa, m̃i maa bay kóko ya maale?»

I sùu Zezu í séke ni pol Anasi

* 18:9 18.9 Zaa 17.12.

¹² Ro, kudfu nzob yumri báy ngerɛ tul-ri, báy nzob kóro zadri ká i ba Zibri na, i lie Zezu rud í mgba ni í sin ni ndaw roo,

¹³ í sùu ni titire í séke luo Anasi, be ká'a ba fay Kayif. Kayif na ba *ngerenzob fe poy luye ká bil sewke na ku.

¹⁴ Ba be na ze ka ha nzaa boko ha ngeredomay Zibri mii: «Do ndad bamba bay haɲa nzob mbjw hoy ka hu bay tul ruo nzobri†.»

Piyer may bay ká tul Zezu

(Mat 26.69-70; Mrk 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Báyii le, Simɔn Piyer báy led nduobal Zezu kɪ munu dii fal-ɛ. Be led nduobalke ku na, *ngerenzob fe poy luye ko ni ta-taɲ. Be mini ze, ka riike bil mgbaɲ ngerenzob fe poy luye na zɪɲ Zezu mbjw hoy.

¹⁶ Roo le, Piyer na kaw faa kòko ká keɛ. Lɛɛ, led nduobal Zezu ká ngerenzob fe poy luye ko ni ta-taɲ na tɪi a vaa baa bay zɪɲ led may ká koro faa kòko ká keɛ na, a ha Piyer na ri zɪɲ ni.

¹⁷ Báyii le, led may ká koro faa kòko ká keɛ na baa ha Piyer mii: «Bo na waa, mù ba led nduobal ledbaɲ na key ndaw ya le woo?» Lɛɛ, ka yɪɲra báy bay ha ni mii: «Hay! Ba bi ya.»

¹⁸ Munu ká ted hu-huo na báyii le, led káwri báy nzob kóro zadri, i kiri síe huu ká i faa na í do núuke. Lɛɛ, Piyer kara kaw zɪɲ ri a do núu huu na ndaw pi.

Ngerenzob fe poy vbi Zezu bay

(Mat 26.59-66; Mrk 14.55-64; Luk 22.66-71)

† 18:14 18.14 Zaa 11.49-50.

19 Báyii ɛ, *ɲɛrɛnzob fe poy luye na tii saw vbika Zezu bay ká se tul led nduobal-eri, báy fe fére ká'a fere nzobri na.

20 ɛɛ, Zezu yiɲra báy bay ha ni mii: «Mì baa bay ká nun ruo nzobri riw bele ta-taɲ. Mì fere nzobri fe baɲɔ ká bil hul mbú k̄iri mase, ká bil *hul kaɲi ɲɛrɛwuru ká ba zadri ká Zibri mbu k̄i ká d̄i baɲɔ, bo m̄i baa bay ká zad muni ya.

21 Waa, bay yi ndaw roo, mù vbi m̄i bay mini ɛ? Mu vbi nzobri ká i laa bayke na. Bari na, fe ká m̄i fere nzobri na i laa ta-taɲ.»

22 Zadka Zezu baa bay munu ɛ, nzob kóro zad mbiw munu ká do lakun-ɛ na nda hala nun-ɛ kpad a baa ha ni mii: «Waa, i yiɲra báy bay munu munu ze ha ɲɛrɛnzob fe poy luye ɛ woo?»

23 ɛɛ, Zezu yiɲra báy bay ha ni mii: «Zadka m̄i baa bay na báy zadɛ ya ɛ, mu baa. A ze bo, zadka bay ká m̄i baa na do báy zadɛ ɛ, bay yi ndaw roo, mù nda m̄i munu ɛ?»

24 Báyii ɛ, Anasi ha ri sùu ni báy sal ká do sùo-ɛ kob, í séke ni ha Kayif ká ba ɲɛrɛnzob fe poy luye na.

Piyer may bay ká tul Zezu na robay

(Mat 26.71-75; Mrk 14.69-72; Luk 22.58-62)

25 Báyii ɛ, saw sieke ku na, Simon Piyer kaw n̄u huu ká zadɛ na ku kob. ɛɛ, i vbi ni mii: «Bo na waa, mù ba led nduobal ledban na key ndaw ya ɛ woo?» Roo ɛ, Piyer may bay a baa mii: «Hay! Ba bi ya.»

26 Robay, nzob mbiw munu ká sakra led káw *ɲɛrɛnzob fe poy luye na ba nzob ini nzob ká

Piyer kuɲ basuk-e na vbi ni bay mii: «Waa, ba bo ze mĩ kɔ̀ mù báy Zezu ká bil wáa na ku ya le?»

²⁷ Báyyi le, Piyer maɲ bay na ba kɪ rɔ̀bay mii, ba beri ya. Leε, ká zadε ku hɔ̀y, tuo ka-káa kɔ̀ɲɔ̀ɲ.

I mgba Zezu se pol Pilad

(Mat 27.1-2,11-14; Mrk 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Tibie piεd na, ɲɛrɛdɔ̀maɲ Zibri sùu Zezu saa luo Kayif í séke ni boro mbay nzoɓ réke tul puo. Roo le, bari Zibri na i rɪi dɪ ya, bay haɲa bo, i zaa fe ká *bol kusol bari dɪ ba fe ɪm na ya, bo í maa suɲa fe sɔ̀m suoriya tɪi saa bil koy na.

²⁹ Saɲke mini ze, Pilad ká ba nzoɓ réke tul puo na tɪi a vaa ziɲ ri ká keε a vbi ri bay mii: «Bay ji ze ɪ dfaa bo tul ledban na key le?»

³⁰ Báyyi le, i yɪɲra báy bay haɲ ni mii: «Zadka'a ba dɔ̀mbirim nzoɓ ya le, buru ti mgbaka ni bay dfaa ni nduo nduo-ɔ̀ ya.»

³¹ Leε, Pilad yɪɲra báy bay ha ri mii: «Munu zu le, baarɪ kɪ ze ɪ yaa ni í vaa kuɲ bay bo tul-e sùo-rɪ báy faa bol kusol-rɪ na.»

Báyyi le, Zibri yɪɲra báy bay haɲ ni mii: «I pɔ̀ɲ faa haɲ buru bay haɲa buru i nzoɓ ya.»

³² Be mini ze, ferɪ key kal mini bay haɲa bay ká Zezu baa se tul kɪri huɔ̀ ká'a huka na, ka dɔ̀ munu báy zadε‡.

³³ Báyyi le, Pilad rɪi a se bil hul be a dɪ Zezu a vbi ni bay mii: «Bo kɪ ze mù ba mbay Zibri kélé?»

‡ 18:32 18.32 Mat 20.19.

34 LEE, Zezu ỵi a vbi ni bay mii: «Bay ká mù baa key na w̄aa, uru saa bil law-a k̄i mase, mù laa ká nzaa nzoḅ k̄iri l̄e?»

35 Báyyi l̄e, Pilad̄ ỵiṅra báyy bay ha ni mii: «W̄aa, bi na m̄i ba Zib maale? Saw bori báyy *ṅgerenzob fe poyri ze i p̄oṅ mù nduo nduo-i. W̄aa, fe ji ze mù daa l̄e?»

36 LEE, Zezu ỵiṅra báyy bay mii: «Hurusuo nzoḅ ká tusiri key ze daa m̄i kaw mbay ya. Zadka m̄i re mbay ká tusiri key l̄e, nzoḅ biri máa bay ru-ruy ká tul-i ha m̄i tuo bo bil nduo Zibri key ya. Roo l̄e, hurusuo-i na uru saa luo nzoḅ ká tusiri key ya.»

37 Báyyi l̄e, Pilad̄ baa ha ni mii: «W̄aa, mù ba mbay l̄e woo?» LEE, Zezu ỵiṅra báyy bay mii: «Be k̄i ze mù baa ku, m̄i ba mbay. Bi na, i mbón m̄i a mí vi tusiri key bay daa nasi bay ká se tul tusue bay. Nzoḅ ha ha ká hii tusue bay na, ka te suk-e a láake bay bi key.»

38 Báyyi l̄e, Pilad̄ vbi ni mii: «Tusue bay ze ba ji l̄e?»

I kuṅ bay hud̄ bo tul Zezu

(Mat 27.15-31; Mrk 15.6-20; Luk 23.13-25)

Fal bayri na ku báyyi l̄e, Pilad̄ t̄i ba k̄i a se a v̄aa ziṅ Zibri a baa ha ri mii: «M̄i ziṅ kaaya mb̄iw ká bay daake bay hud̄ bo tul ledban key na ya.

39 Roo l̄e, munu ká ba fe saw puo baar̄i ká m̄i tina nzoḅ mb̄iw saa hul sal ha r̄i ban̄guo báyy *nam suoriya t̄i saa bil koy na, i hii bay haṅa m̄i tina Zezu, mbay baar̄i Zibri na ha r̄i l̄e?»

40 Be nu ku báyyi ɛ, i baa bay báy nzaa-ri gǔrum mii: «Ũ-uu, be ya! Barabas ze buru hii!» Be Barabaske ku na ka ba dombirim nzoɓ.

19

Pilad ɗaa bay hudɓ bo tul Zezu

¹ Be nu ku báyyi ɛ, Pilad ha ri mgba Zezu í nda ni báy ndoy dɔŋ radɓ radɓ.

² Ro, nzoɓ yumri kaŋ ngatukru ba taguɓa mbay, roɔ í mbi guɓa tul-e a í nduo ni maagari mbay ká s̄ji hola hola.

³ I soro ba lakun-ε í baa mii: «Soko woo, mbay Zibri!» Ro, í nda hala nun-ε kpadɓ kpadɓ.

⁴ Báyyi ɛ, Pilad t̄ji ba k̄i a baa ha Zibri mii: «Ì láa m̄i key! M̄i mgbaka Zezu na bay víke keɛ key bo, bay haŋa r̄i kɔ mii, m̄i ziŋ fe kaaya mb̄iw ká bay haŋa m̄i ɗáake bay hudɓ bo tul ledɓan na ku ya.»

⁵ Báyyi ɛ, Zezu t̄ji báy taguɓa ngatukru, báy maagari mbay ká s̄ji hola hola na. Lεε, Pilad baa ha ri mii: «Ì kɔ nzoɓ na ká ɗo ku.»

⁶ Zadka *ngerenzɔɓ fe poyri báy nzoɓ kóro zadri mbi nun-ri í kɔ ni munu báyyi ɛ, i ɗaa fe báy nzaa-ri gǔrum í baa mii: «Ber ni! Ber ni ber m̄aa ka ɗo tul puu say hudɓ!» Báyyi ɛ, Pilad baa ha ri mii: «Ì yaa ni s̄o-r̄i bo, í ber ni ɗo tul puu say hudɓ na, bay ji ɛ, m̄i kɔ fe mb̄iw ká bay ɗáake bay hudɓ bo tul-e ya.»

⁷ Báyyi ɛ, Zibri ȳiŋra báy bay ha ni mii: «Buru na, buru ɗo báy *bol kusol mb̄iw. Báy faa bol kusolke ku na, ɗo nun haŋa ni ka ziŋ hudɓ, bay ji ɛ, ka ɗi s̄o-ε ba Vu Ngerewuru.»

8 Zadfka Pilad laa bayke na munu bayji le, hje daa ni zikiki ba pola pola.

9 Leε, ka yi a se hula na robay, a vbi Zezu mii: «Mù uru saa ha le?» Roo le, Zezu yinra bay bay mbjw ha ni ya.

10 Bayji le, Pilad baa ha ni mii: «Waa, bi ki m̃ baa bay ze mù fere nzaa-i ya ku le? Mù k̃ mú baa mii, m̃ do bay h̃rusuo ká bay tina mù saa hul sal ndaw, bay haṅa ri ber mù do tul puu say huf ndaw na waa, mù k̃ munu ya le?»

11 Leε, Zezu yinra bay bay a baa ha ni mii: «Ba Ngerewuru ze ha mù h̃rusuo. Zadfka Ngerewuru ha mù h̃rusuo key na ya le, mù ti mbaka tul-i bay h̃rusuo mbjw ya. Sawke mini ze, nzob ká p̃ṅ m̃ nduo nduo-ɔ na, bay m̃gba tul-e kal mù robay.»

12 Uru saa zadε ku na, Pilad nzaa faa bay p̃ṅ Zezu. Roo le, Zibri baa bay bay nzaa-ri g̃rum mii: «Zadfka mù tina ledban na ku le, mù ti bá nzob taa Mbay Sezar ya. Nzob ha ha ká d̃i s̃o-ε ba mbay na, ka ba nzob tul ṅṅani Mbay Sezar.»

13 Zadfka Pilad laa baykeri na munu bayji le, ka m̃gba Zezu na a t̃iike ni keε, a ṽa kaw tul kariṅgaw mbay ká zad f̃ṅ bay. (Riṅ zadke ku na, ba zad b̃óṑo tisaw, bay nzaa eboro le, i d̃i ba *Gabata*.)

14 Namke ku na ba nam léke fe s̃um suoriya t̃i saa bil koy ká maa bay saw síe ká do law tul. Bayji le, Pilad baa ha Zibri mii: «Ì k̃ mbay baari na ká do ku.»

15 Roo ɛ, i tii saw ɓaa bay ɓáy nzaa-ri gŭrum gŭrum mii: «I ni! I ni ɓo í ber ni do tul puu say hud!» ɛɛ, Pilad ɓaa ha ri mii: «Waa, mbay ɓaarì na kị ze, ì hii bay haɓa mì ber ni do tul puu say hud ku ɛ?» Báyyi ɛ, ngerenzob fe poyri yjira ɓáy bay ha ni mii: «Buru do ɓáy mbay kị ɓod ká nde Sezar ya.»

16 Báyyi ɛ, Pilad pɔŋ Zezu nduo nduo-ri bay haɓa ri ber ni do tul puu say hud na.

I ber Zezu do tul puu say hud

(Mat 27.32-44; Mrk 15.21-32; Luk 23.26-43)

Ro, í uru í lie Zezu na rud í mɓa ni

17 í ha ni sob puu say hud ɓe sùo-ɛ, a tjiike saa ngerɛpuo bay séke ɓa zad ká riŋ-ɛ ɓa Tunɓuo Tul. (Báy nzaa eboro ɛ, i dī ɓa *Golgota*.)

18 Ká zadɛ ku na ze, nzob yumri ber Zezu do tul puu say hud ká dī, a í ber nzob kịri sidī do lakun-ɛ ndaw. I ber nzob mbjw do tul puu say hud ká fi hodo ɓe, a í ber nzob ndeke dī sidike do tul puu say hud ká fi gel, a í ha Zezu do sikda.

19 Báyyi ɛ, Pilad mbi nzi-ɛ ha ri daa mbede do gbokro í ber do fi tul-e ká tul puu say hud na. Bay ká i vbie do gbokroke na ɓaa mii: «Zezu ká Nazareɗ, mbay Zibri.»

20 Munu ká zad ɓer Zezu na do dī ya ɓáy ngerɛpuo na báyyi ɛ, Zibri nɓi ɓamba kị fe na, bay ji ɛ, fe ká i kị na, i daa ɓáy nzaa eboro ndaw, nzaa latɛ ndaw, roɔ ɓáy nzaa gerek ndaw pi.

21 Zadka ngerenzob *fe poy Zibri ká i do dī í kị fe na ku munu báyyi ɛ, i pie ha Pilad mii: «Mù ti daa ɓa “Mbay Zibri” ya. Roo ɛ, mù daa mii, “Be kị ze ka dī sùo-ɛ ɓa Mbay Zibri.”»

²² Lεε, Pilad yijra báy bay mii: «Fe ká mĩ daa na, a doko báy zadε munu.»

²³ Falε ká nzoβ yumri ber Zezu do tul puu say na báyji ε, i faa gari be í leke k̄i báy zad̄ bari niη bele. Roo ε, i mbi maagari be ká taη s̄ake a do wuu na í daa bo

²⁴ í baa bay ká sakra k̄i mii: «Náa góḁori maagari na key ya, roo ε, náa dáa r̄i ḁ̄i ḁ̄i bay kóko w̄a, nzoβ ve ze a bá taa be ε.» Feri key na kal mini bay haηa bay ká do bil mbede Ngerewuru na, ka o báy zadε ηgid bele. Bayke na baa mii:

«I leke gari biri ká sakra k̄i,
a í mbi maagari bi í dáake ḁ̄i ḁ̄i*.»
Be ze, ba fe ká nzoβ yumri na i daa.

²⁵ Di ya báy puu say huḁ Zezu na, mi-ε do ḁ̄i, yu mi-ε ndaw, Mari ká ba máy Kolopas ndaw, roo báy Mari ká puo be do Madala ndaw pi.

²⁶ Báyji ε, Zezu mbi nun-ε a ko mi-ε na, a ḁ̄i ya báy lakun mi-ε ku na, leḁ nduobal-ε ká'a hii ni bamba na do ḁ̄i ndaw pi. Zezu na baa ha η mi-ε mii: «Mgba ni ka ba vu-o.»

²⁷ Falε ku ε, ka baa ha leḁ nduobal-ε na ku mii: «A bo laa ε, mu ko ni ba máa-ηa.» Uru saa zadε na ku báyji ε, leḁ nduobal-ε na, s̄u máa Zezu na a zólke faa puo, a kor̄o ni báy kere.

Huḁ Zezu

(Mat 27.45-56; Mrk 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Falε ku báyji ε, Zezu ko ndaw mii, peḁ ká Ngerewuru poη zuo nduo-ε bay haηa ni ka daa na, ka daa o báy zadε ηgid bele ro. Ze a baa mii:

* 19:24 19.24 Simri 22.18.

«Kɔn mbii í mǐ!» Ka baa munu bay haɲa bay ká do bil mbede Ngerewuru na, ka do munu báy zadε.

²⁹ Ká zadε ku na, i daa mbii fe súuke do suna sii dí. Báyii ε, nzob yúmri mbi vay gari ká nzo mbii nzo, í daa nduo mbii fe súuke na, a í daa tun nzaa puu ká i dí ba *izob*, roo í ndaɗa ba nzaa Zezu báy.

³⁰ Zadka Zezu aw mbii fe súuke na báyii ε, ka baa mii: «Feri riw bele na o ngid bele ro!» Fale ku ε, ka diɲ tul-e mgbura, ε, law-ε ví tuo.

Nzob yúm tun gar Zezu

³¹ Namke ku na ba nam ped ndebe ká i lěkeke fe sum bay tul nam mgbaka taram bari Zibri. Nam mgbaka taramke ku na do bod, a ba bawda nam suoriya. Sawke mini ze, ngeredomay Zibri hii bay haɲa huɗ nzob ka do siya ká tul puu say huɗ ká bil namke na ku ya. Be ze, í vbi Pilad bay haɲa ni ka gur bal-ri ha ri hu ba vaa bo, í díra ri saa tul puu say huɗ na.

³² Báyii ε, nzob yúmri na i se ba zad ká puu say huɗ do dí na. Lεε, i gur bal nzob titireke, roo í gur bal nzob ndeke dí sidike ká i ber ni do lakun Zezu na.

³³ Zadka i tii tul Zezu na báyii ε, i ko ni ba huɗ ro. Sawke mini ze i gúrke bal-ε na ya.

³⁴ Roo ε, nzob yúm mbjw munu ká sakra nzob hawri vaa tun gar-ε wub báy nzaw be. Lεε, ká zadε ku hoy sim báy mbii tii a zuu zuo siri.

³⁵ Nzob ká ko fekeri báy nun-ε na, ba nzobke na ze baa nasi bay fekeri; a nasi bay be ká'a baa na ba sùo bay. Bay ká'a baa na, ka ko ba sùo

bay, bay haɲa bo baari hɔy kara ì daa law-rì ka bo ði ndaw.

³⁶ Feri key na t̄ji mini bay haɲa bay ká ðo bil mbede Ngerewuru na, ka ɔ báy zadε nzedem. Bayke baa mii: «Hurusuo-ε mb̄iw mini kara ti háw ya†.»

³⁷ Rɔbay, i daa ðo bil mbede Ngerewuru ká zad̄ k̄i bod̄ mii: «Nzobri fére kóm ba luɔ nzob ká i tuɲ gar-ε báy nzaw na‡.»

I daa Zezu bo luɔ huɗ

(Mat 27.57-61; Mrk 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Fal ferì na ku báyii ɛ, Zezeb ká puo be ðo Arimate na, v̄a vbi Pilad̄ faa bay mbika huɗ Zezu. (Be na, ka ba leɗ nduobal Zezu ba muni, bay ji ɛ, ka daa h̄je ngeredom̄ay Zibri.) Lee, Pilad̄ poɲ faa hā ni. Ro, a se a v̄a mbi huɗ Zezu na.

³⁹ Nikodem, be ká'a nduo tul Zezu ba suɲ pola na ka vi ndaw. Ka vi báy sum vay fe ká b̄are f̄u b̄y b̄y ká i ði ba *mir*; a hāy ká i ði ba *aluwe* kara ndaw. H̄iike laa ɛ, maa dan̄day tom mb̄iw.

⁴⁰ Báyii ɛ, bari sid̄i bele na, i mbi huɗ Zezu, í kaari báy vay gari a í daa vay ferì ká b̄are f̄u b̄y b̄y na t̄i ði tul tul munu ká Zibri daa baɲguɔ báy huɗ nzob ɔɔ í voro na.

⁴¹ Di ya báy zad̄ ká i ber Zezu ðo tul puu say huɗ na, wáa mb̄iw ðo ði. Ká bil wáake ku na,

† 19:36 19.36 T̄ji keɛ 12.46; Ruɔ bari 9.12. ‡ 19:37 19.37 Zakari 12.10.

huo tisaw ká i kperε ba luo huf fie ká i daa huf bo di ba mbjw ya roɓay na, do diŦ.

⁴² Ká zadε ku ze, i daa huf Zezu bo di, bay ji le, saw sie tòn ndji hoy bay haɗa *nam mgbaka taram Zibri na ka tji. Roɓay, zadε do di ya bay zad puu say huf na.

20

Zezu tji saa luo huf

(Mat 28.1-8; Mrk 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ Tibie pied ká sie dimasi ká zad do dilo dilo roɓay na bayji le, Mari ká puo be do Madala tji a se ba tupal na. Zadka'a tji di na bayji le, ka ko maa tisaw ká i mbiike nzaa luo huf na giri bo fi mbjw.

² Bayji le, ka duu a vaa ziɗ Simon Piyer bay led nduobal ki, be ká Zezu hii ni bamba na a daa ha ri mii: «I mbi huf Ngerembay na saa luo huf, le, buru ko zad ká i daa ni bo di ya.»

³ Ro, Piyer bay led nduobal Zezu haɗ na, i uru vad i duu ba tupal na.

⁴ Bari sidí bele na, i duu maa ki reɓ reɓ, roo le, led nduobal-ε haɗ na duu a kaɓ Piyer likid, a tji tupal na kpedere pola.

⁵ Zadka'a duu kom bay kóko bil luo huf na bayji le, ka ko gari ká i kaarike Zezu na zuo, roo le, ka rii a se di ya.

Ŧ **19:41 19.41** Ká bil korke ku na, zad ba tisawri riw bele. Ze, i kperε tisawri kperε ndaw roo, i daa huf nzoɓ bo di bay. Bil sewke ku na, bari Zibri voro huf do tusiri buo ya.

⁶ LEE, Simõn Piyer ká uru saa fal a vi na mã, rii a se bil luõ hud na a kõ gari ká zuõ,

⁷ rõõ gari ká i kãarike tul Zezu na zuõ báý gari hãw na mbjw ya. Roo ã, garike ku na gĩm zuõ zad k̃i bod.

⁸ Báýji ã, led nduobal Zezu ká t̃ji tupal titire ðekre na, rii a se bil luõ hud na ndãw. LEE, ka kõ feke na, a ðaa law-ε bo tul t̃ji Zezu na.

⁹ Tusueke ã, bay ká ðo bil mbede Ngerewuru ká baa mii: «Zezu a t̃ji saa luõ hud a kaw báý kumnun» na, led nduobal Zezuri laa ya báý ðõõ zu.

¹⁰ Fale ku báýji ã, led nduobal-eri ká tul-ri sidi na, i ỹji faa puõ.

*Zezu baa bay zij Mari ká puõ be ðo Madala
(Mat 28.9-10; Mrk 16.9-11)*

¹¹ Báýji ã, Mari na ỹji a ví ðo nzaa luõ hud na báý rew mgboõ mgboõ. Báý rew ká'a re báý mbii nun-ε mgboõ mgboõ ku na, ka ðĩnke tul-e bay kóko bil luõ hud na.

¹² LEE, ka kõ led nzaapedri ká nulue tul-ri sidi, nduo gari ká ba pie kpãa kpãa, a í kaw bil luõ hud ká Zezu bo ði na. Nzob mbjw kaw fi tul-e, a nzob mbini laa ã, kaw fi bal-ε.

¹³ Báýji ã, i vbi Mari bay mii: «Tinam buru, mina rõõ mù re-rew maale?» LEE, ka ỹĩnra báý bay ha ri mii: «I mbi hud Ngerembay bi na í zõlke ðõð hã m̃i kõ zad ká i ðaa ni bo ði ya.»

¹⁴ Fal bayri ká'a baa na ku báýji ã, ka fere nun-ε ba fal, ã, ka kõ Zezu ká ðo yol ku, roo ã, ka kõ ni ba Zezu na ya.

15 Ro, Zezu vbi ni bay mii: «Tina, mina roo mù rε-rεw maale? Waa, a ve ze mù nzaa ni le?»

Mari na ker ká bil law-ε a mgba mii, ko ya le, ba nzoɓ ká koro waa na ku, ze a baa ha ni mii: «Zadka ba bo ze mù mbi hud Zezu na le, mu kie mĩ zad ká mù daa ni bo di na ha mĩ vaa mbi ni.»

16 Báyji le, Zezu baa ha ni mii: «Mari!» Leε, ka fεre kóm ba luo-ε a baa ha ni báy nzaa eboro mii: *Raboni!* (Márake baa mii: «Gaɗ bi!»)

17 Leε, Zezu baa ha ni mii: «Mgba mĩ ya, bay ji le, mĩ se luo Baa ká nulue ya roɓay. Roo le, mu se mú vaa baa ha yu-iri mii, mĩ se ba luo Baa ká ba Baa baari ndaw, roo luo Ngerewuru bi ká ba Ngerewuru baari ndaw.»

18 Ro, Mari ká puo be do Madala na se a vaa baa bayke ha leɗ nduobal-eri mii: «Mĩ ko Ngerembay!» Falε le, ka kji fal bayri ká'a baa ha ni na ha ri laa.

Zezu tji tul leɗ nduobal-eri

(Mat 28.16-20; Mrk 16.14-18; Luk 24.36-49)

19 Ba tilaw ká sie dimasike ku na, leɗ nduobal Zezuri mbu kji i kaw hula i dar faakeri gbak gbak do di, bay ji le, i daa hje bay ngeredomay Zibri. Báyji le, Zezu tji sakra bari mbuda a baa ha ri mii: «Dekeke ka sad ziɗ ri!»

20 Fal bayri ká'a baa na ku báyji le, ka kie ri bol kol nuɔ ká do nduo-eri báy gar-ε. Zadka leɗ nduobal-eri ko Ngerembay bari na báyji le, suoriya mbaa bil law-ri gbay gbay.

21 Leε, Zezu baa ha ri ba kji na roɓay mii: «Dekeke ka sad ziɗ ri! Munu ká Baa pie mĩ na, bi kara mĩ pie ri ndaw.»

²² Fal bayri na ku báyii ɛ, ka nda ɔmi puɔ zuo tul-ri a ɔaa mii: «Ì yaa Tem Law Pie na ɔa bil law-ri.

²³ Nzobri ká ì naa bay feyaa ɔari ká tul-ri na, bayke mgba tul-ri mbãa. A ɔari ká ì naa bay feyaa ká tul-ri ya laa ɛ, bayke mgba tul-ri ɔanguo kpaɔara.»

Toma ko Zezu ba Ngerembay be

²⁴ Báyii ɛ, Toma ká ɔa nzoɔ mbɔw ká sakra leɔ nduoɔal-eri ká duo fale siɔi ká i ɔi ni ɔa leɔ ndoɔ na, ka ɔo sakra ɔari báy nam ká Zezu tɔi tul-ri na ku ya.

²⁵ ɛɛ, leɔ nduoɔal Zezu haɔwri ɔaa ha ni mii: «Buru ko Ngerembay báy nun ɔuru!» Roo ɛ, Toma na yɔiɔra báy bay ha ri mii: «Zadka mɔ ko bol kol nuo ká ɔo nduo-eri na ya, mí ɔaa vu nduo-i nduo bol kol nuo ke na ku ya ndaw, a mí ɔaa nduo-i nduo bol kol nuo ká gar-ε ku na ya ndaw ɛ, mɔ ti ɔaa law-i ɔo ɔi ya mgbaɔ.»

²⁶ Daa nam toɔo siɔi ká fale na ku báyii ɛ, leɔ nduoɔal Zezuri mbu ki í kaw hula ɔa ki. Haɔw ku báyii ɛ, Toma na kaw ziɔ ri ndaw ro. Faa hulri ká i dar gbak gbak ɔo ɔi na hoɔ kara, Zezu tɔi sakra ɔari na mbuɔa a ɔaa ha ri mii: «Dekeke ka sáɔ ziɔ ri!»

²⁷ Fale ku ɛ, ka feɛ nun-ε ɔa luo Toma a ɔaa ha ni mii: «Mu zuɔa vu nduo-ɔ ɔa key mú ko nduo-iri key, a mú zuɔa nduo-ɔ mú ɔaa nduo bol kol nuo ká gar-i key! Pón nzaa may bay ɔo, a mú ɔaa law-a ɔo tul-i.»

²⁸ ɛɛ, Toma yɔiɔra báy bay ha ni mii: «Mbay bi! Ngerewuru bi!»

²⁹ Zezu baa ha ni mii: «Bay kóko ká mù ko mĩ key ndaw rɔɔ, mú daa law-a bo tul-i ɛ? Suoriya ba taa nzobri ká i ko mĩ ya hoy a í daa law-ri bo tul-i.»

Mára bay mbede key

³⁰ Zezu daa k̄iri fe san̄ri bof bof nḡji bamba ká nun lef nduobal-eri ká i daa bayke d̄o bil mbede ni key ya.

³¹ Roo ɛ, feri ká i daa d̄o bil mbede ni key na, bay haɲa r̄i dáake law-r̄i bo tul Zezu, a í ko ni ba *Krisi, nzob ká Ngerewuru waa bay píe ni ví yaa nzobri na ka ba Vu Ngerewuru. A zadka ì daa law-r̄i bo tul-e ɛ, ì káw báy kumnun báy faa be.

21

Zezu t̄ji tul lef nduobal-eri ká nzaa maambii

¹ Fal feri na ku báyji ɛ, Zezu kie s̄u-o-ɛ ba k̄i ha lef nduobal-eri ká nzaa maambii ká Tiberiyad̄. Faa ká'a k̄ieke s̄u-o-ɛ na ze d̄o key:

² Sim̄on Piyer ndaw, Toma ká i d̄i ni ba lef ndɔɲɔ ndaw, Nataniyel ká puo be d̄o Kana ká kuđu zad ká Galele ndaw, vu Zebederi ndaw, rɔɔ báy lef nduobal Zezu k̄iri ká tul-ri sid̄i na, i d̄o z̄iɲ ri mb̄iw hoy.

³ Ro, Sim̄on Piyer baa ha ri mii: «Mì séke bay sáa basan̄.» ɛɛ, i baa ha ni mii: «Buru hoy kara buru séke z̄iɲ mù ndaw.» Ro ze, í zol í v̄aa kaw bil tuo, ɛ, bil sun̄ke ku na i suo mbii kpuy í m̄gba s̄ji mb̄iw vben̄ ya.

⁴ Nzaa f̄aa ruo ká zad f̄aa hie na báyyi ɛ, Zezu t̄ji nzaa kporombii, roo ɛ, lef̄ nduoɓal-eri kɔ ni ɓa ɓe ya.

⁵ ɛɛ, ka ɓaa ha ri mii: «Nzoɓ buɔ-iri, ɛ, ì mgbá s̄ji mgbá k̄i zu ɛ woo?» ɛɛ, i ȳinjra ɓáy ɓay ha ni mii: «Kúy! Buru zin fe mb̄iw ya!»

⁶ Báyyi ɛ, Zezu ɓaa ha ri mii: «Munu ɛ, ì mbi basan̄ ɓaar̄i na í vbu ɓa laa ɓil tuo ká fi hoɗo ku í kɔ, ì mgbaka fe.» ɛɛ, i vbu basan̄ ɓari na. Ro ze, s̄jiri taɓ d̄i tusuru ha ri t̄aa kúɔ saa ɓil mbii ɓa k̄ɛɛ na kpuy.

⁷ Báyyi ɛ, lef̄ nduoɓal ká Zezu hii ni ɓamba na ɓaa ha Piyer mii: «Ba Ngerembay!»

Zadka Simɔn Piyer laa mii, «Ba Ngerembay» na báyyi ɛ, munu ká'a ɗo s̄uɔ-ɛ hoy na, ka mbi gari ɓe a nduo a sin̄ tul-e h̄ar̄, a zo ɓo mbii.

⁸ Bie lef̄ nduoɓal Zezuri ká i kaw ɓil tuo na, i kuɔ basan̄ ɓáy s̄jiri ká taɓ d̄i tusuru na í séke ɓa nzaa kporombii. Zaf̄e ɗo d̄i ya, d̄i maa ika nduo isɔɗri munu hoy.

⁹ Zadka i t̄ji saa ɓil tuo na báyyi ɛ, i kɔ síe huu ɗo ká i ɗaa s̄ji ɓo tul-e, ɓáy maapa.

¹⁰ ɛɛ, Zezu ɓaa ha ri mii: «S̄jiri ká ì mgbá na ì wál han̄eri í víke ha m̄i.»

¹¹ Báyyi ɛ, Simɔn Piyer na hil a kaw ɓil tuo, a v̄aa kuɔ basan̄ ká bawda s̄jiri mbaa d̄i tusuru na a t̄jike k̄ɛɛ. S̄jikeri riw bele na ɓa isɔɗ ɓáy s̄in̄ ndebe p̄ar̄e say. Ze munu hoy kara basan̄ na goɗo ya.

¹² ɛɛ, Zezu ɓaa ha ri mii: «Ì vi ɓo í s̄u fe key.» Ká sakra lef̄ nduoɓal-eri ku na, nzoɓ mb̄iw mini ká maa ɓay vbika ɓay mii, «Mù ɓa ve ɛ» na

tiya, bay ji ɛ, ɓari na i ko ndaw mii, ɓe na ka ɓa Ngerembay.

¹³ Báyyi ɛ, Zezu soro ɓa lakun-ri a mbi maapa na, a leke ri a yji a mbi sji na a leke ri faa mbjw munu na ndaw.

¹⁴ Uru saa nam ká Zezu tjiike saa luo hud na, ɓe ni key na ɓa kɛ sùo faa ɓal ba sayke ro, ka tjiike tul lef nduoɓal-eri key.

Zezu vbi Piyer bay

¹⁵ Fale ká i su ferɛ na ku báyyi ɛ, Zezu ferɛ nun-ɛ ɓa luo Simɔn Piyer a vbi ni bay mii: «Simɔn vu Zaa, waa, mù ko mɛ ɓa nzoɓ nun-a mba nzoɓ niri key ɛ?» Lɛɛ, ka yjinra ɓáy bay ha ni mii: «Uu, Ngerembay, mù ko ndaw, mɛ hii mù.» Lɛɛ, Zezu ɓaa ha ni mii: «Munu zu ɛ, hól baɗu biri ha mɛ.»

¹⁶ Fale ku ɛ, Zezu vbi ni bay faa ɓal ba sidike mii: «Simɔn vu Zaa, waa, mù ko mɛ ɓa nzoɓ nun-a ɛ?» Lɛɛ, ka yjinra ɓáy bay ha ni mii: «Uu, Ngerembay, mù ko ndaw, mɛ hii mù.» Lɛɛ, Zezu ɓaa ha ni mii: «Munu zu ɛ, nda faa pol baɗu biri ha mɛ.»

¹⁷ Báyyi ɛ, Zezu yji a vbi ni bay ndeke di faa ɓal ba sayke mii: «Simɔn vu Zaa, waa, mù ko mɛ ɓa nzoɓ nun-a ɛ?» Vbiw ndeke di faa ɓal ba sayke ká Zezu vbi Piyer mii, «Mù ko mɛ ɓa nzoɓ nun-a ɛ» na báyyi ɛ, law Piyer kuɗ mbii gbaɗ ro a ha ni yjinra ɓáy bay ha Zezu mii: «Mbay, ɓo na mù ko ferɛ riw bele. Mù ko ndaw, mɛ hii mù.» Lɛɛ, Zezu ɓaa ha ni mii: «Munu zu ɛ, hól baɗu biri ha mɛ.»

18 Mĩ ɓaa hā mù ta-taŋ ɓa tusuē k̄i: zad̄ka mù ɓa kuban rōɓay na, mù siŋ tul gari ɓo ɓáy sal ɓil sùo-ɔ̄ k̄i, a mú séke zad̄ ká law-a hii. Roo ɛ, zad̄ka mù d̄i táw na, mù ndádā nduo-ɔ̄ kparak ɓay hāŋa nzōɓ k̄i ro ka siŋ sal ɓil ɓo na hā mù, a kuɔ̄ mù a séke zad̄ ká law-a hii ya.»

19 (Báy faa ɓayri key na, Zezu k̄iɛke faa ká Piyer a húkake ɓay dáake riŋ d̄ika ɓo tul Ngerewuru.) Fale ku ɛ, ka ɓaa hā Piyer mii: «Mu se fal-i.»

20 Báyji ɛ, Piyer ferē kóm ɓa fal-ri, ɛ, ka ko led̄ nduoɓal ká Zezu hii ni ɓamba na dii fal-ri. Ba be ká'a d̄aa nzi-ε hula basuku Zezu ká nzaa fe sum a d̄akla ɓay mii: «Mbay, w̄aa, a ve k̄i ze a mbika tul-a ɛ» na.

21 Zad̄ka Piyer kō Zaa na munu báyji ɛ, ka ɓaa hā Zezu mii: «Mbay, a be na w̄aa, fē ji k̄i ze a t̄ji tul-e ɛ?»

22 Zezu yiŋra báy ɓay hā ni mii: «Ze m̄i hii ɓay hāŋa ni kaw báy kumnun kpuru maa báy nam ȳi ɓi hoy kara, ɓay ɓo ti d̄i ya. ɓo na, mu se fal-i.»

23 Be nu ku báyji ɛ, soro ɓayke nda nzaa nzōɓri haraŋ haraŋ ká sakra nzōɓ mbika lawri mii, led̄ nduoɓal-εke ku na ti hu-huɗ mbáa. Tusueke ɛ, Zezu ɓaa munu ya, roo ɛ, ka ɓaa mii: «Ze m̄i hii ɓay hāŋa ni kaw báy kumnun kpuru maa báy nam ȳi ɓi hoy kara, ɓay ɓo ti d̄i ya.»

24 Ba led̄ nduoɓal-ε taa mbjwke ká ɓaa ɓay nasi fekeri na ze, ka d̄aa ɓay fekeri key na d̄o mbede. A ɓay nasi ɓeri ká'a ɓaa na, ɓuru kō ɓa sùo ɓay.

Sìḡ tul bay

²⁵ Zezu daa k̄iri feri bod bod ḡḡi bamba tasiri. Zadka náa vb̄eri fekeri báy nzi-ε lem lem riw bele d̄o fi mbede ε, m̄i ker mí k̄o ε, ká bil tusiri key riw bele na, zad ká bay d̄áa mbedekeri zuo d̄i na, a tiika ya mgb̄aḡ.

Mbede sáka kuni fie
New Testament in Kuo

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kuo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

1bae8b8b-6141-55e9-b352-adf7a01da5f4